

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

yeni Harman

yeniharman@leman.com.tr

BOL DUMANLI, HUSUSİ KOKULU, FİLTRESİZ GAZETENİZ

Mayıs '98 L-Manyak: Yüzbaşı Albirt ve Türkleşen Amerikalılar

Reklam aleminin "dahi"leri durmadı, çizer
Soner Günday'ın işini ColaTurka'ya yamadı!

Hakan Albayrak

Bir yazara daha
cezaevi yolları..

Serdar Turgut

Ertuğrul Özkök'le
tartışmasının
perde arkası

**Felluce'nin
şifresi**

İntifada, Lübnanlaştırılan Irak'ta da başladı

İşgalin cehennemi: FELLUCE

ANKARA - "-Amerikan askeri nasıl korkutursun? - Ölümden geçtiği sırada -Felluce!- diye bağırarak." Bu sözler, Batılı bir ajansın Irak'taki muhabirinin, Bağdat'tan geçtiği röportajı içeren bir haberden alıntı... Amerikan yönetiminin, tam bir yıl önce Irak'ı işgal ederken, 25 milyon insanı içine sürükleyeceği sefalet ve karmaşaya karşı hiçbir hazırlık yapmayışının bedelini, bugün kendi askerleri ödüyor. Dünyanın en güçlü ordusuna mensup olmanın gururunu taşıyordu Amerikan askeri, "kurtarıcı" vasfıyla ayak basarken Irak'a ve Iraklı üzerinde korkuyla karışık bir saygı uyandırmıştı. Her ikisi de düş kırıklığı yaşadı. Ne Amerikan askeri beklediği sevgi ve coşkuyu gördü Iraklı'dan, ne de Iraklı, yıllardır özlemini çektiği özgürlük ve demokrasiyi buldu... Amerikan askeri üniforması içindeki genç insanın, sadece işgal için geldiği, bu amaçla eğitildiği kesinlik kazandı. Aradan geçen bir yılda Iraklı da boş durmadı... Karşısındaki inanılmaz teknolojiye rağmen Amerikan askerin de dokunulabilir, yaralanabilir, hatta öldürülebilir olduğunu keşfetti. İşgalin ilk günlerinde Iraklı kaygılıydı. Nasıl geçineceğini, nasıl korunacağını, kendisini ve ailesini nasıl bir geleceğin beklediğini bilmiyor, önünü göremiyordu. İşgal güçleri bu sorulara hazırlıklı değildi. Sorular yanıtsız kalıp belirsizlikler ve günlük yaşamın güçlükleri arttıkça kaygı, öfkeye dönüştü. Ve ilk büyük patlama, başkent Bağdat'ın 50 kilometre batısındaki Felluce'de oldu. Sünni üçgenindeki direniş merkeziydi Felluce... Iraklılar, geçen Mart ayının son günü, içlerindeki öfkeyi, iki Amerikalı sivilin üzerine kustular. Dört sivil görevli taşıyan Amerikan aracı havaya uçuruldu. Yolcuların ikisi şanslıydı, hemen öldüler. Öteki ikisinin ölümleri ise çok daha feci oldu. Öfkeyle parçalanmış cesetler asılarak teşhir edildi. Sünni üçgenindeki Felluce fitili 31 Mart'ta bu olayla ateşlendi. Amerikalılar, sorumluları istiyordu ve ele geçirmekle kararlıydı. Beş gün sonra operasyon başladı. Abluka altındaki kent bombalandı, günlerce sokak-sokak, ev ev çatışma yaşandı. Ölen her bir Amerikalı'ya karşı ortalama

10 Iraklı hayatını kaybetti. Mezarlık uzaktaydı, cesetler "Felluce Stadyumu"na gömüldü... Bir haftada 600 Iraklı öldü, bin 250'si yaralandı. Binlerce sivil kaçtı. Felluce, hayalet kente dönüştü. Ülkenin geri kalan kısmı ise Felluce'de olanları coşkuyla destekledi. Iraklı'nın işgalle aşağılanan onuru Felluce'de kurtarılıyor yorumları yapıldı. Hatta Irak'ta hiç umulmayacak bir gelişme yaşandı. Şiilerle Sünniler aynı kampta yer aldı. Irak'ta yıllardır süregelen kavgalarını bir yana bırakıp "Ne Sünni, ne Şii, işgalciye karşı İslam Birliği" sloganı altında ortak düşmana karşı birleştiler. Ama ortak düşman, öyle yakın bir zamanda Irak'tan çıkacağı benzemiyor. Irak'ta şu anda 137 bin Amerikan askeri ile 11 bin İngiliz askeri ve işgal koalisyonuna destek veren öteki ülkelerin de 15 binin üzerinde askeri bulunuyor. Amerikan askerlerinin sayısının önümüzdeki günlerde 115 bine çekilmesi öngörülmüştü. Ancak son gelişmelerle ülkeden ayrılmaya hazırlanan 20 bin askerin görev süresi üç ay uzatıldı. Amerikan Savunma Bakanlığı'nın akbabası Donald Rumsfeld, asker sayısını takviye edeceklerinin sinyalini de verdi. Yani, egemenliğin Iraklılara devredilmesine iki ay kalmışken ve işgale karşı halkın tepkisi giderek büyürken, Amerikan askeri varlığı azalacağına artıyor.. Aslında hem ABD, hem de en yakın işbirlikçisi İngiltere, Irak'ta yayılan tepkiyi isyan, ya da ayaklanma olarak adlandırmaktan kaçınıyor. Amerikan konvoylarının hedef olduğu saldırılar münferit grupların düzenlediği küçük çaplı eylemler olarak nitelendiriliyor. Oysa, tüm dünya, intifadanın -Filistin halk ayaklanması- Irak'ta da başladığının farkında. Koalisyon güçleri, sadece Sünni üçgeninde değil, Necef ve Kerbela'nın başı çektiği Şii kentlerde de direnişle başetmeye çalışıyor. Irak'ta yakın gelecekte en önemli tehlike ise iç savaş. Eğer daha önce patlak vermezse, yönetimin Irak hükümetine devredileceği 30 Haziran'dan sonra bu tehlike kendini hissettirmeye başlayacak. Irak'ın nasıl göz göre göre Lübnanlaştırıldığı tüm çıplaklığı ile ortaya çıkacak.

Felluce'den kanla yazılan satırlar...

Iraklı bir anneden Felluce'de öldürülen Amerikalıların annelerine mektup

Sevgili kardeşlerim,

Size sesleniyorum çünkü hepimiz anne olduğumuz için kardeşiz.

Felluce'de Amerikalıların yanmış bedenlerini parçalayan, üzerinde tepinen ve köprüye asan Iraklıların toplu linç sahanelerinin ardından Amerikan medyası bizi "barbarlar", "vahşiler" ve "suçlular" diye tanımladı. Ama Amerikan medyası bu sahnelerin neye karşılık olarak yapıldığına dair gerçekleri bilmediği gibi, Iraklıların bunu niye yaptığını sizin öğrenmenize de izin vermiyor. Medya, Iraklıların böyle birşey yapacak kadar işgal gücü askerlerinden nefret etme noktasına geldiklerini bilmenizi istemiyorlar.

Amerikalı kadınlar, anneler, kız kardeşler, eşler ve kız çocuklar olarak sizlere sesleniyorum:

Kardeşlerim, bir kadın için sevdiği birini kaybetmenin ne kadar acı verdiğini bilirim. Acınızı hissediyorum. Biz Iraklı kadınlar, dünya üzerindeki hiçbir annenin yaşamadığı kadar çok kayıp verdik, acı çektik. Örneğin, hükümetiniz ülkemize adaletsiz ambargo uygulamaya başladığında, hergün çocuklarımızın ilaçsızlık yüzünden ölmesini seyretmek zorunda kaldık.

Askerlerinizin kullandığı kitle imha silahları yüzünden, özellikle de seyretilmiş uranyum, dokuz ay karnımızda taşıdığımız çocukların büyük sakatlıklarla doğmasını görmek zorunda kaldık. Hükümetiniz için tüm bunlar yetmezmiş gibi, üstüne bir de sadece zenginliklerimizi, petrol ve kaynaklarımızı kullanmak için yalan bir mazeretle savaş başlattı. Ve bu savaş, hem kız hem erkek, çocuklarımızın birçoğunun öldürüldüğü, daha birçoğunun tutuklandığı vahşi bir savaştı. Bugün hükümetiniz kız ve erkek çocuklarımızı öldürmeye devam ediyor. Ve siz, tüm bunlardan sonra Iraklıların kalplerinin sizin çocuklarınıza karşı neden bu kadar nefret dolu olduğunu hala merak ediyormusunuz?

Sevgili kardeşlerim, oğullarınız tam olarak melek veya merhamet dininin misyonerleri değillerdi. Oğullarınız babalarımızı, abilerimizi, ablalarımızı, kız ve erkek çocuklarımızı öldürdüler. Oğullarınız çaldı, yağmaladı, tecavüz etti, toprak ve suyu kirletti ve tarlalarımızı yaktı. Aslında, sevgili kardeşlerim, gerçek barbarlar, caniler ve katiller sizin oğullarınız. Bu nedenle, onlardan nefret ettiğimiz için bizi suçlamayın.

Sevgili kardeşlerim, Iraklı kardeşlerinin ve oğullarının işgalciler tarafından korkunç şekilde öldürülmesi yüzünden, aynı sizler gibi acı çeken biri olarak sizlere sesleniyorum: ortak acımızın çoğalmasını ve artmasını istemiyorsak ve eğer kocalarınız ve oğullarınızın evlerine sağ salım dönmelerini istiyorsanız, LÜTFEN IRAK'TAN AYRILMALARINA İZİN VERİN. Çünkü burada İSTENMİYORLAR. Ve bu yüzden, hiç kimse size Felluce'de yaşanan linçin benzerlerinin yaşanmayacağını sözünü veremez.

Sevgili kardeşlerim, neden sevdiklerinizin böyle kurban edilmesine izin veriyorsunuz? Bush, Rumsfeld, Sharon ve Halliburton gibi azılı katiller daha zengin ve daha güçlü olması için mi? Bu, onların ölmeleri için iyi bir sebep mi? Bizce değil. Biz tüm bunların hem bizim, hem sizin için sona ermesini istiyoruz. Bu yüzden lütfen çocuklarınızın Irak'ı sağ olarak terk etmesine izin verin.

Sevgilerimle.
Iraklı bir anne

Çeviri: Özlem Dalkıran

Ortadoğu'dan karanlık bir kesit

Özgür ATAK | ozguratak_yh@hotmail.com

Büyük Ortadoğu Projesi açıklandığında bir takım alışkanlıkların değişeceğini, beklenmedik gelişmelerin yaşanabileceğini, **yeniHarman** dahil diğer bir çok platformda dile getirmiştik. Amerika Birleşik Devletleri, her ne kadar bölgeyi "demokratikleştirme" ve "barışa kavuşturma" çabasında(!) olsa da sular durulmuyor. Bunun en büyük nedeni kuşkusuz **İsrail – Filistin ihtilafı**. Bir yıldır da Irak'ta yaşananlar. İsrail Başbakanı Ariel Şaron'un **Gazze**'den tek taraflı olarak çekilme ve **Batı Şeria**'daki topraklar üzerinden geliştirdiği politika ve **Bush**'un verdiği destek bir süre daha Filistinliler'i üzeceğe benziyor. Her ne kadar Bush 2005 yılında bağımsız bir **Filistin Devleti**'nin kurulacağına dair verdiği sözü tuttuğunu söylese de, bu devletin geleceği karanlık. Üstelik 1967 yılındaki – şu an işgal edilmiş olan Filistin toprakları – sınırlara dönüşmeyeceğinin sinyalleri veriliyor. Bush geçtiğimiz hafta yaptığı basın açıklamasında; İsrail'in izlediği yol haritasının başarılı olduğunu ve barışa giden yolda güçlü bir İsrail'in gerekli olduğunu söylemesi bir çok çevrede endişeyle karşılandı. **BM Genel Sekreteri Kofi Annan** Bush'un Filistinliler'in görüşlerini bir kenara iterek, örtülü olarak İsrail'in dilediği gibi Batı Şeria'daki Yahudi yerleşim birimlerinin üzerindeki taleplerini resmen tanımış olduğunu ifade ediyor. **BM Sözcüsü Stephane Dujarric**, Amerikan politikasının İsrail ve Filistin arasındaki olası nihai barış anlaşması için yapılan görüşmeleri tehlikeye soktuğunu söyledi. Sözcü, Genel Sekreter Annan'ın, Ortadoğu barış süreci ile ilgili sonuca varmamış hususların taraflar arasında ve Güvenlik Konseyi kararları çerçevesinde çözülmesi gerektiğini ifade etti. Şaron'un en büyük hedefiye bütünlüklü bir Filistin devletinin kurulmasının ve sürgündekilerin geri gelmesinin engellenmesi. Batı yakasının derinleşen işgaliye güçlenecek İsrail'in ABD'nin desteğiyle bütün barış planlarını ve belgelerini yok etmesi gerekiyordu. Bunun doğuracağı sonuç ABD için de altından çanak. İsrail'den Türkiye'ye kadarki bölgede su ve enerji kaynaklarına hakim bir alan ve güç: Büyük İsrail.

Saldırıları sürüyor

Görüşmeden üç gün sonra İsrail bir kanlı saldırıya daha imza atarak, geçen ay öldürülen Şeyh Yasin'in yerine geçen Abdüllaziz Rantisi'yi de yine füzelerle vurarak öldürdü. Daha önce **Arafat** ya da **Muhammed Deif**'in olası hedeflerden olduğu dile getirilmişti. Doğrudan Hamas'ın başına geçenler saldırılar silsilesinde öncelik kazanıyor. Şeyh Yasin suikastının ardından Filistin tarafından özellikle **Hamas** eliyle ciddi bir tepki gelmezse İsrail'in yeni hedeflere yöneleceğini söylemiştik. Yasin olayından bu yana şiddetli hiçbir cevabi eylem olmamıştı. Ve beklenen gelişme... Şimdi ise yeni hedefin uzunca bir süredir Suriye'de bulunan ve yine lider kadrosunda bulunan **Halid Meşal**'in adı geçiyor. Büyük Ortadoğu Projesi için kalkışılan eylemlerin her biri can yakıyor. Ama bütün olanların bu kadar "yangından mal kaçırmışçasına" gerçekleşmesinin ardında bir bakıma; Bush'un seçimler öncesinde sürekli puan kaybediyor oluşu ve oylarını Yahudi lobisiyle birlikte Yahudi oylarına dikmesinin, Şaron hakkında her gün yeni bir yolsuzluk soruşturması ve iddiasının ortaya çıkması ve çizilen karizmasını toparlamaya çalışmasının yattığını düşündürüyor.

Mısır'ın tutumu

Bu gelişmeler yaşanırken **Mısır Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek**, geçen hafta Bush'u ziyaret etmişti. İki devlet başkanı arasındaki buluşmada, Ortadoğu'yu barış ve istikrara kavuşturma girişimlerinin önemi vurgulandı. George W. Bush, Mısır'ın en önemli Arap müttefikleri olduğunu dile getirdi. Karşılıklı saldırıların yoğunlaştığı geçen yıl, Mısır, kimi silahlı grupları İsrail'e karşı saldırmama konusunda iknaya çalışmış, oldukça başarılı olmuştu. **Hamas lideri Yasin**'in öldürülmesi sonrasında kesilen görüşmeler sayesinde Mısır, bölgeyle ilgili konularda konuşma fırsatı yakaladı. Ortadoğu'da artan gerginlikten yeterince nasibini alan Mısır, yeni dönemde de İsrail ve Filistin arasında arabulucu olarak çalışmak konusunda oldukça istekli. Fakat öte yandan İsrail yönetimi, Filistin topraklarına giren silahların büyük bir kısmının Mısır üzerinden geçtiğine dikkat çekerek bunun engellenmesini istiyor. Bölgedeki hiçbir Arap ülkesi Amerika'nın yada diğer batılı güçlerin bölgede girişecekleri işlere karşı ciddi tavırlar geliştirebilir durumda değil. Dolayısıyla sadece kimi noktalarda sakıncalarını dile getirmekten başka bir şey yapamıyorlar. Mısır da, Amerika'nın dile getirdiği demokratikleştirme planlarını, dışarıdan empoze edilen hiçbir projenin sağlıklı sonuçlanamayacağı yorumuyla eleştiriyor. Fakat bu kadar cılız çıkan sesler bile Amerika'nın hızını kesmeye yetiyor. Gerisi daha serin ve kararlı bir duruşa ve dış politikaya kalıyor.

Suriye, Libya ve Ürdün

Suriye'nin Irak'tan sonra yeni bir cephe olacağı konuşuluyordu. Hatta Amerika çeşitli kereler Suriye'ye uyarılarda bulunarak adeta ayağını denk almasını söylüyordu. Üstüne beklenmedik bir şekilde İsrail Amerika'nın geliştirdiği savunma doktrinine uyarak önleyici birkaç vuruşla **Hafız Esad**'ın kulağını çekti. Ardından **Hafız Esad** Türkiye'ye gelerek imaj yenileme ve Batıyla yeniden köprüler kurmanın yollarını armaya başladı. **Libya** kimyasal ve nükleer hiçbir çalışma yapmayacağına söz verdi ve Birleşmiş Milletler **Silah Denetçileri**'ne kapılarını açarak uslu öğrenci olacağını kanıtladı. Üstüne üstlük Lockerbee faciasının tazminatını da ödemeyi kabul etti. Ürdün, çölün ortasında İsrail'e olan sınırında devasa bir kongre ve bilim merkezinin temellerini attı. Yüklencisi firma Türkiyeli, sermayenin büyük bir kısmı da İsrail'dendi. Bu ne demek? Amerika uzun bir süredir, kendi politikalarının dışında kalan ve İsrail'i de yalnız bırakacak olası bir Türkiye – İran – Ürdün yakınlaşmasından korkuyordu. Bu yakınlaşmaya başına buyruk davranmak konusunda oldukça ileri giden **Hafız Esad** yönetimi de eklenecek olursa, gerek Irak, gerekse de Filistin meselesi kendisi açısından çıkmaza girecek, dahası Büyük Ortadoğu zora düşecekti. Ne gariptir ki tam bu sırada yaşanan İstanbul'daki saldırılar Türkiye'nin İsrail'e daha yakın durmasını, Ürdün'e yapılan inşaat anlaşmalarına İsrail'in de ortak edilmesini sağladı. Yine tam bu sıralarda İran'a yapılan kimyasal ve nükleer silah baskıları da meyvesini verdi ve **Türkiye – İran – Ürdün** yerine **Türkiye – İsrail – Ürdün**'e hız verilmiş oldu.

Diğer teker çamurda patinaja devam ediyor

Bütün bu planlar birer birer gerçekleşirken öte yandan Irak'taki yara giderek büyüyor. **Direnış hareketi** artık tam bir kimlik ve şekil bulmak üzere. Üç beş kişilik çaplıcú sürüşü olarak adlandırılan "serseriyle" ateşli anlaşıması yapmanın yolları aranır oldu. Çeşitli bölgelerde direnişçilerin belirgin üstünlükleri görülmeye, Amerikan askerlerinin çekilmeye başladığı gerçeği tokat gibi şaklıyor suratlarda. Düşürülen helikopter, sabote edilen askeri konvoy, kaçırılan asker / mühendis / iş adamı, öldürülen asker sayısı her geçen gün artıyor. İşgalin birinci yılında özgür Irak'tan, Bağdat'ın düşüşü ardından ekranlara yansıyan düzmece kutlama görüntülerinin onda birine bile rastlanmazken artık televizyonlarda direklerle asılarak yakılan Amerikan askerlerinin acı sahnelerine rastlanıyor. Neredeyse bütün meydanlara asılan direniş liderlerinin resimleri de cabası. Üç önemli etnik güçten ikisinin Sünnilerle Şiiilerin çatışmaları beklenirken ve hatta bunu sağlamanın yolları aranırken (Sürgünden dönen Şii liderin cami çıkışında yüzlerce insanın ölümüne sebep olan patlamayla katledilmesi, aşura dağıtımı sırasında kırk kişinin ölümüyle sonuçlanan saldırılar) iki grup direnişte birbirleriyle tam bir dayanışma içinde çalışıyor. Eşine neredeyse hiç rastlanmayacak biçimde birlikte namaz bile kılıyorlar. En güçsüz **Şii lider** olarak tanıtılan **Muktada El – Sadr**, onlarca televizyon kamerası önünde Bush'a meydan okuyor. Felluce, direnişin simgesi haline gelmiş durumda. Teslimiyetçilikle yurtseverliğin gerçekten de akla kara kadar keskin bir şekilde ayrıştığının en yakıcı örneği. Buna karşılık Amerika sivilileri katletmeye devam ediyor. Ama geçici Hükümet Konseyi'nden gelen istifalar ve Rumsfeld dahil bir çok yöneticiden gelen itiraf dolu sözler çaresizliğin ve yerinde saymanın en büyük göstergeleri. Başta da belirttiğimiz gibi Filistin ve Irak halklarının yararına, kalıcı bir çözüm gelişmedikçe bölgede istikrar beklemek boşuna olacaktır.

Kayoko Isobe

3 Japonun kaçırılması

Japonların sesi Felluce'ye ulaştı

TOKYO - Son günlerde durum gittikçe kötüleşen Irak'tan Japonya'ya sarsan haber ulaştı. 3 sivil Japon, bölgede "**Mücahitler Tugayı**" adlı örgüt tarafından rehine alındı. Örgüt, Irak'ın Samawa kentinde bulunan **Japon Özsavunma Kuvvetleri**'nin çekilmesini talep etti. 3 gün içerisinde Özsavunma Kuvvetleri'n çekilmemesi halinde rehine alınan 3 Japon'u daha önce yakalanarak öldürülen Amelikallılar gibi öldüreceklerini ilan ettiler. **Japon Hükümet Sözcüsü Fukuda**, "Iraklılar için yeniden yapılanma faaliyeti yürüten Özsavunma Kuvvetleri'nin çekilmesi için bir sebep yok" diye karşılık verdi. Rehine alınan 3 Japon, **Müslüman Din Adamları Birliği**'ne teslim edilerek serbest bırakıldı. Bu rehine olayından sonra çeşitli tartışmalar yoğunlaştı ve hala devam ediyor. Olayın basın tarafından Japonya kamuoyuna duyurulmasının hemen ardından, "Onlar kendi isteği ile tehlikeli bölgeye gittiler, onların kaçırılmasında kendilerinin hatası da var" gibi eleştiriler yankılandı. Bu ses, 3 kişinin serbest bırakılmasından sonra tekrar yükselmeye başladı. Aile Kaçırılan 3 kişinin ailelerine iftira dolu faks, mail, telefonların ardı arkası kesilmemiş. **Başbakan Koizumi** ile **Hükümet Sözcüsü Fukuda** gibi hükümet üyelerinin de aynı fikirde olduklarını öğrendik. Oysa onların "kendi isteği ile tehlikeli bölgeye gittiği için" sağ sağlık bırakıldığını da öğrenmemiş miydik?

3 Japon kaçırıldıktan sonra, yakınları sürekli televizyonda dünyadan yardım istedi. Özsavunma Kuvvetleri'n Irak'tan çekilmesine yeteri kadar "sebep" olduğunu inanan Japon gruplar da sokaklara döküldü.

Japonlar, Türkiye'de olduğu gibi Ortadoğu'da da çok sıcak karşılanıyordu. Şimdiye kadar bu bölgeye askeri gücü kullanmamasından dolayı bölgede, Japonya'ya karşı herhangi bir nefret uyandıran öge yoktu. Ancak bu sene başında Japon halkının sesini görmezden gelen Başbakan **Koizumi**, **Samawa**'ya asker göndererek Iraklıların gönlünü kırmıştı. Fakat yine de ailelerin, halkın sesi Irak'a ulaştı. Iraklılara ulaştırmak üzere Japon halkından **El Cezire Televizyonu**'na gönderilen mail ve faksların ardı arkası kesilmedi. Böylece sesimiz Iraklılara ulaştı; buna Iraklılar da cevap verdi. Japon Hükümeti ise "terörle mücadele", "teröristlere boyun eğmemeliyiz" gibi sloganları hala tekrarlıyor. Top şimdi bizde. Aynen savaş alanına dönüşen, "İkinci Mogadiso" durumundaki **Fellucelilerin** sesini Japon hükümetine ulaştırmanın yolu ne olabilir? Onlara, hala Bush'un İşgal Ordusu listesine Japonya'nın geçmesi ile mi cevap vereceğiz? Japonyalılar'ın, Başkan Bush başta olmak üzere, tüm dünyaya "demokrasiyi öğretmek için bomba atmak"tan çekinmeyenlere vereceği cevabı belki de çok yakında göreceksiniz...

“Akşam”ın yazarlarının

Gürkan Hacır
hacirgurkan@hotmail.com

Hürriyet’ten Akşam’a nasıl geçtiniz?

Temelde biraz daha iyi imkanlar sağlamaları....

Maddi imkanlar mı?

Tabii tabii. Bir yerden bir yere giderken bizim gibi yaşı başı gelmiş insanlar, belirli bir şeyler talep ederler. Ama benim orada bir münakaşam oldu yani. Bu münakaşa sonunda da sinirlerim bozulmaya başladı. Yoksa ben münakaşaya alışığım.

Kiminle oldu bu münakaşa?

Hürriyet’in genel yayın yönetmeniyle oldu. Başkası ile münakaşa etmem zaten. Muhatap kabul etmem zaten başkasını.

Ne oldu peki?

Belirli bir süredir yazılarıma müdahale ediyordu. Kavga ediyorduk. Bir süre yazmıyordum. O kavgalar tatlıya bağlandı ama, o son yazım da geçmişe yönelik bir muhasebe yazısıydı aslında gazetesinin kendisi ile ilgili. Vakti de geldi diye, bir süredir düşünüyordum da zaten. Biraz daha iyi bir imkan sağlamaya bakıyordum. Dedim ki; “çekip gitmekte yarar var”.

Ertuğrul Özkök nasıl biridir?

Çok başarılı bir medya yöneticisidir.

Ters düşmenize rağmen hala başarılı mı buluyorsunuz?

Gayet tabii, o ayrı... Bizim üst düzeyde bir arkadaşlığımız vardı.

Sizi New York’tan bulup çıkartan Ertuğrul Özkök’tür diyebilir miyiz?

Genel-yayın yönetmeni olduğu için ona tabii hakkını vermek lazım ama ben her geldiğim noktada kendim uğraşmışımdır.

Çukurova grubuna gelince ne buldunuz?

Yıllardır özlediğim bir arkadaşlık var, benim düzeyimde.

Nurcan Akad arkadaşınız mı?

Evet arkadaşım. Yeni arkadaşlar belirledim gazete içinde. Serdar bey mesela...

Serdar Çaloğlu mu?

Evet. Anlaştık yani. Bakışlarımız aynı. Aynı frekansta bakıyoruz yani. İş dışında bir arkadaşlık olmasını seviyorum yani. Hürriyet’te çok çatışma itişme vardı benim açımdan. Bir dönem ben Hürriyet’in yaptığı işleri beğenmemeye başladım açıkçası. Ama genelde Hürriyet’i severim. Hala da çok iyi bir gazete olduğunu düşünüyorum. Ama politik bir gazetedir.

Akşam’ı nasıl buluyorsunuz?

Açıkça söylemek gerekirse yazarlarını pek beğenmiyorum yani. Yüzde 90’ını beğenmiyorum. Beğendiklerim de var ama onların adını söylemem yani. Yazar konusunda zayıftır Akşam gazetesi.

Gazeteyi beğeniyor musunuz?

Gazeteyi beğeniyorum. “Daha iyi olabilir mi?” diye sorarsanız, tabii daha iyi olabilir. Her gazete daha iyi olabilir ama onun ne demek olduğunu daha fazla bilmiyorum.

Geçen hafta Nuray Başaran “Akşam 2. ligdedir” demişti. Katılıyor musunuz?

Hayır. Bir çok kişinin tekrardan Akşam’a döndüklerini biliyorum zaten. Tavrını seviyorlar gazetesinin. Diğer gazetelerde olduğu gibi, yalaka, vıcık vıcık akan bazı gazetelerde olduğu gibi tavrılar yok. Düzenli yaklaşıyor. Zor bir dengede gitmeye çalışıyor Nurcan Hanım. Bence de başarılı yani. Ama gazete yazarları daha güçlü olmalıydı. Birkaç isim daha olsaydı, yüzde 90 gibi yüksek bir rakam... Her gazetede sevmediğim vardır. Yüzde 40 olur, 50 olur, burada bir çok yazar iyi değil.

Okuma isteği getirmesi lazım. Bir yazarınız, her gün fikirleri renksiz renksiz kalemlerle dile getiremezsiniz. Okuyucuya karşı ne bileyim, seversiniz sevmezsiniz bir Hıncal Uluç mesela renklidir, okutur, kendini merak edersiniz. Emin Çölaşan’da da öyle farklı bir şey vardır.

“Nurcan Akad’ı başarılı buluyorum” dediniz ama size göre başarısız bir dolu yazarı istihdam ediyorsunuz?

Yok ama belki de çaresi yok; sormak lazım. Yazarlık büyük masraflar gerektiren işlerdir. Ben Nurcan Akad’ın basın danışmanı değilim ki. Belki o başarılı buluyordur; ona sormadım. Ben başarısız buluyorum, genel yayın yönetmeni olsam büyük bir bölümünü atarım.

Hürriyet’ten Akşam’a geçince bir yazınız var, belli konularda ciddi yazacağım şeklinde...

O da yanlış, herkes öyle zannediyor yani, mizah yazıları çarpıcı olduğu için ve uçuk konular olduğu için akılda kalıyor. Mesela ben 5 yıldır penis denilen konu hakkında yazı yazmıyorum. Hala daha onun hakkında yazdığımı düşünüyor insanlar. 10 yıl önce penis konusunu tüketmişim. Yeni bir espri gelmiyor aklıma, gelse yazarım. Mesela gizli ilişkiler üzerine yazı yazmak istemişimdir. Mesela hükümetler arası spekülasyon yapmak, mesela “felaket mi geliyor” diye yazmayı seviyorum. Kıbrıs konusunda yazıların da çok ilgi çekeceğini düşünmüyorum yani.

Hakkı Devrim hakkında ne düşünüyorsunuz?

İnsanların belirli zamanlarda artık emekli olması gerektiğini düşünürüm hep. O da biraz herhalde vaktini geçirdi, yani eleştirilerini hatırlamıyorum bile.

23 Nisan resepsiyonu var. Daha önce komutanlara bir dilekçe yazmıştınız...

Bu dilekçeyi yazsam okumama ihtimaliniz var...

Başörtüsü takmak isteyen, takan insanların yüzde 90’ının amaçlarının orada biteceğine inanıyorum. Türkiye’de çok da siyasi bir rejim değişikliğini hedef olarak görmediklerine inandığım için, Türkiye’de insanların koyu katı bir islam modelinde yaşamak istediğine hiç de inanmadım ben.

Ama mesela laikliğe yönelik?

Laikliği beğenmem ben, laiklik yanlış bir devlet modelidir, önemli olan sekülerleşmektir. Laiklik devlet zoruyla dini düzenlemedir. Sekülerleşme, ilerlemiş ülkelerin başardığı bir şeydir. Bireysel olarak insan bütün dinini sonuna kadar yaşar; bunlar tabii yahudi olabilir veya hristiyan olabilir. Müslümanlar bunu daha başaramamıştır kendi devletlerinde, olur ama devlet ulustur, ulusun çıkarları vardır, orada buna karışmazlar, bunu başaran ülkeler büyümüştür. Ben sekülerleşmeden yanayım, laiklik yanlış bir modeldir. Sekülerleşmede, işte bu iktidarın yapmaya çalıştığı gibi işlerle başarılıdır. Hem dini herkese yamazsın, hem de biraz açmaya çalışırsın. Bu zamanı durdurmak başarısızlığa götürür.

AKP hükümetini nasıl değerlendirirsiniz?

AKP hükümetine, şu anda poposunu yalayanlar, buna gazeteciler de dahil Türkiye’de herkes o zamanlar ağızlarına geleni söylüyorlardı ve bu gazetecilerin çoğu o zaman İsmail Cem’le yeni partiler yaratıyorlardı. Daha seçimler olmadan 6 ay önce, ben çıktım, tak diye bu partinin neden iyi olacağını Türkiye’ye yazdım. 13 Ağustos 2002, hatırlıyor musunuz? Çocuğumuz doğdu, bir gün sonra geldi, o gün yazdım yazıyı. Şimdi de beğeniyorum. Dış politikada yanlış yapabilirler falan, onlar önemli değil, onlar ayrı bir şeylerdir. Ama hedefleri doğru, yani zorlayıcı olmadan, sert olmadan, dini biraz daha ileriye yönelik açma hedefi doğrudur yani.

Fatih Altaylı’yla Ertuğrul Özkök’ün bir gerginliği olduğu söyleniyor, Başbakan’ın birilerine yakınlaştığı gibi...

Ona ben inanmıyorum. Çünkü başbakanlar deli mi ki, bir genel yayın yönetmenini bırakıp da bir yazara gitsinler? Öyle bir şey olur mu? Yani hele Hürriyet gibi bir gazetede olur mu böyle bir şey? Bakın size şöyle bir şey söyleyeyim; Ertuğrul Özkök istemediği taktirde, Hürriyet gazetesi içinde çalışan biri ona hiçbir şey yapamaz.

Kendi istemediği takörde?

Gayet tabii... Kaç yıldır genel yayın yönetmeni?

Ondört yıldır.

Böyle Hürriyet gibi bir gazetede kolay değil. Bunca badireyi, patronu atlat, bilmem neyi atlat, onu atlat, bunu atlat. İstemedikten sonra hiçbir şey olmaz ona. Olmasını çok istediğim de söylenemez. Benim ona kinim yok yani...

Görüşünüz mü hiç?

Birkaç kez görüştük. Ben ayrıldıktan sonra bir takım hoş olmayan laflar duydum benimle ilgili, bir şekilde bir şeyler olacak falan diye. Onlara kırıldım. Tabi işadamlığının yanlış olduğunu yazdım ama orada iki tane farklı şey var. Ben Hürriyet içinde çalışırken de bunu söylüyordum ve müdahil katlarda söyledim de, bunu yazdım da, “işadamlığı yanlıştır” diye. Onun kendisine de zarar verdiğini düşünüyorum bu işin. Onu yapmasaydı, bugün daha güçlü olurdu. Bana yaptığı, ben ayrıldıktan sonra yakışmıyordu ona, o imkanlara. Ben onu duyunca arkadaşlığımızın, zaten benim hayatımdaki gibi güçlü olmadığını, pamuk ipliğine bağlı olduğunu ve bitmesi gerektiğini düşündüm.

Tek bir söz duyduunuz, söylemek istiyor musunuz?

Tek bir söz değil, oldu bitti önemi yok yani.

Kendinize has bir mizah anlayışınız var belki

beğenmiyorum...”

Ertuğrul Özkök, belirli bir süredir yazılarıma müdahale ediyordu. Kavga ediyorduk. Bir süre yazmıyordum. O kavgalar tatlıya bağlandı ama... Vakti de geldi diye, bir süredir düşünüyordum da zaten. Biraz daha iyi bir imkan sağlamaya bakıyordum. Dedim ki; “çekip gitmekte yarar var”.

olarak görülüyor. Türkiye çok iyi olacaktı. Yunanistan'a zaten bir şey olamaz, o Avrupa ülkesiymiş. Bizim galiba aydınlarımız, çoğunluk böyle düşünüyor. Ben Avrupa tarihini çok iyi bilen bir insanım. AB'nin tarihinde, başka ülkelerin iyiliği için hareket etme diye bir şey yoktur. İngiltere, Fransa, Almanya; hep kendi ulusal çıkarları için kötülük yapabilirler. Keza Yunanistan'ın bizim iyiliğimizi düşünmesi için bir neden yoktur. Zaten olmasını da beklemiyorum. Kendi ülkelerini düşünüyorlar. Biz demokrasi gelecek diye taviz de verdik ama bir şeyi tartışmadan yaptık. AB'ye bizim girmemiz mümkün değil! Orası bir dini örgüttür.

Hristiyan Kulübü yani?

Öyle demem ben. Temelinde ne olduğunu söylemeyeceğim. Onu da araştıracağız. Çünkü hiç araştırmadan "AB'ye girelim" veya "Aaa! Bunlar Hristiyan"... Hayır bunlar Hristiyan değil. Onlar aslında Vatikan'a da karşı bir gizli örgüttür. Onların bir takım şifreleri vardır. Herkes Yalçın Küçük okur ama Aytaç Altundal da okusunlar. Aytaç Altundal diye bir adam var. AB'yi de yazdı. AB'nin ne olduğunu, onun kodlarını çözmüş. Neden bayrağında on iki yıldız duruyor? Bir şifre veriyor sana. Onikinin gittiği bir yer var. Hem Tervat'ta, hem Hristiyanlıkta. Neden AB'nin Brüksel'deki büyük binasının on iki tane giriş ve çıkışı var...

Ankara'ya neden geldiniz?

Çocuğumu daha iyi yetiştireceğimi düşündüğüm için.

Sadece bu kadar basit mi? Yoksa grup içinde farklı görevler?

Yok canım...

Bu grup içerisinde idari görev almaz mısınız?

Bu kadar rahat işi bırakıp da idari pozisyonu hayatta hiçbir zaman kabul etmem. Genel yayın yönetmenliğini bile.

Şu aralar kitap yazıyor musunuz?

New York'la ilgili bir anı kitabı.

Yine mi New York?

Evet. Bir sakıncası mı var?

Hayır.

Kıbrıs üzerine yazmaktan daha iyidir.

Amerika 'da yaşamazsınız...

Onunla hiç alakası yok. Mizah zeka işidir. İnsanları güldüreceğinize inanıyorsunuz. Bu en zor iştir dünyada. Eğer okuduğumuz yazı, insanı gülümsetecekse, bu en büyük beceridir. O beceri ben de var.

Nihat Genç sizin için "İnsanoğlu penisıyla uğraşmayı 5 milyon yıl önce bıraktı" demişti...

Nihat Genç. Ben onu tanıyorum, herhalde Biri-kim'dendi değil mi?

Hayır Leman'dan.

Bakın şimdi Leman'la, bizim uzun bir dönem sorunlarımız oldu. Neden olduğunu anlamadım. Bunlar solcularda da oldu. Solcularla onlar, birazcık konuları kendi açılarından görüyorlardı ama mesela penis meselesi Nihat Genç'in dediği gibi değil. İnternete sexual yazsın veya sexual mizahi bölümüne, bir arama motoruna versin, bak dünyadan ne geliyor. Bu konuyu ele alan yüzbinlerce site var. İnsanların güldükleri şeyler arasında, böyle konular da var. Bu konuyu karşına alıp savuşturmak seni yanıltır, çünkü bu, amacı başka olmayan bir yazıdır. Belli konulardaki yazılar, sadece gülüp unutmak için yazılır. Sen bununla kavga edersen, tuzağa düşmüşsün demektir. Ben o tuzağa düşmek için kimseye yapmıyorum, sen bununla uğraşıp, beni ta oradan vurmaya çalışırken, kendi yapacağın bir dolu işi unutursun. Hem de vuramazsın. Onun okuyucusu senin topluluğundan çok daha fazla.

Biraz da Türk mizah geleneği...

Türk geleneğinde seksüel ilişki mizahı yok mu? Bel aşağı da var. Peki ne oldu, hadi Türkiye tutmazdı da ne oldu? Demek ki yanlışmış...

Ama Türk tipi , Amerikan tipi...

Onun bana kızgınlığı başka...

Nedir?

Bilmiyorum, ben solcu gelenekten gelip de çıktığımdan mı kızıyor?

Nasıl çıktınız?

Çıktım, unuttum, bitti solculuğum. Solculuk bitmiştir.

Dünya konjonktüründe mi bitmiştir?

Evet.

Karşılığını bulamadı şu anda, onu mu kastediyorsunuz?

Hiç bulamadı ki zaten, nerede buldu yani?

Peki bu kadar gelir adaletsizliği...

Ya bakın şimdi bu Nihat Genç meselesini siz söylediniz. Aklımda olan bir şey değil. Yani şimdi Nihat Genç zannetmesin ki, burada böyle bir kavga, sinirim falan var. Hatırlamadığım bir şey ama o dönemde Leman'da hep bana karşı bir şey vardı. Yani pek anlamıyordum...

Leman'ın mizahını nasıl buluyorsunuz?

İyi buluyordum da, hepsini beğenmiyordum. Yani istersem oturur, bin tane eleştiri yazarım mizahları hakkında. Bir kısmını banal, bir kısmını çocukça buluyorum. Bazıları iyi. Her zaman tutacak diye bir şey yok ki... Şeyi anlamamıştım; orada bana karşı acaba sadece bu yazı konusundan dolayı mı bu kadar sinirliler? Yani penis hakkında bir yazı yazmışım. Komik, bir dolu insan gülmüş. Peki kızgınlık nereden geliyor? Beğenirsin yazıyı, beğenmezsin. Nasıl bir amacı olduğunu zanneditiyorlar? Ne olabilir? Yani onu yakıştıramadım kendisine; bir düşünce yazarı, bir sol düşünür... Çünkü sol bir insan; anlar, gülümser, unuttur, gider diye düşünürdük. Büyük bir tepki oldu, benim eski solcu arkadaşlarımdan da tepki geldi o dönemde. Eski dönemi anlatıyorum, kaç yıl öncesi tabii. Bunlar söz konusu değil, yani toplum sonra beni anlayınca ne oldu? Zannettiler ki ben ondan ibaretim, aslında tabii onun nedenini anlıyorum. Ya-

ni bu adam bundan ibaret; penis yazısından...

Ama sonra gördüler ki öyle değil. Ben daha güçlü bir yerden, başka bir yerden gelip, siyasi yazılarla, okutan yazılarla çıktım ortaya.

Peki Türkiye'de sizi sarsan yazar kimdir?

Vallahi ben Engin Ardıç'ın çok iyi bir yazar olduğunu düşünüyorum.

Türkiye'de, Hürriyet gibi, Akşam gibi gazetelerde yıllarca köşe yazmış bir gazeteci olarak sizi kim heyecanlandırıyor? Bana bir liste yapsanız diyorum, siz Engin Ardıç diyorsunuz? Entelektüel dünyanız bu kadar mı?

Benim en çok beğendiğim, en başarılı bulduğum çok yetenekli bulduğum Engin Ardıç'tır. Bunun dışında başka isim söylemem.

Neden?

Beni heyecanlandırmıyorlar. Sadece bakıyorum, ne yazdıklarına... Önemli bölümünü beğendiğim oluyor. Tabii beğenmiyor değilim ama bir çoğunu bazen okumuyorum.

Teknokratlar hükümetinden bahsetmişsiniz, az önce "solculuğu da bıraktım ben, zaten dünyada da kalmadı" dediniz.

Dünyada kalsa da belki ben bırakacaktım. Şu anda solcu değilim, yalan söylemeye gerek yok.

Eskiden neydiniz? Kendinizi nasıl bir solda ifade ediyorsunuz?

Vallahi hatırlamıyorum...

Bu kadar mı unuttunuz?

Nasıl ifade edeyim? Bir solcu nasıl konuşursa...

Mesela bir fraksiyona üye miydiniz?

Onlara hiç girmeye gerek yok.

Bir demek...

E..Var; ben solculuğun fikir düzeyinde bittiğini düşünmüyorum. Bilgi ve birikim düzeyindeki solculuk tabii ki aktif. Ama toplumu yönetecek güçleri yok. Yani iktidara gelip Türkiye toplumunu alıp yepyeni bir toplum sunacak güçleri artık tamamen bitti. Yok kalmadı. Ama bitti diye de, adam solcu diye de, asla "oynuyorsun" demiyorum. Ayrı bir tavidir solculuk. Bende hala o vardır. Birçok yazıma dikkatli bakarsanız... Görürüm ben. Çünkü öğrenirim, bakarım, yazarım. Uzun yazdığım zaman, yazıyı 3-4 sonuca getiririm. Solculuğun verdiği düşünme modeliteridir bunlar. Birey olarak, solculara saygım devam eder ama ben şimdi o modelitede düşünmüyorum. Sınıf savışı diye bakmıyorum meseleye artık, inancımı kaybettim.

Yalçın Küçük okuyor musunuz? "Tekeliyet"i okudunuz mu?

Evet okuyorum. Ama Yalçın biraz uçuyor. Yani şimdi, mesela benle ilgili bir şey yazmış Şebeke'de. Serdar Turgut'un mail adresi "serdargut", "işte bu sabetayisttir" diyor. Yani istemeden de yapıyor olabilir.

Sabetayist misiniz?

Yok değilim. O çok daha derin din bilgisini gerektiren bir şey, ben dindar değilim, açıklıyorum. O da bakıyor, "bu herhalde yalan söylüyor" diyor. Hayır, ben öyle bir şey bilmiyorum. Ben Sabetayizm'i 5 yıl önce duymaya başladım. O da büyük bir ihtimalle Yalçın Küçük nedeniyle.

Sabetayizm bir tekamül meselesi midir?

Dünyada, Türkiye'de var bu iş.

Bir hegemonyadan bahsediliyor, medya da bunun başında oluyor?

Vallahi şimdi ne diyeyim? Çok ciddi bir laf bu, gizliliği bildiğini iddia etmiyor ki Yalçın Küçük. İspatlasa tamam da; yani böyledir bunlar ve İsrail'le ilişkilerin iyi gitmesine, Türkiye'de İslamın Yahudilerle yakınlaşmasına, Genelkurmay'ın da tavrı... Sabetayizm, herşeyi açıklayan bir anahtar olursa yani tamam mı? Çok güzel bağlantılar kuruyor

ama abartıyor. Kitap uzuyor, gidiyor sanatçıları eleştirmeye başlıyor.

Magazinleşiyor mu?

Dediğim kadar işte. Yalçın Küçük büyük bir düşünür tamam mı! Dünyada her ülkeye lazım olacak. Türkiye'nin kuramadığı düzeyde bir entelektüel. Şimdi bu gazla gidiyor, gitsin. Her şeyi yazsın da, ona tavsiyem sonuçlarını biraz daha olgunlaştırsın. Herşeyi de işin içine katmasın. Çünkü o zaman değeri gidiyor. Şimdi benim gözümde, mesela benimle ilgili yazdıklarını okuduktan sonra kuşku geldi. "Bu adam uçuyor" diyorum. Ben Serdar Turgut ismini bulamadığım için Serdar Gut ismini aldım. Siz kendinizi biliyorsunuz; böyle bir şey yapmadığınızı... O zaman suçladığı, suçlama değil de, "bu böyledir" dediği bir dolu insana da bu sebeplerden mi "böyledir" diyor diye düşünüyor insan...

Enformasyona sahip olmak da ilginç bir şey değil mi?

Hayır, ilginç ama "vardığı sonuçta ihtimal var" dersiniz... Diyecekse diyecek, yapacak bir şey yok. Dilbilimci olma yoluna gidiyor Yalçın Küçük; iyi bir şey de yapıyor.

Marduk hayatımda yazdığım en ciddi yazı dediniz.

"Dünyanın sonu geliyor galiba deyince, daha ciddi bir şey söyleyemezsiniz" anlamında söylüyorum...

Bu Irak operasyonu sırasında akla hayale gelmedik her şey söylendi, şimdi de Marduk çıktı. Yani Amerika'nın bu operasyonunu verimli, rantabl veya bu kadar belaya bu kadar bataklığa buluşturmasını izah edecek...

Bu kadar bataklığa buluşmasını izah edebilecek tek açıklama. Diğerlerinin hepsini göze alırsanız, Marduk olmayabilir. Hep bunu söylüyorum; su, petrol ileride olabilecek bir büyük ısınma ve radikal değişiklikler için tedbir olabilir. Çünkü o aşamada eğer hiçbir şey olmayacaksa, dünya normal gidecekse, onlara petrolü suyu vermeyeceğiz diyen mi vardı? Öyle bir şey yoktu ki; bir tanesi de yanıt versin: Neyi değiştiriyorlar? Sonuçta bir tane Yahudi destekli Kürt hükümeti kuruldu, dünyada kaos yaratmaya devam ediyorlar, bunun bilinci olduğunu düşünüyorum. Türkiye'ye de sıra geleceğini düşünüyorum.

Ne görüyorsunuz orta vadede?

Türkiye kendi içinde birliğini sağlayabilir güçlü olabilirse. Realist bakışla; eğer benim dediğim şeyler olacaksa, iklim değişiklikleri veya neyse o çok önemli değil, benim için sonuçları aynı, biz olasılık olarak söylüyoruz. O zaman bildiğimiz anlamda dostluk, arkadaşlık, müttefiklik anlamları kalmayacağından dolayı Türkiye de kendini iyi koruyamazsa, Türkiye işgal edilecektir. Bu çok açıktır.

Ne kadar bir ömür biçiyorsunuz?

Zaten o yöne doğru hızlı bir gidiş var. Irak savaşından önce de böyle bir takım ipuçlarını aldık. Belirli yerlere konuşlandılar. Şimdi böyle konuları düşünmeyelim, konuşmayalım. "Komplo teorisi yaratıyor" diyorlar. Niye oralara geldiler. Karadeniz'de ne işleri vardı bu adamların. İstanbul'da üs istediler; Irak'la alakası yok. Tabii ki GAP bölgesi; Fırat, Dicle yani bir şeyler istiyorlar.

Kıbrıs bir basamak mı?

Kıbrıs'ta da kaos yaratacaklar.

Genelkurmay'ın karşı çıktığı Anadolu'ya sıkışmak teorisi var...

Valla ben öyle görüyorum. Onun için diyorum ki; şu ulusal güvenlik konusunu bir konuşalım. Ama bizim Türkiye'de AB, demokrasi getiren bir ilah

İki isim

Yıllardır uluslararası medyada ön planda yerleri olan iki isim var: Biri **Bush**, öteki **Bin Ladin**. Son günlerde bunlara iki isim daha eklendi: Biri **Zapatero** öteki **Mukteda El Sadr**. Kim bunlar? Bu son iki şahsın birbirlerine benzer tarafları pek yok. İspanya'da sosyal demokrat iktidarın başına geçecek olan Jose Luis Rodriges Zapatero; akademik kariyerden gelme, siyaset adamı olarak yükselişinde hasımlarını bile incitmeyen bir İspanyol aydını. Karıncayı ezmeyen cinsinden. El Sadr ise, **Anglo-sakson** işgaline karşı direniş savaşı vermekte olan **Mehdi Ordusu**'nun kurucusu. Amerikan askerleri tarafından aranan ve yakalandığında öldürülecek olan adı hayduta çıkarılmış otuzunda bir Şii din adamı.

Ama bu iki adamın ortak yanları da var. Tarih sahnesine çıkarak ülkelerinde etkin rol oynamaya başlamaları ile Bush takımının Irak serüveninin tam fiyasko ile sonuçlanacağı günü yaklaşıyorlar.

Zapatero üzerinde biraz duralım. Onun başında bulunduğu **Sosyalist İşçi Partisi**'nin seçimi kazanması ve **Aznar**'ın Bush yanlısı iktidarının yıkılması, Franco'nun faşist iktidarının sona erdirilmesi kadar anlamlı ve önemli bir altüst oluşturmaktadır. Frankolu günlerin nostaljisini yaşayanlar ve kayıtsız şartsız Amerikan uyduluğunu tek çıkar yol bilenler iktidardan uzaklaştırılıyor. Sosyalistlerin seçim boyunca veciz bir sloganları vardı: "Bu savaş sizin savaşınız, şehitler ise bizim insanlarımız" anlamına gelen bir slogandı bu. O insanlar, İspanyol askerleri yurtlarına dönecek şimdi.

İspanya'da sosyalistlerin seçim zaferi üzerine Bush takımı ve onu destekleyen medya yasa büründü. Az çok tarafsız bir tutumda olan Fransız **"Nouvel Observateur"** bile "İspanya'da sosyalistlerin zeferi kadar, Amerika'yı aşağılatan bir tokat düşünülemez" diye yazıyor. Bush takımının yakınması, yalnızca Irak'da durumunun zayıflamasından ötürü değil. ABD'nin Avrupa'ya ilişkin bir stratejik planı vardı. Dolarları akıtarak Avrupa Birliği'nde yeri olan ya da bu birliğe girmek üzere bulunan ülkeleri kendi safına çekmek, birliği bölerek, güçten düşürüp kendine tabi kılmak bu plan. Bu strateji de büyük darbe yemiş oluyor böylece.

Amerika'daki saçgı basın, İspanya'daki gelişmeler ile 1930'lardaki Nazizm tehdidi karşısında Münih teslimiyeti arasında bir benzerlik buluyor. Charles Krauthammer adındaki yazar, "1930'larda Avrupa, tavizlerde bulunarak Hitler'i yumuşatma yolunu seçmişti. Bugün İspanya, terörizm karşısında aynı yolu tercih etti. Başka AB ülkeleri de pekala ona uyabilirler" diye yazıyor. Amerikan Temsilciler Meclisi Başkanı Dennis Hartest de, bu gelişmeyi El Kaide'nin eyleminin sonucu olarak değerlendiyor. "Terörizmin tehditlerine boyun eğen şu ulusun halini görün" diyor. Brooklyn Institute'dan **Philip Gordon** ise, "İspanya, Koalisyon'un iyi öğrencisiydi. Yapı, gözümüzün önünde yıkılmaktadır" diye yakınıyor.

El Kaide'nin yönlendirdiği eylemler, her zaman eylemi koyanlar açısından umulan sonucu vermemiştir. Nitekim Bush'un kamuoyu yoklamasındaki destekleyicileri daha önce yüzde 50'nin altındayken, 11 Eylül 2001 eylemi sonucu yüzde 90'a yükselmişti. Ama bu sefer öyle

olmadı deniyor. Oysa Aznar hükümetinin İspanya'da El Kaide'nin örgütlediği eylem sonucu seçimi kaybettiği iddiası doğru değildir. Aslında İspanyol kamuoyunu Sosyalist Parti lehine çeviren olgu terör eylemi değil, eylemi izleyen günlerde Aznar hükümetinin küçük politik hesaplarla, failin **ETA** olduğunu iddia ederek halkı yanıltması olmuştur. Böyle bir felaket karşısında baş sorumlu olan hükümetin yalan söylemesini İspanyol halkı affetmedi. Zaten İspanya halkının yüzde 90'ı savaşa karşı idi. Terör eyleminin, bu savaşın kendi yurdunda ne denli felaketlere gebe olduğunu göstermesi de bir etken olmuştur.

El Kaide'ye gelince; o da kendine pay çıkarmaktan geri kalmıyor. Bu örgüt, Amerikan uydularını safı ederek, başdüşman bildiği Bush yönetimini yalnız bırakma gayretinde. Son bildirisinde bu hedefleri sayıyor: **İngiltere, İtalya, Japonya, Avustralya, Suudi Arabistan ve Pakistan**. Hedef bunlar. Ama Amerika hedef değil. Bunun nedenini de açıklıyorlar: Başkanlık seçimini Bush'un kazanmasını istiyorlar. Demokratların da aynı yolun yolcusu, ama daha kurnaz olduklarını ve "kafirliği" allayıp pullayıp çağdaşlık diye yutturabildiklerini ileri sürüyorlar. Arap İslam ulusunun uyanması için, Bush'un seçimi kazanması gerekiyormuş. Bush'a hitaben, "Senin ahmaklığına ve dinci şovenizmine ihtiyacımız var" diyorlar.

Zapatero ile El Sadr'ın mücadelelerinin aynı hedefe yönelik olduğuna işaret ettik. Bu iki şahsın ortak bir başka yanları da var: İkisi de şehit çocuğu. El Sadr'ın babası ve iki ağabeyi 1999'da, Saddam tarafından öldürülmüş. Şu

“Jose Luis Rodriges Zapatero ve Mukteda El Sadr;

Bu iki adamın ortak yanları da var. Tarih sahnesine çıkarak ülkelerinde etkin rol oynamaya başlamaları ile Bush takımının Irak serüveninin tam fiyasko ile sonuçlanacağı günü yaklaşıyorlar.”

anda Irak'ta birçok kentte egemen durumda bulunan Mehdi Ordusu'nun kurucusu ve yöneticisi genç adam, bir Martir evladı. Bu da direnişin Saddam'ın adamlarının ya da El Kaide'nin işi olduğu iddiasının ne büyük bir yalan olduğunu kanıtıyor. Zapatero'nun dedesi, 1936'da Franko tarafından kurşuna dizilmiş. Yaşı 42 olan torun Zapatero, dedesini tanımasını ama çocukluğunu ve gençlik çağını geçirdiği babasının evinde Martir dedenin anısının hep canlı tutulduğu bir atmosferde büyümüş. Bu iki önder, halkın önüne halk düşmanı baskı rejimlerinin kurbanı Martirlerin çocukları olarak çıkıyorlar. Ne mutlu halklarına.

Amerika'nın Irak için düşündüğü plan başından belliydi. Barzani ve Talabani gibi kıdemli işbirlikçilerin güdümünde kaldıkça Amerika Kürtlerden yana rahattı. Şiiler de henüz yığın-

sal direnişe geçmemişlerdi. Etnik ve dinsel ayrımı esas alan bir federasyon kurulacaktı o ülkede. Milyonlarca insan göçe zorlanmış olcaktı, halklar arasında aşılma uçurumları kazılmış olacaktı. Yaratılan gerginlik ortamında silahlı çatışmalar kaçınılmaz olacaktı. İşgacılar direnişin hedefi olmaktan kurtulacak, kışkırtılma çekilecekti. Sömürge valisi **Bremer**'in atadığı yerli işbirlikçiler yönetime getirilecek ve böylece Irak'a "demokrasi" dedikleri gelmiş olacaktı. Ama hesap çarşıya uymadı. Sünnilerle Şiiler omuz omuza verdiler ve ülke düzeyinde direnişe geçip hakiki savaşı başlattılar. Bizat kendilerinin itiraf ettiklerine göre bu yeni durum Amerikalılar için sürpriz oldu. Üstün teknolojinin, güdümlü füzelerin ve havadan yoğun bombardımanın, bir halkı teslim almaya yeteceğini sanmışlardı. Neye uğradıklarını şaşırdılar. Felluce'de yaptıkları gibi çaresizlik içinde katliamlara giriştiler. Camileri bombalandılar. Savaşı destekleyen "Time" dergisi bile **Felluce'de** camilerin bombalanması gibi bir yolla yerel olarak askeri başarı sağlanabilse de, bu yolun Irak halkını Amerika'ya düşman edeceğini yazmak zorunda kaldı.

Şu anda Bush yönetiminin ana sorunu bu baktan nasıl çıkarız sorunu. **"Biz hata ettik, bu savaş haksızdı, yanlış"** diyemiyorlar. Bu dünya hakimiyeti rüyalarından resmen vazgeçmek olur. İşgı sürdürecekler. Bunun için bahaneler ileri sürüyorlar. "Biz gidersek Irak'ta iç savaş olur" diyorlar. Bu görüş bir hayli yaygın. Barzani, Talabani gibilerin buna sarılmaları doğal. Ne yazık ki bu savı ileri süren başkaları da var. Geçenlerde **Paris'te KADEK**'in Ankara'ya sunduğu yol haritasının Fransız parlamenter parti temsilcileri ve basına açıklamak ve desteklenmesi yolunda bir karara varılması için bir konferans toplanmıştı. KADEK adına konuşan sözcü yol haritasının içeriğini açıkladı. Sorulara gelindiğinde "Le Monde" gazetesini temsil eden kişi konuşmacıya, "KADEK, Amerikan işgalinin devamından yana mıdır?" sorusunu yöneltti. KADEK temsilcisi yanıt olarak, "KADEK'in bu konuda alınmış bir kararı yoktur, ama ben şahsen işgalin bir süre daha devamından yanayım. Çünkü Amerika giderse kaos olur" dedi.

O salonda politik görüşü ne olursa olsun bütün Fransızlar savaşa karşıydı, dolayısıyla işgalin devamına da karşıydılar. Davetliler arasında ben de vardım. Bu yanıt üzerine konuşma gereğini duydum. Yol haritasının demokratik istemler içerdiğini, bu belgede bir Türk yurtseverinin kabul edemeyeceği bir şey olmadığını, desteklenmesi gerektiğini söyledim. Amerikan işgali konusunda da özet olarak, "konuşmacının görüşü şu ya da bu olabilir ama KADEK'in işgalin devamından yana olduğu söylenemez, bu konuda en yetkili kişi bu örgütün genel başkanıdır, o da daha en başından Amerikan işgalini mahkum etmiştir" dedim.

İşgal sona ererse, o ülkede **Şiilerle Sünniler** arasında bir iç savaş çıkacağını vehmetmek Irak'ta gerçeklerine ters düşer. Irak'ta hala aşiretler, toplumun etkin kurumları olarak varlıklarını sürdürüyorlar. Bu aşiretlerde ise aynı çatı altında Şiiler de var, Sünniler de. Emperyalizm ve uşakları çekip gitsin. İşgale karşı direnen Irak halkı elbette ki yeni durumda kendi çözümünü bulacaktır.

Iraklı Kürtlere gelince; bunlar da elbetteki Barzani ve Talabani işbirlikçiliğinin fiyasko ile sonuçlandığını görünce, çözümün halklar arasında kardeşliği esas alan antiemperyalist çözümler olduğunu nihayet anlayacaklardır.

Felluce'de ve Bağdat dahil Irak'ın öbür kentlerinde olanlar hakkında haberler geldikçe Ankara'da iktidarda olan AKP'nin, ülkemiz halkının büyük çoğunluğunun barıştan yana oluşuna boş vererek Türk askerini Amerika komutası altında jandarmalık yapmak üzere hem de Sünnilerin yoğun olarak yaşadıkları bölgeye gönderme tertibini hatırlamadan edemiyor insan. Amerika'nın her şeye kadir olduğuna öylesine inanmışlardı ki baştakiler, bunun bir gezinti olacağını sanıyorlardı. Karşılığı dolar ile ödenecek kârlı bir gezi. Irak ve bazı komşu ülkeler kamuoyunun karşı çıkışı sonucu Amerika davetini geri almak zorunda kaldı.

Evet, Türk askeri birliklerinin konuşlandırılacağı bölge Amerikalılar tarafından saptanmıştı. Bu bölge orta Irak olacaktı, Sünni direnişinin yoğun olduğu alan. Ve her halde başkan yardımcısı Sheney'in şirketi Irak petroluna el koysun ve IMF kredi musluğunu biraz daha açsın diye Türk askeri müslüman kardeşine ateş etmek zorunda kalacak, belki o da cami bombalayacaktı. Bunların, yani **AKP'nin** başındaki takımın yurtseverliği bu kadar, müslümanlığı da bu kadar!

Irak halkının direnişi er-geç hedefine varacak ve Bush takımının Irak macerası fiyasko ile sonuçlanacaktır. Böyle bir gelişme kaçınılmaz olarak yalnız Irak'ta değil, öteki Arap ülkelerinde de yankı bulacaktır. Müslüman Araplar Orta Çağ'da tam beşyüz yıl uygarlık meşalesini ellerinde taşıdılar. O dönemde Batı Avrupa, Orta Çağ karanlıklarına gömülmüş durumdaydı. Şu anda Irak'ta olan emekçi halkın yığinsal katılımıyla bir ulusal uyanıştır. Yalnız Arap halkları değil, giderek büyük insanlığı etkileyebilecek bir tarihsel olaydır bu. Direniş işgalci emperyalizmi ülkeden kovmakla kalmayacaktır.

19 Nisan 2004

40 yıl geriden gelen bilim ve üniversiteler

Tahran- Dünyanın okuma yazma oranının en düşük olduğu ülke: **Afganistan**.

Afgan halkının sadece yüzde sekizi okuma yazma biliyor. Ülkede, 7 ile 15 yaşındaki çocuklara eğitim hizmeti parasız tutuluyor. Ancak bu çocukların sadece yüzde 10'u liseyi okuyabiliyor.

Afganistan'da 16 üniversite ve yüksek öğrenim kurumu mevcut. Bunların başında ise **Kabil Üniversitesi** geliyor. Bu üniversite, **1946** yılında öğrenime geçti. Üniversiteyi **Almanlar, Amerikalılar ve İngilizler** ortaklaşa inşa ettiler.

1950-1960 yılları arasında Kabil Üniversitesi, en verimli dönemini yaşadı. Bu dönemde üniversiteden mezun olanlar, Afgan halkına büyük hizmetlerde bulundular.

1990 yılında ise üniversite, savaşta tamamen tahrip oldu. 2000 yılında, yani **Taliban** hükümetinin son saatlerinde, bu üniversitelerde bir kız öğrenci görmek dahi olası değildi. Çünkü Taliban hükümeti, kızların okumasına izin vermiyordu.

Taliban yönetimi zamanında tüm üniversiteler kapandı. Şu anda ise Afganistan üniversitelerinde 7 bin dolayında öğrenci, öğrenimlerini sürdürmekte...Bu rakamın dörtte birini ise kız öğrenciler oluşturuyorlar. Ek bir bilgi; ülkedeki üniversite öğretim üyeleri, ayda **40 Amerikan doları** maaş alıyorlar.

Kabil Üniversitesi geçenlerde, Almanya'daki **Bonn Üniversitesi** ile özel bir yardım anlaşmasına imza attı. Bunun yanında İngiltere'deki çeşitli üniversitelerden destek almak için de yazışmalarını sürdürüyor.

Afganistan'da daha internet kolaylığı mevcut değil... Başkent'teki üniversiteye, geçen hafta gelen 24 bilgisayar ise büyük bir heyecan yarattı. Tıp Fakültesi öğrencilerinin itirazlarının ardından da doktor adaylarına bazı teknik donanımlar sağlandı.

Bonn Üniversitesi'nin araştırmasının trajik bir yanı var: Araştırma sonucuna göre Kabil Üniversitesi, bilimsel gelişmeleri **20 yıl geriden** izliyor. Derslerde verilen öğrenim ve ders kitapları da bulunduğumuz tarihin en az 40 yıl gerisinde...

Afganistan devletinin yüksek eğitim için yıllık bütçesi ise yalnızca **700 bin dolar**. Ülkede yüksek öğrenim de parasız...

Amerika'daki **Memphis Üniversitesi**, bazı Afgan öğrencilere **ABD'de** okumak için burs veriyor. Amerika Birleşik Devletleri, Afganistan'da yeni bir Amerikan üniversitesi yapma hazırlığında... ABD'nin kuracağı üniversitede öğrenim dili İngilizce olacak ve tüm masraflarını da yine ABD karşılayacak.

Afganistan'da hala hayat normale dönmemiş durumda. Hala beklenmedik bir anda bombalar patlıyor, silah sesleri yükseliyor. Ancak yine de eğitim ve öğrenimde bir sıçrama söz konusu. Geçen yıl ve ardından bu yıl Kabil Üniversitesi'nde bazı muhalif sesler de yükselmeye başladı. Bu da, tüm olumsuz gelişmelere karşın, Afgan aydınlarının kendilerini cılız da olsa hareketli ve zinde tuttuğunu gösteriyor.

Erdoğan Japonya'daydı

Zaman Gazetesi'nin Haskebabçı'sı

TOKYO- Tam zamanında geldi, Başbakanınız Recep **Tayyip Erdoğan**. Tüm Japonların gözü Irak'tayken, Irak'ın komşusu olan Türkiye'nin Başbakanı Tokyo'daydı. Bu, Erdoğan'ın suçu değil tabii. Erdoğan'ın şanssızlığı bu. Ben sadece bir kerecik Koizumi ile beraber yürüyen kendisini televizyonda yakalayıp bildim. O haber de, Erdoğan'la ilgili değildi ama...

Yeni Harman, Japonya'da Erdoğan'ın gelişi ile ilgili izlenim yazmamı istedi. Japonya'da tanınan Türk çok azdır. Türk deyince en başta tabii ki Kobe Vissel takımında oynayan **İlhan Mansız** gelir aklımıza. Şu anda Japonya'da değil gerçi... İlhan'ın gelişinin

yarısı kadar bile Japon basını meşgul edemedi Erdoğan. **Türkiye** ile ilgili dernek ve kuruluşlar tarafından seminer düzenlenmiş olsa da Japonya çapında dikkat çekmedi. Erdoğan buradaki basın toplantısında, Irak ile ilgili sorular üzerine, sorunun silahlı güç ile çözümleneceğini söylemiş. Ama savaşın sonraki **Irak'ta** din veya ırka göre federasyonun oluşturulmasına sıcak bakmadığını da eklemeyi unutmamış. Yani benim buraya aktarabileceğim fazla malzeme yok. Size tepkisiz tepkiyi nasıl anlatacağınızı kara kara düşünüyorum işte! Biliyorum; Türklerin Japonya'ya olan sıcak bakışlarını. Her seferinde şaşkırtıcı derecede bize kucak açıyorsunuz, arkası kesilmeyen sorularla bize olan ilgiyi gösteriyorsunuz. Son yıllarda bu sıcak bakışınız Japonya'da tanınmaya başladı. 2003 yılında, Japonya'da, sırf bu yüzden "**Türk Yılı**" ilan edilip dört bir yanda çeşitli etkinlikler düzenlenmişti. Tokyo başta olmak üzere **Osaka, Nagoya** gibi büyük kentlerde sayısız Türk Lokantaları var, Tokyo'da ise bir çok döner kebabi araçlarıyla karşılaşıyoruz. Dondurmanız da ünlü olmaya başladı. Evet, gerçekten de Türkiye'ye olan ilgi gittikçe artıyor. Fakat Zaman gazetesinde, 7 Şubat'ta, Aydın Haskebabçı tarafından kaleme alınan şu yazıyı okuyunca hayli şaşırdım: "**Türkçe öğrenmenin moda haline geldiği Japonya'da yüzlerce genç, açılan Türk kültür merkezlerinde saz çalmayı ve dolma sarmayı öğreniyor. Japon üniversite öğrencileri, AK Parti'nin başarısı ile sosyopolitik kimliğini ve Eskiya filminin başarısının sırrını araştırıyor. Genç kızların en büyük hayali ise Türkiye'den uygun bir iş ve iyi bir eş bulabilmek.**" Haskebabçı, yazısında, "**Türkçe öğrenmenin moda haline geldiği Japonya'da...**" diyor. "**Moda**" kelimesini nasıl kavradığına bağlı ama bu cümleye o kadar takılmadım. Ancak son cümleyi okuduğumda "saçmalama" dememek için neden bulamıyorum. Aca-ba böyle yazarak ne demeye çalışıyor yazar? Sizce ne olabilir? Ya yazar, "**uygun bir iş ve eş peşinde**" ya da Tokyo'da bir "has kebabçılık" işinin peşinden koşuyor.

İsrail Bülteni

Özgür ATAĞ

ozguratak_yh@hotmail.com

Müslümanların korkutan nüfus oranı

İçişleri Bakanlığı'nın hazırladığı bir raporda, ülkedeki Müslüman nüfusta yıllık doğum artış oranının Yahudilerin artış oranına göre çok daha yüksek olduğu belirtildi. Müslümanların doğum artış oranının yüksek olmasının, Müslümanların zamanla **İsrail'de Yahudileri** sayısal olarak geçeceği korkusunu daha da artırdığı bildiriliyor. Rapordaki verilere göre, İsrail'in **6 milyon 600 bin** olan nüfusunun yüzde 18'ini İsrailli Araplar oluşturuyor. Filistinlilere karşı sertlik yanlısı tutumuyla tanınan Maliye Bakanı **Benyamin Netanyahu**, aralık ayında yaptığı bir açıklamada, İsrailli Arapların nüfus probleminin Filistinlilerden daha büyük tehlike oluşturduğunu belirterek, Müslüman nüfusundaki artışın İsrail'i bir Yahudi devletinden iki uluslu bir devlete dönüştüreceği korkusu taşıdığını ifade etmişti.

Cumhurbaşkanı hakkında yolsuzluk soruşturması

Cumhurbaşkanı **Ezer Waizman**, İsrail'deki çürümede başı çekenlerden. Waizman hakkında uzun süreden beridir bir yolsuzluk soruşturması sürdürülüyor. Waizman, milletvekilliği döneminde **Fransız** işadamı **Edward Sarussi**'den 500 bin dolar rüşvet aldığını itiraf etmişti. İsrail devleti'nin kendisine çeşitli yollarla aktarılan yardımlarla ayakta durduğu bilinen bir gerçek. Bu yardımların bir kısmı da tabii ki yöneticilerin ceplerine iniyor. İsrail yönetimi, Waizman hakkında bu dosyayı açıyor ve konuyu kamuoyuna yansıtıyor. Ama buradan şöyle bir hava seziniyor; ulusal ve uluslararası kamuoyunda İsrail hakkında "**kanun devleti**" imajı yaratma çabası. Şaron'un ve

oğlunun yolsuzluklarının üzerinin bir gecede örtülmesi bunun en büyük göstergesi.

Vaadedilmiş topraklarda fuhuş

İsrail polisinin verdiği bilgilere göre de fuhuş ticareti dolayısıyla açılan dava dosyalarında artış var. **1997** yılı içinde fuhuş ticareti yüzünden açılan dava sayısı **279** olduğu halde **1999** yılı içinde bu sayı **506**'ya **2002**'de ise **746**'ya çıktı. Bu rakamlar fuhuş yapmak veya yaptırmak sebebiyle değil bu işin ticaretini yapmak sebebiyle açılan dava dosyalarının sayısını veriyor. **Yeni Aile Cemiyeti**'nin avukatı bayan **Eret Runeblom**'un verdiği bilgilere sadece **Tel Aviv** bölgesinde bin adet fuhuş evi bulunuyor. Bunların büyük bir çoğunluğu da ruhsatsız çalışıyor. Yine aynı kuruluşun verdiği bilgilere göre bu fuhuş evlerinin her biri sahiplerine yılda **50 bin** ile **100 bin dolar** arası bir para kazandırıyor. Fuhuş evlerinin müşterilerinin önemli bir kısmını ise yabancı işçiler oluşturuyor.

Taciz ırk dinlemiyor

İsrail'in en ileri gelen kadın derneklerinden olan **Naamat**, yayınladığı bir raporunda İsrailli çalışan kadınların en az yüzde 40'ının cinsel tacize veya saldırıya maruz kaldıklarını ortaya koydu. Kadınlara yönelik cinsel tacizler ve saldırılar genellikle çalıştıkları iş yerlerinde oluyor. Adı geçen dernek 2000 yılının "**Dünya Kadın Günü**" münasebetiyle yayınladığı raporda "**Mordohay Skandalı**"na da temas ederek, İsrail parlamentosu **Knesset**'in 1998'de "**Kadınlara Çalışma Yerlerinde Cinsel Taciz ve Saldırı Bulunulmasını Önleme Kanunu**"nu çıkarmasından sonra bu tür saldırılardan şikayet eden çalışan kadın sayısının yüzde 400 oranında arttığına dikkat çekti.

'Başımızın çaresine bakacaksak

Gerçek Hayat dergisi Başyazarı Hakan Albayrak "Atatürk'ün manevi şahsına hakaret" ettiği iddiasıyla 15 ay hapis cezasına mahkûm edildi. Albayrak, dört yıl önce Milli Gazete'de yayınlanan "Bir Cenaze Namazı" başlıklı yazısında, "Mustafa Kemal Paşa cenaze namazı kılınmadan defnedildi. Ve bundan ne devlet rahatsız oldu, ne toplum" demiş, bir sonraki yazısında ise "Faka Bastım" diyerek söz konusu yazısını düzeltmişti. Albayrak hakkında Adalet Bakanlığı'nın emriyle Bakırköy 2. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından Milli Gazete'nin o dönemdeki Yazı İşleri Müdürü Mehmet Terzi ile birlikte açılan davada "Atatürk'ün manevi şahsına hakaret"ten 15 ay hapis kararı çıkmıştı. Yargıtay 11. Ceza Dairesi, yaklaşık üç yıldır temyizde olan davada, Mehmet Terzi'ye verilen hapis cezasının para cezasına çevrilmesini isterken, Albayrak'a verilen hapis cezasını onadı. İnfaz Yasası'na göre 6 ay hapiste yatması gerekecek Albayrak ile mahkumiyet kararı ve AKP iktidarıyla birlikte Türkiye'deki gelişmeler üzerine:

4 yıl önce, Mina Urgan'ın ölümünün ardından yazdığınız bir yazı nedeniyle hakkınızda "Atatürk'e hakaret"ten dava açıldı ve 6 ay hapis cezasına çarptırıldınız. Öncelikle, eski bir sosyalist olan Urgan'ın cenaze namazı kılınarak defnedilmesine karşı çıkışınızın gerekçeleri nedir? Bir siyasi "ikiyüzlülük" mü?

Adamın biri çıktı dedi ki; "Ömrünü ateizme adanmış Mina Urgan için cenaze namazı kılınmamalıydı. Kılınmasının sebebi, gerici toplumsal baskıdır. Türkiye'de dindarlara baskı var diyen yalan söylüyor. Asıl dinsizlere baskı var." Dava konusu olan yazı bununla ilgili bir yazıydı. "Mina Urgan ebediyete intikal etti. Toprağı bol olsun. Sevinçlerinin başı sağolsun" diye başlayan bu yazıda özetle şunu anlatmaya çalıştım: Ömrünü dinsizliğe adanmış Mina Urgan'ın dini merasimle defnedilmesi gerçekten şık olmadı, ama bunun faturasını millete çıkarmak çok saçma. Hele, Türkiye'de dindarlara yönelik bir baskının olmadığını ileri sürmek saçmalığın dik alası. Başörtüsü yasağı, Selam gazetesi abonelerine yapılan işkence vesaire ortada iken böyle bir laf etmek abestir. Mina Urgan için cenaze namazının mecburen kılındığı iddiasına gelince; böyle bir dayatma ne devletten geldi, ne de toplumdan. Türkiye'de ölümler cenaze namazı kılınmadan da defnedilebilirler. Yazının özeti budur. Mustafa Kemal'e hakaret meselesine gelince...

"Bir Cenaze Namazı" başlıklı yazınızda, Mustafa Kemal'in cenaze namazının kılınmadığını ileri sürdünüz ama bir sonraki yazınızda bunu düzelttiniz. Sizce Mustafa Kemal'in cenaze namazı kılındı mı, kılınmadı mı?

Evet, o yazıda öyle bir cümle geçti. Bunun üzerine "silahsız kuvvetler" ayağa kalkıp "Ata'ya saygısızlık eden dinci yazar"ı haddinin bildirilmesini talep ettiler. Bu arada Mustafa Kemal için cenaze namazı kılındığını belgelerle ortaya koydular. Ben de, "Bir Cenaze Namazı"ndan sonra yazdığım ilk yazıda, ki o yazı "Faka Bastım" başlığını taşıyordu, kendi kendimi tekzip ettim; Mustafa Kemal için kılınan cenaze namazı hakkındaki bilgileri okuyucularımın dikkatine sunup, "önceki yazımda sizi yanlış bilgilendirdiğim için özür dilerim" dedim. O zaman hakkımda soruşturma bile açılmamıştı. Açılabilirdi aklımdan bile geçmiyordu. Doğru olanı doğru olduğu için yazdım; hatamı kendi isteğimle, özgür irademle düzelttim. Mahkemeden korktuğum için filan değil, hakikate saygı duyduğum için. Neyse işte; birileri Adalet Bakanlığı'na nüfuz etti, Adalet Bakanlığı savcılığı talimat verdi ve hakkımda dava açıldı. 2000 yılının Ağustos

Kutlu Esendemir | kutlu@leman.com.tr

ayında açıldı dava. 2001 yılının Temmuz ayında, Milli Gazete'nin o günlerdeki yazı işleri müdürü Mehmet Terzi ile beraber 15 ay hapis "ceza"sına mahkum oldum. Yargıtay bu "ceza"yı geçen yıl Eylül ayında onamış, fakat benim daha iki ay önce haberim oldu. "Sizce cenaze namazı kılındı mı, kılınmadı mı?" diye sordunuz. Sizcesi-bizcesi yok; cenaze namazı kılınmış işte. Fakat kılınana kadar akla kara seçilmiş. Başta Celal Bayar olmak üzere hükümet erkani, namaza ve hatta naaşın gusledilmesine gerek olmadığı kanaatindeymiş. Cumhuriyet Ansiklopedisi'ne bakılacak olursa, laik sistemin kurucusunun dini bir merasimle defnedilmesi münasip görülüyormuş. Başka kaygılar da varmış, uzun hikaye. Dini merasime sıcak bakılmıyormuş işte.

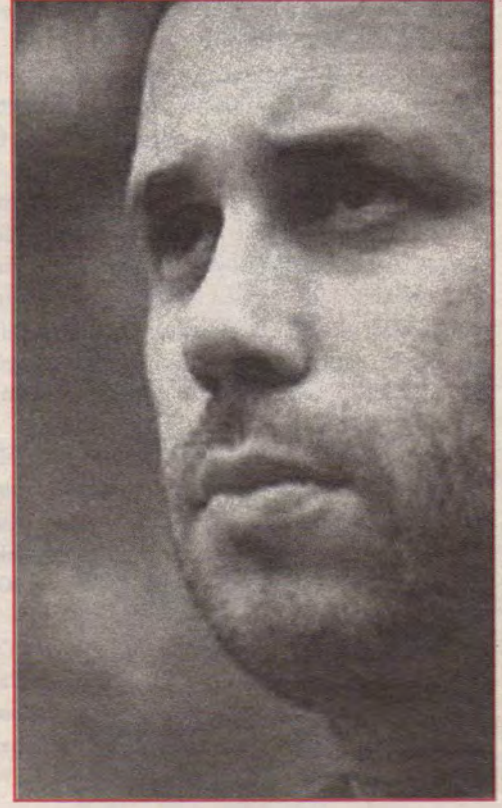
Sıcak bakılmıyorsa niye...

Fakat dönemin I. Ordu Komutanı, "Cenaze namazı kılınmazsa istifa ederim" deyince, geri adım atılmış. Dolmabahçe Sarayı'nda, halkın katılımı olmadan, bir grup bürokrat tarafından "Allahuekber" yerine "Tanrı Uludur" denilerek, Türkçe cenaze namazı kılınmış. Namazdan son-

beraatimi istedim, fakat hakim "15 ay hapis" dedi. İnfazı 6 aymış. Hayırlısı olsun.

Hakkınızda verilen kararı nasıl karşıladınız?

Hakkımda verilen bu kararı yadırgadım desem yalan olur. Kızımın gittiği ana okulunda bir çocuk, haşa "Bizi Atatürk yarattı" demiş. Çocukları ve dahî yetişkinleri böyle düşünmeye sevk edebilen bir atmosfer var ülkemizde. Bu atmosfer, haşa "Kabe Arap'ın olsun, Çankaya bize yeter", "Atatürk'e Mevlit", "Atatürk'e tekbir" gibi şiirlerle, heykellere atfedilen kutsiyetle, "Atatürkçü olmayan insan bile değildir" gibi hezeyanlarla, "Ata'ya şikayet" gibi tuhaf ritüellerle oluşturuldu. Canlı olmayan bir insan, şikayetleri değerlendirebilir mi? Mustafa Kemal, 10 Kasım 1938'de ölmedi mi? Bir yandan "bilim" diyorlar, "aydınlanma" diyorlar, öbür yandan bilime ve aydınlanmaya taban tabana zıt bir tür maneviyat alanı oluşturuyorlar. Mustafa Kemal'i ilah gibi, "ilke ve inkılapları"ni da din gibi görüyorlar. Bu anlayışla kurulan kemalist sistem, teokratik mentaliteli bir laikliktir. Böyle bir sistemde, bö-

malizm"le barışmamızın mümkünü yok. En azından ben barışmam, uzlaşmam. Hapse girerim daha iyi. Hakikaten iyi. Okunmayı bekleyen bir sürü kitap var. Başta rabbimizin kitabı.

Hakkınızda dava açılmasına neden olan yazınızda, "yüzlerce Selam gazetesi okurunun 'işkenceden geçirildiği'ni belirtiyorsunuz. Daha önce de, Yeni Şafak guru-bu yöneticileri Albayraklar, "gözaltında işkence"ye maruz kaldıklarını açıklamışlardı. Albayrak'lar şimdi Başbakan Tayyip Erdoğan'ın dünürü oldular. Türkiye ise aynı anayasa ve yasalarla yürümeye devam ediyor. İslamcı çevrelerin bazılarında da siyasi ikiyüzlülüktən söz etmek mümkün mü?

Siyasi Partiler Kanunu'na göre her parti, "Atatürk ilke ve inkılapları"na bağlı olmak zorunda. "Atatürk ilke ve inkılapları"na bağlılık yemini etmeden milletvekili olamazsınız. Demek ki teorik olarak bütün siyasi partiler ve milletvekilleri "Atatürkçü". "Kemalist". Pratikte bunun böyle olmadığını ve asla olamayacağını herkes biliyor, ama kimse, "Atatürkçülük yemini etme mecburiyetini kaldıralım" demiyor. Demek ki sistemin gereği olan ikiyüzlülüktən kimse rahatsız değil. Rahatsız olan da, teokratik mentaliteli laik sistem tarafından aforoz edilmeyi, dışlanmayı, ezilmeyi göze alamadığı için bağına taş basıp susuyor. Neticede Türkiye, bir mitosa kurban edilmiş oluyor. Bu bir yana, işkenceye karşı mücadelede ve kemalist baskı yasalarını değiştirmede AKP'nin çok daha aktif, çok daha hevesli, çok daha atak, çok daha gayretli olması gerektiği muhakkaktır. Başbakan Erdoğan'ın, milleti azarlamaktan ve "herkes başının çaresine baksın" gibi vahşi kapitalist laflar etmekten vazgeçmesi gerektiği de muhakkaktır. Kayserili bir dostum dediği gibi: Başımızın çaresine bakacaksak başımızda işin ne?

Mahkumiyet aldığınız söz konusu yazıda da değindirdiniz, "başörtüsü meselesi" AKP iktidarıyla birlikte gündemden düştü. Türkiye bu sorunu aştı ve Tayyip Er-

Neticede Türkiye, bir mitosa kurban edilmiş oluyor. Bu bir yana, işkenceye karşı mücadelede ve kemalist baskı yasalarını değiştirmede AKP'nin çok daha aktif, çok daha hevesli, çok daha atak, çok daha gayretli olması gerektiği muhakkaktır. Başbakan Erdoğan'ın, milleti azarlamaktan ve "herkes başının çaresine baksın" gibi vahşi kapitalist laflar etmekten vazgeçmesi gerektiği de muhakkaktır.

ra da tartışmalar devam etmiş olmalı ki, ilgili haber ve fotoğraf basına yanlış hatırlamıyorsam 10 günlük bir gecikmeyle ulaşmış! Neyse işte; mahkemeye çıktım ve dedim ki: Ben Mustafa Kemal için cenaze namazı kılınmadığı iddiasında değilim. Bir yazımda böyle bir ifade geçtiyse de, o yazıdan sonra yazdığım ilk yazıda kendi kendimi tekzip ettim. Ama velev ki böyle bir iddiam olsun; laik bir devlette bu yüzden yargılanmam anormal değil mi? Laik devlet, "Esas olan cenaze namazının kılınmasıdır, cenaze namazının kılınmaması yanlıştır, kötüdür, ayıptır" mı diyor? Farz edelim ki öyle diyor; "Mustafa Kemal Paşa cenaze namazı kılınmadan defnedildi" cümlesini Mustafa Kemal'e hakaret olarak görmeyi yine de anlayamam, çünkü cenaze namazının kılınıp kılınmaması ölünün tasarrufunda olan bir şey değildir. Bunları söyledim mahkemede. Savcı

le bir atmosferde, kemalist olmadığını gizlemeyen birinin başının derde girmesinden daha tabii bir şey olamaz. "Kemalizm, 1920'li yılların şartlarında oluşmuş bir savunma stratejisinden, konjonktürel bir manevradan başka bir şey değildir" deseler, "Son vatan parçasını emperyalistlerin elinden kurtarmak ve genç cumhuriyeti emniyete almak için, Batı'ya, halifeliğin kaldırılması, Latin alfabesine geçiş ve laiklik ilanı gibi tavizlerin verilmesinden başka çare görülmedi" deseler -ki böyle diyenler yok değil; mesela Muhsin Batur, "Rövanşa hazır olmadığımız için laik olduk" diyordu, mesela Muzaffer Özdağ "Laiklik ilanı barışı korumak için yapılmış diplomatik bir hamle idi" gibi şeyler söylüyordu-, yani kemalizme kutsiyet atfetmekten vazgeçseler, toplumsal barışın önü açılabilir. Fakat dinin yerine ikame edilen bu "Atatürkçülük"le, bu "Ke-

TAFTALIHARMAN

Oktay Taftalı

Bordrolu Özgürlük Savaşçıları

Kozmopolit medyanın, dünyada ve Türkiye’de aylardır pompaladığı bir söylem var: Uşame bin Ladin **eskiden** Amerika hesabına çalışıyormuş. Ama sonradan her ne hikmetse Amerika’ya düşman olmuş. 11 Eylül’de Amerika’ya karşı terörist bir savaş başlatmış. Bugün “mazlum Amerika” işlediği bütün suçları ve dünyaya yaydığı uğursuzluğu, bu gerekçeye dayanarak gözlerden gizlemeye çalışıyor.

İyi güzel de, eski ajan, yeni özgürlük savaşçısı Uşame, ne zamandan beri **ABD** hesabına çalışmıyor. Yani eskiden, ama hangi eskiden. Bu herifin **CIA**’dan hangi tarihte emekli olduğunu veya iş akdinin karşılıklı olarak hangi tarihte feshedildiğini, sigorta primlerinin ve kıdem tazminatının belgelerini gören, bilen var mı? “Eskiden” mi; nasıl yani? Ruslar **Afganistan**’dan çekilince mi bu adam görevden ayrıldı? Yoksa **Berlin duvarı** yıkıldığı sırada mı? Yoksa **Yeltsin** dönemi başlayınca mı? Yoksa **1. Clinton hükümeti** döneminde mi, **2. Clinton** döneminde mi? Belli değil, ama eskidenmiş. Peki hali hazırda **ABD** için çalışmadığını nereden biliyoruz, kozmopolit medya öyle yazıyor. O da, “**Amerika benim can düşmanımdır**” diye video beyanat veriyor ya, yerse...

Emperyalizmin, bir başka deyişle yeni sömürgeciliğin, yüzyıllık, sayısız savaş deneyimine karşın, bugün eski bir ajanının, dünya çapında düşmanlığına maruz kalabileceğine inanalım mı yani?

Savaşlar, gerek toplumsal sınıflar açısından, gerekse emperyalizm açısından, çatışma deneyimlerinin doruğa taşındığı bir siyaset yapma biçimidir. Son otuz senede, emperyalizmin ve onun yerel uzantılarının, bu konularda edindiği deneyimlerin ve birikimin, adeta sıradışı uygulamalara ulaştığını söyleyebiliriz.

‘70’li yıllarda dünya çapındaki coşku ve heyecanlara önderlik eden lider kişilikler vardı. Birçoklarımız ilk gençlik yıllarının idealizmiyle, bunların hemen hepsine hayranlık beslemişizdir. **Antik Yunan**’dan beri en yüksek erdem olarak tanımlanan özgürlüğün, efsanevi kişilikleri; **Giap, Ho Amca, Che** sonra bizim **Denizlerimiz, Mahirlerimiz** ve daha birçokları... Bu ulu kişiliklerin, hala milyonlarca insanın gönlünde yanan ince bir mum gibi, sessiz ve yüce erdemleri duyumsattıklarını biliyoruz.

Ancak yine aynı yıllarda çokça adı geçen başka önderler de vardı. **Kızıl Dany** lakab-

lı **Cohn Bendit**, hücre savaşçısı **Regis Debray**, meşhur **Çakal Carlos**, kendisi öyle olmasını istemezdi belki ama, kapağında kurşun deliği bulunan “**şehir gerillası**” kitabını yazarak, kendisiyle birlikte, dünyada yüzlerce insanın manüple bir hazin sona ulaşmasını sağlayan **Carlos Mariqella**, bunlardan bazıları. Ben kendi hesabıma, bu ikinci grupta adı geçen kişiliklere naif gençlik yıllarında bile, nedeni bilinmez bir sağduyu ile soğuk bakardım.

Sonra, gel zaman git zaman, Cohn Bendit ve Regis Debray örneğinde olduğu gibi, içlerinden bazılarının, Batı demokrasisinin erdemlerini keşfetmeleriyle, bazılarının ise tuhaf biçimlerde teslim olmalarıyla, bu ikinci gruptaki şahsiyetlerin, aslında ‘oyunun birer parçası’ oldukları anlaşıldı. Ama ne yazık ki, artık dünyada onların önderliğinde atılan sloganlarla acı çeken, yitirilen insanlar için yapacak bir şey kalmamıştı. *Bu hazin sona ulaşılırken, adı geçen kişiliklerin bireysel iradelerinin mi, yoksa emperyalizmin savaş taktiklerinin mi daha ağır bastığı ayrı tartışma konusudur.*

Fakat şunu artık iyi biliyoruz: Emperyalizm iblisi savaşlardan çok şey öğreniyor ve bir anda, el çabukluğuyla tersine çevirdiği mekanizmalar sayesinde, acımasızca ocak söndürüyor. Kişiliğini tersine çeviremediği önderlerin ise hatıralarını, efsanelerini Che örneğinde olduğu gibi metalaştırıp, pop-idol yapıp etkisiz kılıyor.

O fotoğraf hala hatırlardadır: Bundan on sene kadar önce, ormanların ve kırların efsanesi, **Aydınlık Yol** gerillalarının lideri filozof **Abemil Guzman**, nam-ı diğer general **Gonzalo**, şehirdeki bir apartman dairesinin penceresinden, kendisini teslim almaya gelen hükümet kuvvetlerine, kırk yıllık dostuna bakar gibi bakıyor. Kafesli arabaya bindirilip götürülürken, doğru dü-rüst bir slogan bile atmıyor. **Çakal Carlos**’un da macerası benzer şekilde bitmedi mi? Bazı yerli örnekleri de çağrıştıran bu durum karşısında, dünyanın her yerinde benzer kişilikleri önder belleklerle yitip giden ve acı çeken genç kuşaklar için, ne kadar üzülsük az değil midir?

Antiemperyalizmin ve özgürlük şampiyonluğunun, islamcı veya solcu ambalaj içinde, emekli veya faal Amerikan ajanlarınca yürütüldüğü şu zamanda, ne diyelim: Mevlam, idealist gençliğimizi, yakın çevremizi ve sevdiklerimizi, bunların şerrinden, iğvasından korusun.

Albayrak’tan Başbakan Erdoğan’a: başımızda işin ne?’

doğan verdiği tüm sözleri tuttu da, bu konu sessizliğe büründü?

Kendi ailesi de başörtüsü yasağı mağduru olan Tayyip Erdoğan’ın Türkiye’yi bu utançtan kurtarmayı can-ı gönülden arzu ettiğine hiç şüphem yok. Yasağın sahipleriyle çatışmaya girmekten kaçındığı için bu meseleyi şimdilik rafa kaldırdığını düşünüyorum. Herhalde Avrupa Birliği yolunda ilerledikçe bu meselenin kendiliğinden çözüleceğine inanıyor. Gerçi Avrupa da dişini gösterdi; Türkiye’deki laisist rejimi hiç aratmayacağını -belki de aratacağı-

1920’lerde, ‘30’larda yaşasaydım Mustafa Kemal’e kesinlikle muhalif olurdum, ama şu konuda onu kesinlikle desteklerdim: Emperyalist protestan misyonerlik tezgahını parçalamıştı Mustafa Kemal. Sözde milliyetçilerin ve muhafazakar demokratların iktidarda olduğu son yıllarda ise o tezgah çok daha büyük olarak yeniden kuruldu.

ni- ortaya koymaya başladı, ama Avrupa nedense hala kurtarıcı olarak görülüyor. 28 Şubat’çılar sayesinde memleketin sahibi kalmadı. Kürtlerin kahir ekseriyeti Amerikan bayrağının altında toplanıyor, İslamcıların kahir ekseriyeti Avrupa’ya sığıyor, liberaller zaten Batı’ya meftun, sıradan vatandaş da, 28 Şubat sayesinde yükselişe geçen vahşi liberalizme kapılmış “3 bin dolar milli gelirle vatanseverlik mi olur? Kıbrıs’tan vazgeçelim, her şeyden vazgeçelim, Avrupalı olalım, paranın dibini bulalım” deyip duruyor. Bu arada her köşeye bir protestan kilisesi kuruluyor. Diyarbakır’da da yeni bir protestan kilisesi kurulmuş. Asya ve Afrika’da protestanlık, biliyorsunuz, Anglo-Amerikan sempatizanlığı ve hatta militanlığıdır. Batılı protestanlık misyonerleri dini bir motivasyonla değil, düpedüz emperyalist bir motivasyonla çalışıyorlar. Mesele sadece Hıristiyanlık olsaydı, zaten Hıristiyan olan Ermeniler üzerinde çalışırlar mıydı? Bakın, birçok Ermeni protestan yaptı. Protestan Ermeni kilisesi kurduruldu. Ülkemizdeki protestanlık furçasının bir Amerikan tezgahı olduğuna hiç şüphe yok. Onun için diyorum ki, ille de Hıristiyan olacaksınız Süryani olun! 1920’lerde, ‘30’larda yaşasaydım Mustafa Kemal’e kesinlikle muhalif olurdum, ama şu konuda onu kesinlikle desteklerdim: Emperyalist protestan misyonerlik tezgahını parçalamıştı Mustafa Kemal. Sözde milliyetçilerin ve muhafazakar demokratların iktidarda olduğu son yıllarda ise o tezgah çok daha büyük olarak yeniden kuruldu. Kur’an kurslarını kapattıran 28 Şubat’çılar yerden mantar gibi biten protestan kiliselerine bakıp kına yaksınlar. İslami referanslardan fellik fellik kaçan eski İslamcı siyasetçilerimiz de kına yaksınlar.

Yazılarınızın ardından hakkınızda dava açıldı ve cezanız onaylandı. Düşünce ve ifade özgürlüğü önündeki engeller hala sürüyor denebilir mi?

E, densin artık!

Yazılarınızda söz ettiğiniz “kemalist çevreler”, örneğin bir Vural Savaş, bir Yekta Güngör Özden, Amerika’nın Irak’ı işgali ve katliamları sonrası, anti-emperyalist kimlikleriyle islamcı gazetelerde boy gösteriyorlar, mülakatlar veriyorlar. Bu yakınlaşmayı nasıl karşılıyorsunuz?

Vural Savaş, Milli Gazete’ye verdiği bir beyanatta, AKP’nin Kur’an ayetleriyle uyarılması gerektiğini söylemiş. Kur’an kurslarının kaplarına vurulan kilitlerin kaldırılması gerektiğini de söylerse, tamam. Fakat Kur’an kursu ve başörtüsü karışıklığı devam ettiği müddetçe Vural Savaş ve benzerleriyle biraraya gelmemiz söz konusu olamaz. En azından benim için söz konusu olamaz. “Kurtuluş savaşı şartları” diyorsanız, “1919 Ruhü” diyorsanız, “Kuva-yı Milliye” diyorsanız, çare yok, “Allah” da diyebilirsiniz. 1919’da başlayan mücadelenin bü-

tün referansları İslami değil miydi? Millet, “İslam’ın imdadına koşmaya” çağrılmamış mıydı? Sivas Kongresi, Erzurum Kongresi, Millet Meclisi besmeleyle, Kur’an tilavetiyle, salavatla, duayla açılmamış mıydı? Milletin dini hassasiyetini küçümseyerek milli mücadele veremezsiniz.

Özellikle mahkumiyetinize neden olarak, Hürriyet gazetesinde Emin Çölaşan’ın bir yazısı gösteriliyor. Aynı Emin Çölaşan’ın Hürriyet gazetesinde Ülker gurubu ile yazdığı bir yoldu nedeniyle, AKP iktidarının hedefi olduğu ve yazarlarının engellenmeye çalışıldığı ileri sürülüyor. Çölaşan’ın yazılarının engellenmesi sizi de rahatsız eder mi?

Emin Çölaşan’ı bir yazar veya gazeteci veya araştırmacı olarak görmüyorum; bir “derin devlet” memuru olarak görüyorum. Bu arada “derin devlet”i fevkalade derinliksiz bulduğumu da belirtmeliyim. Ülker’le ilgili bir sorun mu var? Bunu konuşalım. OYAK’la ilgili bir sorun varsa onu da konuşalım. Emin Çölaşan’dan başka neyi istersen konuşalım.

ABD’nin Irak’ı işgali ve Kıbrıs sorununda Kemalistler ve sol ile, AKP arasında uçurum açıldı... Geçmişte Irak savaşına karşı çıkanlar, Kıbrıs’ı vermeyiz diyen eski islamcı isimler bugün Avrupa’dan gelen heyetlerle kolkola. Ne değişti de; bugünkü fotoğrafla karşı karşıyayız?

Denize düşen yılana sarıldı. Yılan buna çok sevindi tabii. Denize düşeni de, düşüreni de bir güzel sokuyor. Türkiye psikolojik olarak bölündü, bin parçaya ayrıldı, emperyalistlere kolay lokma oldu. Vaziyet budur. Vaziyetten çıkarılacak vazife ise din-devlet barışını tesis etmektir.

Siz, düşünce ve ifade özgürlüğündeki engeller nedeniyle “cezaevine kapatılacak bir yazar” olarak sıranızı beklerken, kimi İslamcı yazarlar da, AKP iktidarıyla birlikte büyük medya guruplarına geçtiler. Kimileri kuaför salonlarında cirit atarken, kimileri reklam ajanslarından parsayı topluyorlar. Bu durum sizi rahatsız etmiyor mu?

Etmez olur mu? Son yıllarda yazdığım yazıların belki yarısı bu rahatsızlığın ifadesidir. •

Güneydoğu'yu AIDS'li seks işçileri sardı. İşte onlardan biri: Sonya

“Biri, ‘beni yaktın’ dedi”

Fuhuş sektörü Güneydoğu'yu sardı. Aralarında çok sayıda AIDS hastasının da bulunduğu, eski sosyalist bloktan gelen çok sayıda HIV virüsü taşıyan seks işçisi, Batman, Diyarbakır, Mardin gibi büyük kentlerde cirit atıyor. Sonya da, onlardan birii...

Diyarbakır- Güneydoğu'da, bazı il ve ilçelerde randevuevlerinde ya da otellerde belli süreli-
ğine kalıp fuhuş yapan seks işçilerinin bir çoğunda hastalık mevcut. Polis takibi sonucu gözaltına alınan kadınların frengi, belsoğukluğu gibi hastalıklara yakalandıkları zaman zaman ortaya çıkıyor ve seks işçileri sınır dışı ediliyor. Ancak HIV virüsü taşıyan bazı kişilerin de, bölgede olduğu ve yüzlerce binlerce kişiyle yattıkları ortaya çıkıyor.

İşte size onlardan biri: Asıl adının Sonya olduğunu belirten Rus uyruklu seks işçisi, üç yıldan bu yana bölgeye gelip gittiğini anlatıyor. Diyarbakır, Mardin, Batman, Van, Elazığ gibi kentlere giderek çalışıyor. Her kentte kullandığı isimler ise farklı. Şu anda İlayda adını kullanıyor.

Onunla uzun bir çaba sonunda, bir randevuevi sahibi aracılığıyla tanışıyoruz. Bölgede çalıştığı için artık dil sorununu çözmüş. Müşterileri ile Türkçe konuşuyor. Birçok ildeki randevu vlerine gidip iki hafta ya da bir aylık sürelerle çalıştığı için, onunla ancak Mardin'de görüşebiliyoruz. İki haftadan bu yana Mardin'de çalışıyor.

Bölgeye, vize alarak geldiğini, vize almak için hiç zorlanmadığını anlatıyor. İlayda, ilk önce Iğdır'a gelmiş, burada bir kadın taciriyle tanıştıktan sonra, ken-

di deyimiyle “işlerini yoluna koymuş.” Daha önce aldığı 28 günlük vizeyle bölgeye gelen İlayda, vize süresi dolmasına rağmen ülkesine dönmemiş. Burada bir günlük kazancının, Rusya'da çalışan bir adamın bir aylık gelirine eşit olduğunu söylüyor. Beş aydır bölgede kaçak çalışan İlayda, işlerini yoluna koyar koymaz geri döneceğini anlatıyor.

Maviye çalan gözleri ile İlayda, “bölgede epeyce rağbet görüyor.” Asıl adını hep gizliyor. Bazen Selin, bazen Bircan, bazen Aygün, bazen Hayat isimlerini kullanıyor, bazen de farklı Rusça isimlerle müşterilerinin karşısına çıkıyor. Konuşurken sık sık cep telefonu çalıyor. Bütün müşterileri ile görüşüyor.

İlayda'nın diğer seks işçilerinden farkı hastalık taşıması. Çalıştığı randevuevlerinde, işyeri sahiplerinin hastalıklı olduğunu bildikleri halde bunu müşterilerinden gizlediğini anlatıyor. Müşterileri ile birlikte olduğunda, ancak müşterisi sorduğunda gerçeği söylediğini belirtiyor. İlişki öncesinde müşterilerine tedavi gördüğünü, taşıyıcı olduğunu ve prezervatif kullanmaları gerektiğini söylemesine rağmen müşterilerinin bunu dikkate almadığını anlatıyor.

İlayda ile yaklaşık 3-4 saat konuşuyoruz. Görüşmemizin tamamını teybe alıyorum. Yanında, Mardin'de pazarlayan bir randevuevi sahibi de var.

Tekrar Diyarbakır'a döndüm. Burada Baki bir randevuevi bulmuştum. Burada kaldım. Müşterilerim vardı zaten. Mardin'e gitmeye başladım. Urfa'ya gittim. Elazığ sonra. İlçelere gittim, Çınar, Siverek, Silvan, Tatvan'da çok iyi müşterilerim oldu. Buralar vefalı insanlar hal hatır bile soruyorlar. Ergani'li müşterilerim, Silopi'li müşterilerim beni sık sık ararlar. Mesaj çekerler.

Ne zaman bölgeye geldiniz?

Üç yıldan bu yana bölgeye gidip geliyorum. İlk önce Iğdır'a geldim. Iğdır'da insanların ekonomik durumları iyi değil ama buna rağmen bizim işler iyi gitti. Asıl niyetim İstanbul'a gitmekti. İstanbul'da çok tanıdıklarım var. Orada bir tekstil firmasında çalışacaktım. Sonra vazgeçtim. Bir arkadaş buldum. Baki, benimle dost oldu. Kazandığım parayı onunla paylaşıyordum. Bunu karşılığında o bana müşteri, yatacak yer buluyor. Beni koruyordu bir anlamda. Ama Iğdır küçük yer, bir gün içinde birçok kişi ile birlikte oluyordum. Kısa sürede tanındım. Bir kaç haftasına Trabzon'a, Artvin'e gittim. Sonra tekrar Iğdır'a döndüm. Baki, bu sefer daha fazla yerlerde iş buldu. Erzurum'a gittik, burada bir hafta kaldık. Sonra Van. Vize problemi çıkıyordu iki de bir. Baki bir adam buldu, buna para vererek vize sorununu çözdü. Bir kere de adamla birlikte oldum. İşler yoluna girdi. Sonra Diyarbakır'a geldim. Diyarbakır, Mardin, Batman, Van, Urfa, Elazığ arasında işlerim iyi gidiyor. Burada Baki'ye bile ihtiyaç duymadan çalışabiliyorum. Bir çok ilde randevuevleri var tanıdığım. Gider iki hafta, üç hafta onlarda kalırım. Parayı bölüşürüm. Onlar bana müşteri bulur. Ya da telefonla ararlar. Eğer müşteri de bulunduğu kentte ise orada birlikte olurum. Ama randevuevinin giderlerine ortağım. Telefonun bir kişi de oldu mu yaşıyorsun, burada iyi muamele olunca müşteri seni arkadaşlarına tavsiye ediyor. Bundan beş ay önce Baki çağırdı. Iğdır'a gittim. Burada Trabzon'da iyi müşteriler olduğunu, bir haftasına burada kalmamı istedi. Gittim. “Bu kadar adamla yatıyorum” dedim, bir doktora gideyim. Trabzon'da özel bir doktora gittim. Tahlil yaptılar. Taşıyıcı olduğumu söylediler. İlaçla tedavi olabileceğimi söyledi doktor. Hayat kadını olduğumu biliyordu.

İlişkiye girmememi istedi. Ancak doktora para vererek bu olayı kapatmasını istedik. Polise haber vereceklerdi. Kaçtım.

Sonra ne yaptın?

Iğdır'a geldim, Baki'ye taşıyıcı oldumu söyledim.Ölüm korkusu beni sardı. Benimle birlikte olan erkeklerle bulaştırıp bulaştırmadığımı sorguladım. Baki, “Birşey olmaz” dedi. “Müşterilerle ben konuşurum” dedi. “Prezervatif kullanırlar, sen de rahat edersin, sonra Avrupa'ya gider tedavi olursun” dedi. Tamam dedim. Zaman zaman ilaçla tedavi görüyorum. Tekrar Diyarbakır'a döndüm. Burada Baki bir randevuevi bulmuştum. Burada kaldım. Müşterilerim vardı zaten. Mardin'e gitmeye başladım. Urfa'ya gittim. Elazığ sonra. İlçelere gittim, Çınar, Siverek, Silvan, Tatvan'da çok iyi müşterilerim oldu. Buralar vefalı insanlar hal hatır bile so-

Gerçi yeni duydum, HIV virüsü taşıyorsanız eğer, prezervatif bile kullanırsanız hastalığın bulaşma riski yine var. Çünkü öpüşüyorsun, terliyorsun, vücudunda toplu iğne ucu kadar bir çizik bile olsa yine bu hastalığı karşındakine bulaştırabiliyorsun.

Bugüne kadar hiç hastalık bulaştırdığın kimse oldu mu?

Bir müşterim aradı, Diyarbakır'dan; “Beni yaktın” dedi. Ne oldu, anlamadım. Diyarbakır'da yüzlerce kişiyle birlikte oldum, bir bu aradı.

Adam ne yaptı?

Bilmiyorum.

Peki buradan gitmeyi düşünmüyor musun?

Gitmeyi, niye gideyim, ben burada çalışıyorum. İyi para kazanıyorum. Peki Baki'ye ne oldu?

Baki, hastalıklı olduğumu anladıkdan sonra benimle birlikte olmadı. Çok para kazanmıştım, hissesini aldı.

Trabzon'da özel bir doktora gittim. Tahlil yaptılar. Taşıyıcı olduğumu söylediler. İlaçla tedavi olabileceğimi söyledi doktor. Hayat kadını olduğumu biliyordu. İlişkiye girmememi istedi. Ancak doktora para vererek bu olayı kapatmasını istedik. Polise haber vereceklerdi. Kaçtım.

ruyorlar. Ergani'li müşterilerim, Silopi'li müşterilerim beni sık sık ararlar. Mesaj çekerler.

Şimdiye kadar kaç kişiyle birlikte oldun?

Bilmiyorum, bazen, bir günde yirmi kişiyle birlikte oluyorum, bazen 10 ama beşten aşağı düşmüyor. Ben az müşterim olsun, iyi olsun diyorum.

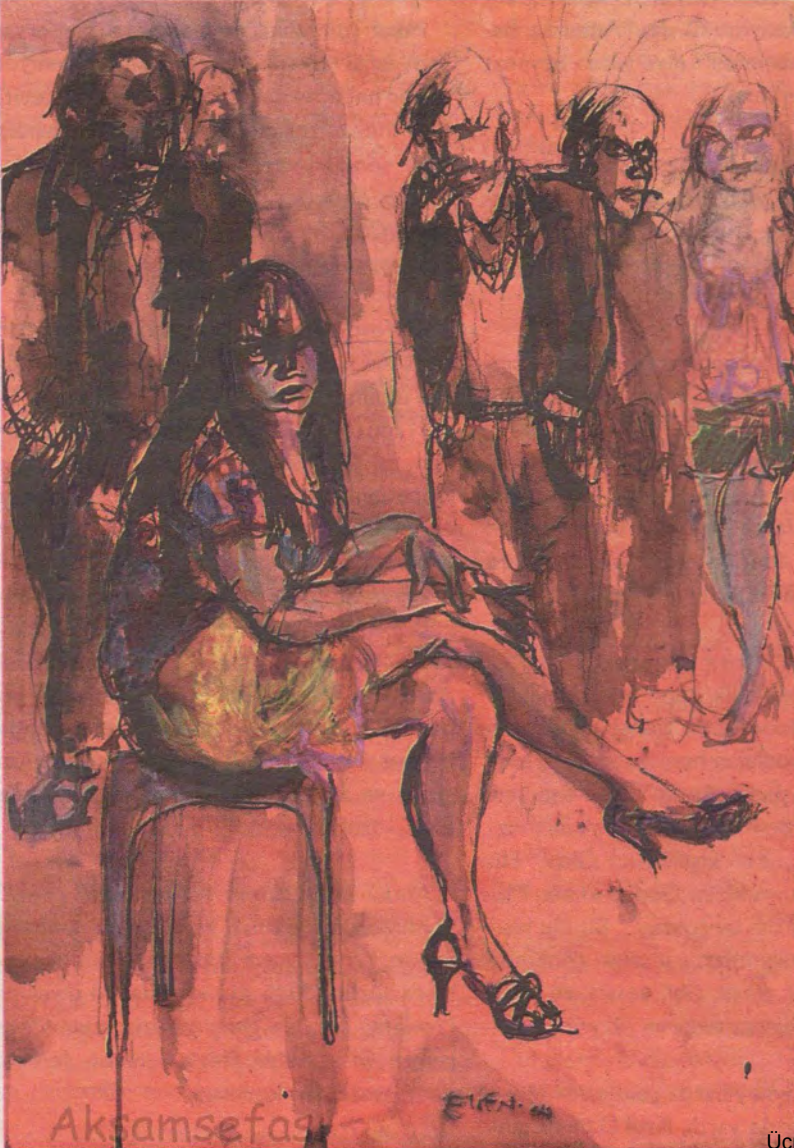
Peki hastalık taşıdığını müşterilerine söyledin mi?

Hastalığımı öğrendikten sonra müşterilerime prezervatif kullanmalarını söyledim. Neden sorduklarında hastalık taşıdığımı belirtiyorum. Ama birçoğu inanmıyor. Hep yanımda prezervatif taşıdım. Ama Baki doğru söylüyordu. Burada kimse prezervatif kullanmıyor. Erkekler kendilerine yedirmiyorlar. “Bir şey olmaz” diyorlar.

Gitti. Akrabaları varmış İstanbul'da. Karısını alıp gideceğini söyledi. Ne yaptı; bilmiyorum.

Polis tarafından gözaltına alınmaktan korkmuyor musun?

Zaten bölgede uzun süre kalmıyorum. Bir çok kez polis korkusundan ev değiştirdik Diyarbakır'da, Mardin'de. Ama sık sık ev değiştirdiğimiz için ve de farklı farklı bölgelere gittiğimiz için şimdiye kadar hiç gözaltına alınmadım. Gözaltına alınan arkadaşlarım oldu. Bunları hemen sınır dışı ediyorlar. Şu an Diyarbakır, Van, Urfa ve Batman'da yüzden fazla Rus, Azeri, Gürcistan'lı yüzden fazla hayat kadınının olduğunu biliyorum. Diyarbakır'daki randevuevlerinde çalışan Gürcü ve Rus kadınları ile zaten sık sık telefonla görüşüyoruz. *

Desen: Elif Nurşad

Reni PARKER

reni@glowingeyes.net

Amerika karşıtı hackerlar faaliyette

Kapitalizm, NATO ve savaş karşıtı olan hacker grup; The Ghost Boys, Avusturalya devletine ait kurumsal web sitelerine tahribat vermekte. Avusturalya Bilgi, Teknoloji, Sanat ve İletişim Bölümünce yönetilen web sitesine girerek değiştirmiş ve şu mesajı bırakmışlar: "DEFACED BY The Ghost Boys UssA sux! Boycott its products! NATO sux! greetz to DkD(!! admin: security is futile and you will be owned!."

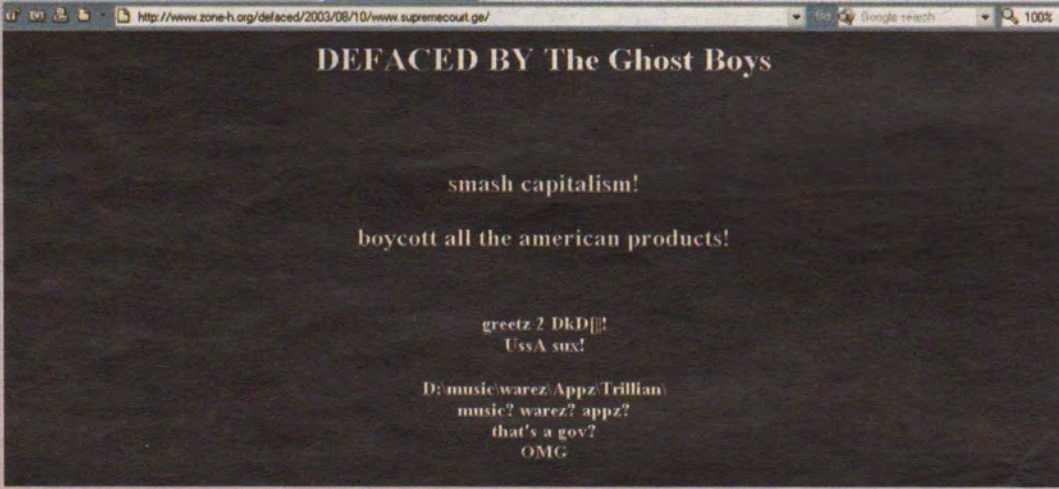
(Tüm güvenliğinizi boşuna, ele geçirileceksiniz. ABD berbat, onun ürünlerini boycott edin, Nato berbat, admin DkD(!! selamlarız: güvenlik safsata, sizi ele geçireceğiz.) Saygı ve selam gönderilen "DkD(!!" ise geçenlerde tutuklanan Filistin yanlısı bir Fransız genç. Agent France Press'e göre

Fransız polisinin web sitesini hacklediği için bir ay önce ailesinin Paris'teki evinde tutuklanan 17 yaşındaki Fransız gencinin gerçek ismini, onlar dahi bilmediklerini belirttiler.

Yine AFP'nin bir Fransız polis şefine dayanarak geçtiği habere göre, "DkD(!!" içlerinde Fransa, İngiltere, Avusturalya, Amerika ve Amerikan Deniz Kuvvetleri olmak üzere 2000'in üzerinde web sitesini ele geçirmiş. Hala resmi sitesi açık olan "DkD(!!"nin web sayfasında, bir takım Filistin sitelerine link bulunmakta. Savaş ve şiddet karşıtı olan "DkD(!!" şiddeti durdurmak ve tüm dikkatleri Filistin üzerine çekmek amacı ile bu siteleri ele geçirmiş. "The Ghost Boys" aynı politik görüşte oldukları için, eylemlerinde de DkD(!! gönderme yapıyor.

Savaşa ve otoriteye karşı olan bu iki grup, bir süredir politik olarak ortak hareket etmekte. Ve genellikle de Windows 2000 sunucuları seçmekte; hoş bu işlemleri yaparken zorlandıklarını sanmam.

Bu arada 30 Nisan 2003'de T.C. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Koruma Kontrol Genel Müdürlüğü Gıda Hizmetleri Organizasyonu ve yine Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü, TIGEM, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ardından Ağustos 2003'de Bayburt, Mersin, Erzurum, Osmaniye, Gümüşhane Telekomlar ve Avrupa Birliği Genel Sekreterliği(ABGS) de admin "DkD(!!"yi misafir etmişler sayfalarında:)))

"Müşterisi bol, getirisi yüksek" alanlarda hekimlerin rekabeti Kaz gelecek yerden tavuğu esirgemiyorlar

Candan Dinç

7 Mart 2004 tarihli Hürriyet Pazar'ın "Hekimler PR yarışında" başlıklı haberinde, bazı hekimler ve halkla ilişkiler uzmanları ile yapılan röportajlar yayınlanmıştı. Hürriyet'in aynı tarihli İK (insan kaynakları) ekinde, **Amerikan Hastanesi**'nin Kadınlar Günü etkinlikleri kapsamında kadın sağlığına ilişkin bir panel düzenleneceği belirtiliyordu. Bunun, kadın "müşteriler" için hazırlanan bir promosyon olduğu ise kuşku götürmezdi. Bu haberin devamında da, **Acıbadem Hastanesi**'nin "hastalarına daha iyi hizmet vermek ve müşteri memnuniyeti sağlamak" için internete girmeyi, doktorlardan bilgi edinmeyi ve randevu almayı sağlayan kiosklar kurduğu aktarılmaktaydı. Bankaların öncülük ettiği teknolojik hizmetler, artık hastanelere de sirayet etmiş, maksat müşteri memnuniyeti... Aynı gazetenin eklerinde, aynı gün yer alan bu kadar sağlık "haberi" gerçekten de dikkat çekiciydi.

Röportaj veren hekimlerden bazısının derdi, "Gaziantep'teki, Diyarbakır'daki hastaya ulaşmak", bazısınınki "öne çık-

mak, rekabet etmek, dikkat çekmek"... "Tıbbın nazik bir konu" olduğunun farkında olan bir hekim, "insanlara olmadık, gereksiz umutlar" verebildiğini vurguluyor. Sanki gereksiz umutlar verme potansiyelini tıp alanı bizatihi taşıyor-muş gibi.

Röportaj veren 'piyar'cılar (PR'cılar: public relations'cılar: halkla ilişkilerciler) kadar, röportajı yapan gazeteci de bu piyar meselesini pek sevmiş, "Neden PR?" şeklinde sorular yöneltmiş. Piyarcılara gelince, onlardan duymaya şaşırmadığımız, ama sağlık hizmetleriyle bağdaştırmakta zorlandığımız terim (!) ve tamlamaları sıklıkla kullanmışlar -alt okuma ve üst okuma yapmayı kolaylaştıran da bu: Hedef kitle, sağlık sektörü, iletişim stratejisi, misyon-vizyon-hedef kitle, marketing, interaktif, hedefe kilitli, stratejik iletişim çemberi...

Hekimlerin PR yarışına ilişkin başlıklara bakıldığında, bunların altındaki esas mesajları görmek mümkün aslında:

Doç. Dr. Bozkurt Şener: En büyük katkı haberle geliyor (Reklam ağıyla ördük

anayurdu dört baştan)

Üçgen İletişim: Haber toplantısı yapıyoruz

(Gerekirse sinekten yağ çıkarırız)

Dr. T.Doğan.-Dr. G. Kargül: Danışman şirket, rekabet enstrümanlarından biri (Danışmana parası neyse verin, zira sizin de satış(!)larınızı arttıracaktır)

Medyaevi: Sorumluluğumuz büyük (Bazıımıza bir iş gelmesinden acayip tırsıyoruz)

Dr. Cüneyt Keskin: Öne çıkmak, farklılaşmak istiyorum (Pastadan mümkün olan en büyük payı almak istiyorum)

Psychopomps: Yasakları dikkate alıyoruz (Rahat bıraksalar reklamın Allah'ını yaparız)

Hastalar müşteri, sağlık hizmetleri de satış prosedürü

Halk sağlığının reklamlarla tehdit edildiğini bir kez daha fark etmem uzun sürmedi. Bir optikçide gördüğüm 'Gözlerinizi çöpe atmayın, yedeği yok' başlıklı broşürde, lazerli göz ameliyatlarında

dikkat edilmesi gereken noktalar sıralanıyordu: Bu yöntemin güvenliği olmayan yeni bir teknoloji olduğu, olası tehlike ve etkilerinin bilinmediği, ömürboyu mü-kemmel görüşün gerçekdışı olduğu, kornea delinmesi, kanama, katarakt ve körlük olabileceği, göz kapağının düşebileceği, bazı yan etkilerin kalıcı olabileceği vb. bir çok noktaya dikkat çekilmekteydi. **Reklam Özdenetim Yürütme Kurulu**'nun yazısında da, "gözlük ve lensten kolayca kurtulun" ifadesinin (yani reklamının) yanıltıcı olduğu belirtiliyor ve **Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları Anabilim Dalı**'nın bilirkişi görüşüne dayanılıyordu. Sağlık sorunlarını gidermek için hareket geçerken dikkate alınmaması gereken şey, reklam panoları ve medyadaki yayınlar olmalı. Çünkü artık hastalar müşteri, sağlık hizmetleri de satış prosedürü haline geldi. Peki bu durum etik midir, yoksa butik midir? PR'cılarla çalışan DR'larımıza derim ki, "Paraa paraa paraa... Paraa paraa paraa... Varlığı bir dert, yokluğu yaraa..."

Reyhan Karacadağ | reyhan@leman.com.tr

BBC Ortadoğu Temsilcisi, Suriyeli gazeteci “Mandela da ‘terörist’ti, şimdi Beyaz Saray’da eşek

“Büyük Ortadoğu Projesi”nde, Müslüman bir ülke olarak Türkiye’nin yeri ne?

Amerikalılar, Türkiye için çok farklı senaryolar hem üretip hem uyguluyorlar diye düşünüyorum. Kaldı ki; Amerikalıların Türkiye’yle ilgili olarak çok samimi olduklarına da inanmıyorum. Türkiye, hep Amerika’nın sadık müttefiki pozisyonunda göründü ve öyle politikalar üretti genellikle. Ancak 1 Mart tezkeresi sonrasında, Bush yönetiminin bütün dünyaya kafa tuttuğu bir ortamda TBMM’nin hayır demesi Amerikalıları şok etmiş durumda. “Bizim itaatkar müttefikimiz” pozisyonundan çıkıp, gerektiğinde kafa tutabilen bir Türkiye çıktı karşısına. Bu tesadüf de olabilir, bilinçli de... Amerikalılar bunu affetmeyecekler, er ya da geç Türkiye’de 1 Mart tezkeresi intikamını alacaklardır. Nitekim 4 Temmuz-Süleymaniye’deki askerlerin kafasına çuval geçirilmesi bence bunun işaretiydi, tabii anlayanlar için. Dolayısıyla Amerikalıların bir Ortadoğu projesi içinde Türkiye’ye biçecekleri rol iki tarafı keskin bir kılıca benzetilebilir. Gerektiğinde birilerini kesmek, gerektiğinde de Türkiye’yi kesmek için kullanılacaktır diye düşünüyorum. Türkiye, Irak Savaşı’na girmeyerek -taraf olmayarak- bu bataklıktan kurtulmuş durumda ve bunun olumlu yansımalarını alıyor zaten. Ekonomik istikrarda, politik istikrarda, yerel seçimlerde AKP aldı götürdü. Avrupa Birliği kapılarını büyük ölçüde açıyor diyelim. Kıbrıs, çözüm yoluna gidiyor. Bunların hepsi bence 1 Mart’la ilgili. Dolayısıyla 1 Mart’ta istediğini yaptıramayan Amerika, Büyük Ortadoğu Projesi’yle Türkiye’yi büyük bir bataklıkla içine sürükleyerek rezil etmek istiyor. İkinci boyutu da Amerikalılar “laik, ılımlı, demokratik, yumuşak İslam” dedikleri Türkiye’yi bölge ülkelerine pazarlamayı planlıyorlar, hesaplıyorlar. Bunun olmayacağını da biliyorlar. Nitekim Türkiye’nin 1 Mart sonrası Ortadoğu’da kazandığı prestiji böyle bir pazarlamayla yok etmek istiyorlar. Kurnazca oynuyorlar yani.

Peki, Türkiye’nin Ortadoğu’daki prestijini, Türkiye’yi model olarak göstererek mi yıkmak istiyorlar?

Bugün Ortadoğu’da Arap ülkelerinde Türkiye gerçekten çok saygın bir yerde. İşte son Bülent Arınç’ın Suriye gezisi sırasında bunu çok net olarak gördü. İnanılmayacak kadar iyi karşılandı. Türkiye’nin bu saygınlığını Amerikalılar tehlikeli buluyorlar -önümüzdeki süreçle ilgili olarak-. Dolayısıyla bunu baltalamak için, yok etmek için Türkiye’yi Amerikan uşağıymış gibi göstermeye çalışıyorlar, bu proje içinde. Yani “biz, bakın işte Türkiye’yi size pazarlamak istiyoruz”. Türkiye gibi bir mali size pazarlamak istiyor, “Hey Araplar, hey Müslümanlar...” Herkes Amerika’dan, Amerika’dan gelen her şeyden nefret ediyor... Tabii Türkiye’den de nefret edecekler.

Amerika, Türkiye’yi model gösterse bir türlü, göstermese başka türlü...

Onun için “iki tarafı keskin kılıç” dedim. Çünkü iki taraftan kesmeye çalışacak Türkiye’yi. Dolayısıyla Amerika’nın Türkiye için bir rol biçtiği düşünülürse, olumlu değil bu rol. Kesinlikle olumlu değil. Mutlaka Türkiye’nin başına bela açmak istiyor. Bu anlamda Türkiye dikkatli olmak zorunda.

Peki bu Türkiye’ye yapılan Kıbrıs baskısı, AB koşulu olması da bu projenin bir parçası mı?

Sanmıyorum. Çünkü Amerika gibi bir süper devlet “boyutlu” düşünmez. Amerikalılar tabii Türkiye’de, Kıbrıs’ta sorunu çözmek istiyorlar. İlk defa bir şey yapmak istiyorlar, bu kadar lekelenmiş bir Amerika. Olumlu bir şey yapmak istiyor. Tesadüfen bu Türkiye oldu, Kıbrıs oldu. Zaten Amerika’nın İngiltere’nin üsleri orada duruyor. Dikkat ederseniz bütün bu çözüm tartışmalarında üslerden hiç kimse söz etmiyor. Dokuz bin sayfalık Annan planında bir satır geçmiyor. Kuzey Kıbrıs’taki Türklerin, Rumların ne tür toka takacaklarını bile söyleyen plan, üslerden bir kelime bile söz etmiyor. Amerika’nın Kıbrıs’la ilgili askeri anlamda hesapları zaten geçerli. Bu çözümün çözülmesi için olmaz yok önemli değil. Yani

Eylül arasında bağlantı kurulmasına hiç gerek yok. 1948’de İsrail’i kurarken, Filistin toprağı üzerinde var mıydı 11 Eylül? Radikal İslam var mıydı? Hatta ‘radikal İslam’ı kendisi yarattı. Ben yaratmadım ki!”

Kıbrıs o anlamda farklı bir boyut içinde.

11 Eylül, Amerika ve İsrail’in projeleri için bir zemin oluşturdu. Bu ‘büyük projenin’ ilk adımı mıydı 11 Eylül?

İnsanlar tabii, üç yıl önce beş yıl önce ne olduğunu unutuyorlar. Amerikalıların Ortadoğu’ya yönelik ilk planı değil bu. I. Dünya Savaşı’ndan hemen sonra Marshall planı, Eisenhower doktrini ve buna benzer tonlarca doktrin ve proje var Ortadoğu’ya yönelik. 1948’de İsrail devletinin bölgede kurulmasından bu yana baktığınızda bölgede Amerikalılar alabildiğince plan pazarlamışlar. En son plan, 1992’de. Madrid anlaşmaları sonrasında Amerikalılar -İsrail’le Araplar barışıyor- yine bir plan sundular. 1992’de nitekim Shimon Perez’in -İsrail Dışişleri Bakanının- “Yeni Ortadoğu” isimli bir kitabı var. Bu plan o kitabın kopyası. Plan proje eksik değil yani Amerikalılar’da. Ama hiçbirisi de tutmuyor. Tutmaz da. Çünkü Amerikalılar samimi değil. “Demokrasiyi getireceğiz, özgürlük, kadın hakları, insan hakları vs.” gibi bir şeyler söylüyorlar. Bugün bölgede -proje kapsamı içinde olan 26 ülkede- ki bütün faşist, anti-demokratik, katil yönetimlerin hepsini Amerikalılar getirmiş, koruyor ve her zaman da koruyacaktır. Demokratikleşmelerini de istemez. Hepsini yalan! Böyle bir “söylemle” milleti oyalıyorlar. Yok öyle bir projeleri! Ha, proje varsa Türkiye’yi götürme projesi vardır. “Salakları oyalama” balonu diyeyim artık. Yok öyle bir şey.

Tüm bunların 11 Eylül’le hiç mi ilgisi yok?

Bu tür olaylarda -Amerikan filmlerinde de olduğu gibi- kimin eli kimin cebinde, belli olmaz. CIA raporları açıklandı; “bizim haberimiz vardı ama zamanını bilmiyorduk” diyor. Bir devlet olarak “aptalka” bir savunma tabii bu. Herşeyi biliyorlar. Yani 2 bin Amerikalı ölmüş, bir şey değil

onlar için. Vietnam’da 250 bin askeri öldü umurunda mı Amerika’nın? Vietnam’da ne alıp vereceği vardı ki? Amerika bu tür hesaplar yapmaz. Yani 2 bin kişi ölmüş, 100 bin kişi ölmüş umurunda bile değil. Dolayısıyla 11 Eylül’le bağlantı kurulmasına hiç gerek yok. Amerikalılar zaten hep aynı şeyi yapıyor. Amerika Grenada’yı işgal ederken, Panama’yı işgal ederken umurunda mıydı? Var mı öyle bir 11 Eylül? Yani İsrail’i kurarken, 1948’de Filistin toprağı üzerinde var mıydı 11 Eylül? Radikal İslam var mıydı? Hatta onu bırakın, radikal İslam’ı kendisi yarattı. Ben yaratmadım ki! Radikal İslam’ı da Bin Ladin’i de kendisi yarattı. Taliban’ı kendisi yarattı. Ortadoğu’da ne kadar radikal İslamcı varsa, onların deyimleriyle “terörist” grupların hepsini Amerika yaratmıştır. Bunların hiçbirisi Amerika dışında kurulmamıştır. Dolayısıyla Amerika’nın 11 Eylül’e ihtiyacı yok.

Amerika’nın Irak’ta sonunu nasıl görüyorsunuz? Nasıl sınırlacak Amerika?

Niçin Irak’ı işgal etti Amerikalılar? Birincisi, İsrail devleti. Bunu ben söylemiyorum, Condoliza Rice söylüyor. Diyor ki, “bizim Ortadoğu politikamızın temel bir hedefi var o da İsrail’in sonsuza dek bölgede egemen kalması”. Bir de Irak önemli bir ülke, dinamik bir ülke, güçlü bir ülke, petrol ülkesi zengin bir ülke. Böyle bir ülkenin Arap saflarından yana, İsrail aleyhinde tavır alması Amerika’nın, İsrail’in durumunu zorlaştırdığı bir gerçek. Böyle bir işgalle Irak en az 30-40 yıl kendine gelemes. İkincisi, Irak Ortadoğu için bir modeldir. Ortadoğu’daki bütün toplumsal dokunun aşağı yukarı küçültülmüş bir örneğidir. Irak’ta Araplar var, Türkmenler, Kürtler var, Süryaniler var, Asuriler var, hepsi var. Aynı şekilde Ortadoğu’daki bütün mezhepler Irak’ta var; Sünniler, Şiiler, Şafiler, Yezidiler, dağa tapanlar, güneşe tapanlar... Dolayısıyla siz Irak’ı karıştırdığınız andan itibaren bütün ortalığı karıştırmış olursunuz. Çok basit bir örnek vereyim; yarın öbür gün Kürtler 1000 tane Türkmen’i öldürdüler. Türkiye ne yapacak? Mecburen taraf olmak zorunda. Türkiye girdiğinde Şii’lerden dolayı İran, Araplardan dolayı Suriye, Türklerden dolayı da Amerika taraf olacaktır. Dolayısıyla, Amerika kendi istediği biçimde Irak’ı oluşturamazsa, kuramazsa mutlaka ve mutlaka Irak’ta halkları birbirine düşürecekler. Mutlaka iç savaş çıkartacaklardır.

İsrail füzeyle insan öldürüyor. Arafat’ı da vurabilirler. İsrail ne yapıyor?

İsrail’in kurulduğu 1948’den bu yana inanılmayacak kadar terör yapıldı. Dünya tarihinde böyle bir terör yok. Dedim ki; İsa’ya Allah’ın oğlu ya da peygamber olarak İsa’ya işte bu filmde yaptıklarını yapanlar, Arafat’a ya da Filistin halkına alasını yaparlar. Sonuçta bir peygambere bile o işkenceyi yapabiliyorlarsa “Yahudiler” Filistin halkına çok çok daha alasını yaparlar. Bunu da Yahudi düşmanlığı kabul ettiler. Hitlerin kampından kurtulan çocuklar İsrail’e göç etti ve bugün Hitlerin kendilerine yaptıklarını Filistin halkına yapıyorlar. O çocukların arasında Şaron da vardır. Şaron da Polonyalıdır. Bugün görüyorsunuz neler yapıyor Filistin halkına. Dolayısıyla Arafat’ı da vurabilirler, başkasını da vurabilirler. Sadece son

ayaklanmada -üç yıl oldu- İsraililer 67 tane Filistin liderini öldürdüler. Bakın, bunlar unutuluyor. Hamas’tan, Cihad’dan, El Fetih’ten, Halk Cephesi’nden, Demokratik Cephe’den, bütün diğer örgütlerden... İsrail için hedef seçmek, sizin dediğiniz gibi roketle, füzeyle vurmak, onlar için bir eğlence.

Play-Station oynar gibi...

Aynen öyle. Hem kafa tutma hem de bilgisayar oyunu gibi. Onlar bilgisayar teknolojisinde bayağı gelişmiş bir toplum diyelim. Çünkü halk değiller onlar. Ben bunda İsrailileri çok fazla suçlamıyorum. Daha çok Amerika’yı suçlamak gerekiyor. Çünkü Amerika cesaret veriyor onlara. Avrupa Birliği’nin sessizliği onlara cesaret veriyor. Arap ve Müslüman ülke liderlerinin yönetimlerinin sessizliği ve işbirliği -Amerika’yla- onlara cesaret veriyor. Onlar adam olsaydı İsrail buna cesaret edemezdi. Webster sözlüğünün en çok çıkan başkısında anti-semitizm nasıl tanımlıyorlar? Anti-semitizm diyorlar; etnik ve ırksal olarak bir Yahudi azınlığına karşı düşmanlıktır diyor. Bu genel tanımdır. Eski tanım bu. Kaldı ki Yahudilik etnik değildir bir dindir. Yahudiler topluluk, halk, ulus filan değildir bir dindir. Dünyanın her tarafından gelmiş insanları bir halk yapamazsınız. Buna bir cümle daha eklediler. Diyorlar ki; anti-semitist kişi aynı zamanda siyonizme karşı olan ve İsrail’e düşman olanlarla işbirliği yapanlar da anti-semitist diyor. Bakın nereden nereye? Şimdi böyle bir aşağılık Amerikan sisteminde -özellikle neojohnlar dediğimiz yeni muhafazakarların egemen olduğu, yönettiği- maalesef İsrail bu küstahlığı bulacaktır ve bu yaptıklarından bence çok çok daha fazlasını yapacaktır. Mutlaka katliam yapacaktır. Mutlaka Suriye’ye, Lübnan’a, İran’a her tarafa saldıracaktır. Bu önümüzdeki yaz çok tehlikeli ve kanlı bir yaz olacaktır.

İsrail’in her suikasti direnişlere ivme kazandırıyor. Arafat’a ya da bir başka hedefe saldırısıyla daha da artacak mı direnişler?

Halklar düzeyinde evet. Zaten şu anda bütün Arap ülkelerinde, bütün İslam ülkelerinde -Türkiye dahil olmak üzere- çıkan dışarıya sorun herkes Amerika’dan nefret ediyor. Arap ülkelerinde sokakta gidin yüz kişiye sorun “intihar komandosu olmak istiyor musun Amerika, İsrail’e karşı?” yüz kişinin yüzü evet diyecektir size. Bakın ben her hafta bir Arap ülkesindeyim. Yüzde yüz bundan eminim. Ama sorun yönetimlerde. Bugün Mısır’da, Filistin halkıyla dayanışma mitingi yasak, yürüyüşü yasak. Birçok Arap ülkesinde yasak. Sıkıntı orada. Kendi yönetimleriniz size baskı yapıyor. Ağzınızı açıyorsunuz götürüyorlar sizi öldürüyorlar, işkence yapıyorlar. Kısa vadede böyle bir beklenti içinde değilim, ama orta ve uzun vadede bu birikim ve nefret mutlaka ve mutlaka önce kendi yönetimlerine karşı dalga dalga tepki gösterecektir. Peşinden Amerika ve İsrail’e. Tabii, bazıları soruyor; işte ne zaman? Kardeşim, halkların ve ulusların tarihi insanların beş yıllık on yıllık tarihleri gibi takvim verilmez. Tarihtir bu. On sene sonra olur yirmi sene sonra olur. Bakın, bugün 30 yıldır Kıbrıs’ı konuşuyoruz. 56 yıldır Filistin’i konuşuyoruz. Sonuçta bu varolan nefret dediğim gibi er ya da geç mutlaka yüzde yüz kendi yönetimlerinde Amerika’ya gereken

İsrail'i Mahalli:

gibi karşılıyorlar!"

dersi verecektir, mutlaka İsrail'e gereken dersi verecektir. Bundan hiç kuşum yok.

Amerika Arap Zirvesi'ni yeniden engellemese bile ne sonuç çıkar zirveden?

Hiçbir şey. Toplansa da olur toplanmasa da.

Sadece sembolik bir anlamı mı var?..

Tam tersine düşmanlıkları körükleme işine yarıyor daha fazla. 22 Arap ülkesinin aşağı yukarı - Lübnan, Suriye hariç dersek şimdilik- üç-dört tanesi namuslu geri kalanı hepsi aşağılık. İnlanımayacak derecede "uşak" pozisyonundalar. Mertebeler farklı. Birisi yüzbaşı, birisi general pozisyonunda. Ama sonuçta hepsi aşağılık. Dolayısıyla zirve olup olmaması hiçbir anlam taşımaz. İşte Tunus'ta yapılacaktı olmadı. Aniden Tunus başkanı -adam gestapo zaten, istihbarat şefi olarak cumhurbaşkanı oldu- canı sıkıldı "ben artık istemiyorum bu zirveyi" dedi. Açtı telefon Arap liderlerine, artık gelmeyin dedi. Sanki komşu komşuyu arıyor, gelme kardeşim bugün müsait değilim. Ona benziyor. Dolayısıyla 22 Mayıs'ta olabilecek olan da -olma ihtimali biraz daha az diye düşünüyorum- hiçbir anlam taşımaz. Bu sistem böyle devam eder. Nefret yükselecek, yükselecek ama mutlaka bir yerde patlayacaktır. Bundan o kadar eminim ki yoksa "tarih hakkında ben hiçbir şey bilmiyorum" diye kabul edeceğim. Filistinliler sürekli "cihat" ilan ediyorlar ama ne yapabilirler bütün dünyanın sessizliğine, ABD'ye ve İsrail'e karşı?

Hiçbir şey olmaz. Ama Filistin halkının direnişini hiç kimse yok edemeyecektir. Bakın tarihte böyle bir şey yoktur. 56 yıldır bir halk, İsrail gibi terörist bir devlete karşı, terörist çetelere karşı mücadele eden bir halk tarihte yoktur. Şimdi bu halk bugün bunu yapabiliyorsa, direnebiliyorsa, karşı koyabiliyorsa, bugün gördünüz; 100 bin kişi sokaklara çıktı. Tepelerinde İsrail uçakları var. Kimse korkmuyor. 5 yaşındaki çocuk taşlarla tanklara karşı... Hangi insan, hangi genç kadın, hangi genç erkek her tarafına bombalar sararak gider intihar eylemcisi olur? Bu hiçbir şeye benzemez. Giderken eşinizi, sevgilinizi öpüyorsunuz, helalleşıyorsunuz, "eyvallah ben gidiyorum!" diyorsunuz. Bunu kimse yapamaz. Bazıları "ya terörist bunlar" diyorlar. Buyursunlar yapsınlar bakalım. Cebindeki sıcak Dolarının etkisinden kurtulsun gitsin yapsın eylem bakalım. Köşe yazılarında, televizyon ekranlarında çıkıp da nutuk çekmek kolay. Hepsisi palavra. Söyledikleri hiçbir şey çıkmıyor. Utanmaz insanlar, arsız insanlar... Güney Afrika lideri Mandela da "terörist"ti, 26 yıl hapiste yattı. Bugün Beyaz Saray'da eşekler gibi karşılamak zorundalar bir halkın önderi olarak. Avrupa'da, Amerika'da, Birleşmiş Milletler'de herkes saygıyla karşılıyor. Çekinmeden mücadele verdi. Her Filistin ailesinde en az beş kişi şehit olmuştur. Ne bekliyorsun bu insanlardan?

İsrail'in son olarak Suriye'de yaşayan Hamas liderini tehdit etmesinin ardından Suriye nasıl bir tavır takınır?

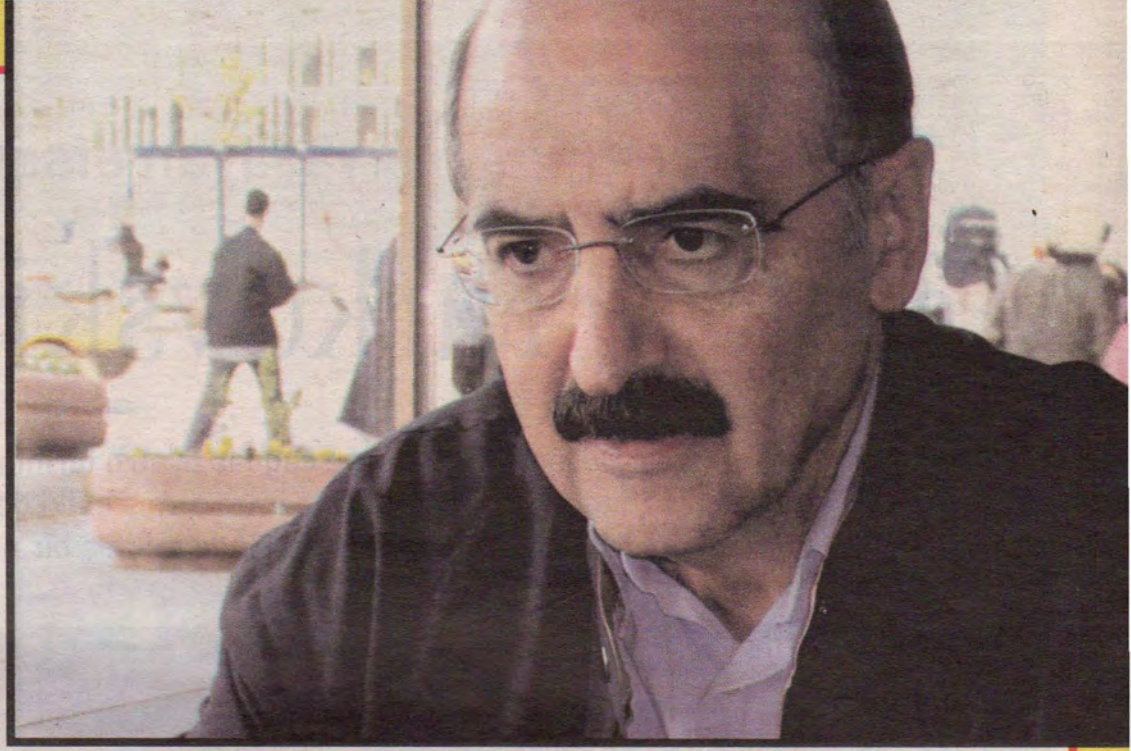
Hiçbir şey yapamaz. Suriye'de Hamas liderini bir yerde yakalarsa bombalar İsrail. O çılgınlığı çok yapmıştır. Suriye şu andaki teknik ve askeri güç itibarıyla karşı koyacak pozisyonda değil, gerçekçi olmak gerekirse. Çünkü sonuçta insanların elinde 300-400 tane nükleer başlıklı füze var. Şa-

kası yok bu insanların, manyak bunlar çünkü. Şaron manyak! Bakırköy'e getirseles kesinlikle bırakmazlar onu. Böyle bir adam düşünebiliyor musunuz dünyanın en gelişmiş silah teknolojisine sahip ülkenin başbakanı. Adam spor yapar gibi insan öldürüyor. Sarva Şatilla da hamile kadınların karnından bebeklerini çıkartıp süngüyle spor yapan birisi. Şimdi bu adam ülkenin başbakanı ve Bush açısından da bu bir kahraman. "Barışsever!" diyor buna Bush. İşin enteresan tarafı, Arafat'a da "terörist!". Dolayısıyla Suriye'yi de bombalar, İran'ı da bombalar, Lübnan'ı işgal edebilir, canı sıkılırsa Türkiye'yi de bombalar... Hiç umurunda değil. Yani bunu yapacaktır. Şu anda ben size söyleyeyim, Türkiye'den nefret ediyorlar. Çünkü son bir yıldır bu hükümet İsrail'den mümkün olduğu kadar uzak durmaya çalışıyor. Burada mesela İsrailli işadamları vardı, kabul etmedi. Şaron Ankara'ya gelmek istedi, kabul etmedi. Geçen hafta Şaron'un yardımcısı gelecekti, "hayır gelme" dediler. Bunlar tabii onları kızdırıyor. Elbet Türkiye'den intikamlarını alacaklardır. Onlar çılgın çünkü. Affetmezler bu tür şeyleri. **Bu söylediklerinizden, hükümetin İsrail politikasını olumlu bulduğunuz sonucunu çıkarıyor...**

Türkiye'nin iç politikası beni çok fazla ilgilendirmiyor. Ama bu İsrail konusunda, Amerika konusunda beğeniyorum. 1 Mart tezkeresinde, AKP hükümeti o tezkerenin gereklerini yerine getirdi. Çünkü istediği farklı bir şey yapabiliyordu. Hükümet sonuçta. Ama saygı gösterdi Meclis'in kararına ve Amerika'dan, savaşta, Irak'tan uzak durmaya çalıştı. Bugün olumlu sonuçlarını hep birlikte görüyoruz. Aynı şekilde İsrail konusunda da açıkçası doğru politikalar sergilediklerini -bütün Amerikan baskısına, Amerika'daki bütün Yahudi lobilerinin baskısına rağmen- şu ana kadar doğru politikalar uyguladıklarını söylemek zorundayım. **Türkiye, Amerika'nın müttefiki. Amerika İsrail'in arkasında. Türkiye'nin İsrail politikası başka... Nasıl bir üçgen bu?**

Türkiye 58 yıldır Amerika'nın geleneksel müttefiki idi. Yani "oltadaki balık"tı Türkiye, Amerikalılar açısından. Ama 1 Mart tezkeresi her şeyi değiştirdi. Bugün Amerika ne yaparsa yapsın Türkiye, İsrail'in yanında olamaz. Mümkün değil. Bunu ne Türk halkı kabul edebilir ne de Türk hükümeti. Türk ordusu da kabul etmez. Çünkü bugün İsrail'in özellikle Kuzey Irak'ta Türkiye aleyhine çalışması, Kürtlerle birlikte orada bir Kürt devleti kurulması çabaları, Türkiye'nin ulusal çıkarlarıyla ters düşüyor. Dolayısıyla ben eski kalıplara katılmıyorum. Çünkü yeni şeyler geliyor bölgede. Türk devleti çok daha dikkatli gidiyor diye düşünüyorum. Bunu başarabildiği ölçüde, bunu yapabildiği ölçüde Amerika'dan uzaklaşabilir. **Türkiye'nin yeni bir asker talebiyle karşılaşabileceğinden söz ediliyor?**

Ben Türkiye'nin hiçbir şekilde Irak'ta taraf olacağına inanmıyorum. Türkiye hiçbir şekilde Irak'ı işgal etmeyecektir. Hiçbir şekilde Irak'ta Amerika'yla birlikte hareket etmeyecektir diye düşünüyorum. NATO kararı içinde olursa tabii, NATO süreci farklı bir şey onu tartışmıyorum. Ama Türkiye'nin teke tek Amerika'yla birlikte Irak'ta herhangi bir pozisyonda, bir kompozisyon içinde olma olasılığını ben sıfır görüyorum. Ama İstanbul'da Haziran sonunda yapılacak NATO toplan-

Hiçbir şey yapamaz. Suriye'de Hamas liderini bir yerde yakalarsa bombalar İsrail. O çılgınlığı çok yapmıştır. Suriye şu andaki teknik ve askeri güç itibarıyla karşı koyacak pozisyonda değil, gerçekçi olmak gerekirse.

tısında karar alınır, NATO üyesinin, mecburen gitmek zorundasın. Ya NATO'dan çekileceksin ya da mecburen gideceksin.

Hükümetlerin Irak politikası seçimlerde belirleyici oldu. İspanya'da devirdi, Türkiye'de güçlendirdi. Amerika'da Kasım'da değişir mi hükümet? Büyük olasılıkla. Tabii Amerikan toplumu biraz farklı. Çünkü Amerikalılar gerçekten çılgın, dengelessiz, sosyal kültürü olmayan, hiçbir özelliği olmayan bir toplumdur. Zaten dünyada böyle üç tane devşirme toplum var. Birisi İsrail toplumu, birisi Amerikan toplumu bir de Avustralya toplumu. Bunlar toplum değil; çok farklı kültürlerin iç içe girişinden kaynaklanan, garip, ucube şeyler. Dolayısıyla Amerikan toplumu günlük olaylardan çok çabuk etkilenen bir toplumdur. Bu gidişata baktığımızda Bush kesinlikle seçilmez. Ama yarın öbür gün ne olur, Usame Bin Ladin'i yakalarsa, başka bir şey olur. Amerikan toplumu motivasyona ve propagandaya çok alışkın bir toplum. Dolayısıyla bir çılgınlık yapıp o günkü tansiyonu yükseltebilir. Amerikan tarihinde çok tehlikeli yönetimler oldu ama bu yönetim kadar tehlikeli olmadı. Bir zamanlar manyak Reagan vardı. Bush daha da manyak açıkçası.

Suudi Arabistan'ın, savaş kararından ABD dışişleri bakanından daha önce haberdar olması, seçim öncesi Amerika'ya petrol indirimi yapma sözleri... Bu "samimiyet"in kökleri nelerle dayanıyor?

Bölgede iki tane ülke var. Amerikalıların kurdurduğu ülkeler bunlar. Bu da Suudi Arabistan ve Ürdün. Suudi Arabistan diye bir ülke yoktu zaten. Şu an iktidardaki Suud ailesini iktidara getiren ta Osmanlı'ya karşı 1890 yıllarda ve 1905'te Osmanlı'ya ayaklanmaya başlayan Suudi Arabistan'ın Vahabi ailesinin denetimine veren İngiliz-Amerikan işbirliğidir. Ürdün'de ise; 1916'da Şerif Hüseyin'in Osmanlı'yı ayaklandırılmasıyla Lawrens'la birlikte. Çünkü Ürdün diye bir devlet yok. Orası Filistin ve Suriye'nin birer parçasıdır. Öyle bir ülke yok. Yalnız ve yalnız İsrail'e tampon diye kurduruldu Ürdün. İsrail'i korumak için. 1917'de Filistin'de bir İsrail devleti kurulacağı belliydi. 30 yıl süreyle Ürdün diye bir devlet kuruldu. Dolayısıyla Ürdün için "uşaklık" kelimesi çok hafif kaçıyor çok daha farklı şeyler söylemek lazım; tipik bir Amerikan beslemesi Ürdün. Suudi Arabistan da aynı. Suudi Arabistan daha onur kırıcı bir beslemelik görevi üstleniyor. Çünkü Suudi Arabistan'da kutsal topraklar var.

Müslümanlar için kutsal olan Mekke ve Medine orada. Dolayısıyla Mekke ve Medine'yi Suudi Arabistan gibi Vahabilere teslim ederek bütün Müslümanların onuruyla oynamış oluyor. Bu biraz daha soyut ama daha anlamlı bir aşağılama yöntemidir. Çok temel iki vurgu var; 1- Ürdün İsrail'i koruyacak, 80 yıldır bunu yapıyor-, 2- Bütün İslam alemini aşağılamak. Çünkü normalde hiçbir yabancı o topraklara giremez, ama Suudi Arabistan Amerika'nın uşağı olduğu için Mekke ve Medine'yi koruyan CIA'dir.

Tüm Arap ülkeleri sessizce sıranın kendilerine gelmesini mi bekliyorlar?

Sıra onlara gelmeyecek! Çünkü sonuçta ruhunuzu şeytana satmışsanız, şeytanın sizi günaha teşvik ettiğini söyleyemezsiniz. Şimdi Arap yönetimleri de öyle. Zaten ruhlarını Amerika'ya satmışlar. Amerika ne isterse zaten onlar istediklerini yapacaklar. Onlara sıra gelmemesi için sizin çok daha fazla aşağılanmanız gerekiyor. Yani bugün Ürdün kralı ne kadar aşağılık, eğer Amerika "yetmez senin bu aşağılıklığın, daha fazlasını yap!" derse yapacak. Başka çaresi yok. Aynı şey öbürleri için de. Çünkü bunun alternatifi, Amerika bu yönetimleri gönderecek. Kaldı ki Amerika'nın da böyle bir planı da yoktu. Çünkü Suudi Arabistan ve diğer 20 ülkenin faşist yönetimleri için daha ala bir yönetim bulamaz ki Amerika. Amerika'nın öyle bir endişesi yok. Amerika, Suudi Arabistan'da, Kuveyt'te demokrasi ister mi?! Bugün demokrasi olsa Katar vatandaşı demeyecek mi "demokrasi varsa bu üslerin burada ne işi var?". Yani bütün bunların hepsi palavra. Amerika'nın böyle demokrasi, özgürlük diye bir hesabı yok. Dalga geçiyor bizimle, bölge halklarıyla. 100 yıldır bunu yapıyor. **Time'in 'En etkili 100 adam' listesinde Erdoğan'ın olmasını övenler de var, Bush ve Ladin'le aynı listede olmasını hakaret olarak nitelendirenler de... Siz ne diyorsunuz?**

Ben onu çok önemsemiyorum. Bir medya aracı, son bir yıl içinde kim en çok haber olmuşsa doğal olarak onu yapar. Türkiye son bir yıl içinde özellikle 1 Mart tezkeresinin reddedilmesinden sonra sürekli haberdar. Yani biz kendimizden de biliyoruz Ortadoğu medyasında, haberlerde, BBC'de veya benim çalıştığım bütün kurumlarda, Türkiye ve Erdoğan'la ilgili haber yapıyordu. Dolayısıyla bu normal bir şey. Ama bir eksik var o listede; ben yokum.

Türk sinemasının yaşayan efsanesi Tuncel Kurtiz ile sinema üzerine:

“Bizim Tarkovski gibi film yapmaya”

Tuncel Kurtiz; Umut, Sürü, Duvar filmlerinin ve çağdaş tiyatro tarihinin en büyük çalışmalarından biri kabul edilen Mahabharata'nın aktörü. Türkiye'nin dört ayrı dilde önemli filmlerine imza atmış belki de tek oyuncusu. Türk sinema tarihinin yaşayan efsanesi. Son olarak Reis Çelik'in yönetmenliğini yaptığı "İnat Hikayeleri"nde müthiş bir performans sergileyen sanatçı, yeniHarman'ın sorularını yanıtladı:

Elif Mirza

Son günlerde “İnat Hikayeleri” ile gündemde olduğunuza göre, oradan başlayalım mı? Nasıl girdiniz İnat Hikayeleri'ne?

Reis geldi, benim de çok iyi bildiğim, çocukluğumun geçtiği Ardahan, Kars, Posof gibi yerlerde bir film çekmekten bahsetti. Elde senaryo yoktu. Ne yapacağız dedim. “Abi,” dedi, “Gidicez oraya. Orada insanlarla beraber olacağız. İşte beş, altı tane hikaye var elimizde, bu hikayelerden oradaki insanlarla filmi yapmaya çalışacağız.” Biz de gittik. Bu köylerde ve Çıldır bölgesinde gördüğümüz yardımı ve yeteneği Türkiye'nin başka bir yerinde göremezdik. Bu bölge, Reis Çelik'in Ardahan'dan bildiği bir bölge. Orada 105 yaşındaki Piro Emmi'yle, 95 yaşındaki Mengiz Emmi ile yanyana oynadık. Kolay değil. Adam bir büyük rakıyı içiyor, ondan sonra iki paket sigara içiyor ve konuşuyor. “Hep susuz içersin değil mi?” diyorum, “Öteden beri, hadi kıymatlı şerefine” diyor ve veriyor. Böyle bir düzende yaşıyorlar ve onların hikayeleri var. Bizim çektiğimiz film onlara hiç yabancı gelmedi. Çünkü onlar bu filmi zaten oynuyorlar. Hayatlarının içinde var.

Sizin uluslararası, büyük projelerde çalıştığınızı biliyoruz. Yine de hadi denince kalkıp yollara düşüyorsunuz. Bu minimalist sinemayı seviyorsunuz galiba?

Çok seviyorum tabi. Bizim ülkemizin insanları ağır ekonomik koşullar altında yaşıyor... Bir tarafta büyük zenginliğin, öte tarafta büyük fukaralığın olduğu, köylerin üretim dışı kaldığı şu günlerde, hala inatla yaşama sarılmış, hala hayatın içinde aşkı, sevgiyi, acıyı ve hüznü hikayelerinde anlatabilen bir halkla içiçe yaşıyoruz. Mesela filmde bir kadın var. Diyoruz ki kadına, “Şimdi senin kocan kızak kullanıyor, öteki de otomobil kullanıyor. Beraber gidiyorlar. Hangisi önce gelecek diye iddiaya girmişler. Sen kendi kocanı savun.” Bunu dediğin anda kadın başlıyor o inanılmaz sahneyi oynamaya. Tamamen doğaçlama. Donmuş gölün üstünde inanılmaz bir çabıyla oynuyorlar. Ben de onların arasında onlardan birisi olmaya çabaladım. Bu yepyeni bir işti. İşte bu minimalist sinema, bu fukaralığın estetiği dediğim şey. Taklit sinemanın, insansız sinemanın dışında, taklit Amerikan, Avrupa sinemasının karşısında, hatta eski Sovyet idealist sinemasının karşısında, bu sinema daima geçerli bizim için.

Sovyet sineması deyince, hala kendinizi komünist olarak tanımlıyor musunuz?

Ben öyle tanımlıyorum gayet tabii ki. Amerika'da ve Avrupa'da birşeyler değişiyor olabilir ama bu sistem 400 yıldır insanoğlunu felaketten felakete, savaşlardan savaşlara sürüklemiş bir sistem. Koskocaman bir Afrika'yı yok etmiş, sömürmüş. Avrupa iki dünya savaşı çıkarmış. Amerika'da 200 sene önce hala insan satılabiliyormuş. Kapitalizme karşı komünizm bir düşüncedir henüz. Hiç pratiği olmamıştır. Nazım'ın dediği gibi, insanoğlunun günün birinde ulaşacağı bir ütopya belki. Bir umuttur insanoğ-

Amsterdam'da bir panelde, "Bizim en azından tiyatrocumuz, sinemacımız sizin müziğinizi iyi bilir. Beethoven'ı Bach'ı biliriz. Ayrıca Marx'ı, Hegel'i, Shakespeare'i de biraz biliriz. Ama siz Şeyh Galip'i, İttri'yi, Yunus Emre'yi bilmezsiniz. Cahilsiniz" dedim.

lu için, dünyayı bir bahçe gibi hep beraber kucaklayabilmek. Tabii ki bir komünistim ama bir partili değilim. Nasıl yapılacağını bilmiyorum ama bir gün bunun olacağına inanıyorum.

“Siz AB'ye girin, biz ayak bağı olmayalım”

Türkiye'nin şu anki durumuyla ilgili ne düşündüğünüzü sorsam..?

Nereye gidiyor Türkiye dediğiniz zaman bir ürküntü var içimde. Çünkü Ortadoğu'nun içinde bulunduğu koşullar, Irak'ın işgal edilmesi, Suriye'deki durumlar, Kürt meselesi, Arap meselesi, Kıbrıs meselesi, Avrupa Birliği'ne girecek miyiz meselesi... Çıldır'da bir köylüyle konuşurken sordum; “Ne düşünüyorsun, Avrupa Birliği'ne girecek miyiz?” Dedi ki; “Vallahi siz girin, biz ayak bağı olmayak. Siz girin biz arkadan yavaş yavaş geliriz.” Biz kendimizi unutmasak, ben batıda batıya karşı değilim. Kendi geleneklerimi unutursam yanlış yapmış olurum. Amsterdam'da bir panelde bir gün şöyle konuştum; “Bizim en azından tiyatrocumuz, sinemacımız sizin müziğinizi iyi bilir. Beethoven'ı, Bach'ı biliriz. Ayrıca Marx'ı, Hegel'i, Shakespeare'i de biraz biliriz. Ama siz Şeyh Galip'i, İttri'yi, Yunus Emre'yi bilmezsiniz. Cahilsiniz” dedim. Ama bugün biz de bilmiyoruz. Unutturuldu bize de. Şimdi bize bu müziği, bu tiyatroyu, bu kırmızı

halılı, büyük paralarla yapılan sinemayı vermek istiyorlar. Herşey bitmiş, tükenmiş ama yeniden başlamak zorundayız. Yeniden halk evleri kurmak zorundayız. Mecburuz buna. Umudumuzu hiçbir zaman yitirmemeliyiz.

Siz bu topraklara özgü bir sosyalizmin gereğinden söz ederdingiz, Türkiye'de sol çözüm üretmemekle, yeni bir söylem yaratamamakla suçlanıyor.

Bir türlü birarada olamayışları hatalı tabii. Aynı şeyler hep söyleniyor, mesela bu 65-70 yılları arasındaki fraksiyonların büyük hatası var. Herkez ben daha iyi bilirim havasında. Aynaya bakıyorlar, ayna ayna benden daha komünisti var mı diyorlar. Benden daha marxisti var mı? Herkesde bir lider olma sevdası var. Ben yalnızca bir neferim. Bunu her zaman da söyledim. Bir oyuncu olarak John Wayne olmak istemedim, komünist olarak da bir lider olmak istemedim. Ben emekçi, çalışan bir insanım. Ama evimin önüne bir ağaç dikmeye çalışıyorum her zaman. Köyümdeki çöp meselesini nasıl çözüceğiz diye düşünüyorum.

Bu, Edremit'de şu an yaşamakta olduğunuz köy değil mi?

Evet, ben şimdi bir köye yerleştim. Çünkü burada kalsaydım, bu ekonomik düzende yaşamı sürdürmem için ya dizilerde ya da inanmadığım filmlerde oynamam lazımdı. Şimdi işlerimi en aza indirdim. Eşim, kayınbiraderim, ben, ora-

da küçük bir otel idare ediyoruz. Bu konuda beni eleştirenler var. “Sen nasıl burayı bırakıp gidersin?” diye. Neyi bırakıp gittim ki ben? Kim bana neyi veriyor ki?

Söz dizilerden filmlerden açılmışken, oyunculuk size ne ifade ediyor? Erol Keskin sizin için, “Tuncel kendiliği ile yetinemeyendir ve böyle kişilere de evrenimizde aktör denir” şeklinde bir tanım yapmış, ne diyorsunuz?

Valla onlar öyle söylüyorlarsa... Onlardan çok şeyler öğreniyorum ben. Bu kitapta benim hakkımda yazılanlardan da çok şey öğrendim. (5. Avrupa Film Festivali'nde ustaya armağan olarak hazırlanan “Oyuncu: Tuncel Kurtiz” kitabından söz ediyor.) Çünkü bütün bunları bilerek yapan bir insan değilim. Ben duygularıyla yaşayan bir insanım. Tanımlar beni pek ilgilendirmiyor. Ben bilmediği şeyleri yapmak isteyen bir insanım. Oyunculukta da şunu söylüyorum benimle çalışan insanlara; Bir dinamo olmak için enerjiyi depolamak ve kullanmak lazım. Bir ke-re yorulmamalısın. Aramalısın. Bir de yanlış yapmaktan korkmamalısın. Çünkü herkes doğruyu bildiğini iddia ediyor ve doğruyu yapıyor. Ben yanlış bilimden yanayım. Çünkü bilim hep yanlışmış. Hala yanılıyor. Çünkü devamlı gelişmesi lazım. Oyunculuk da öyle birşey.

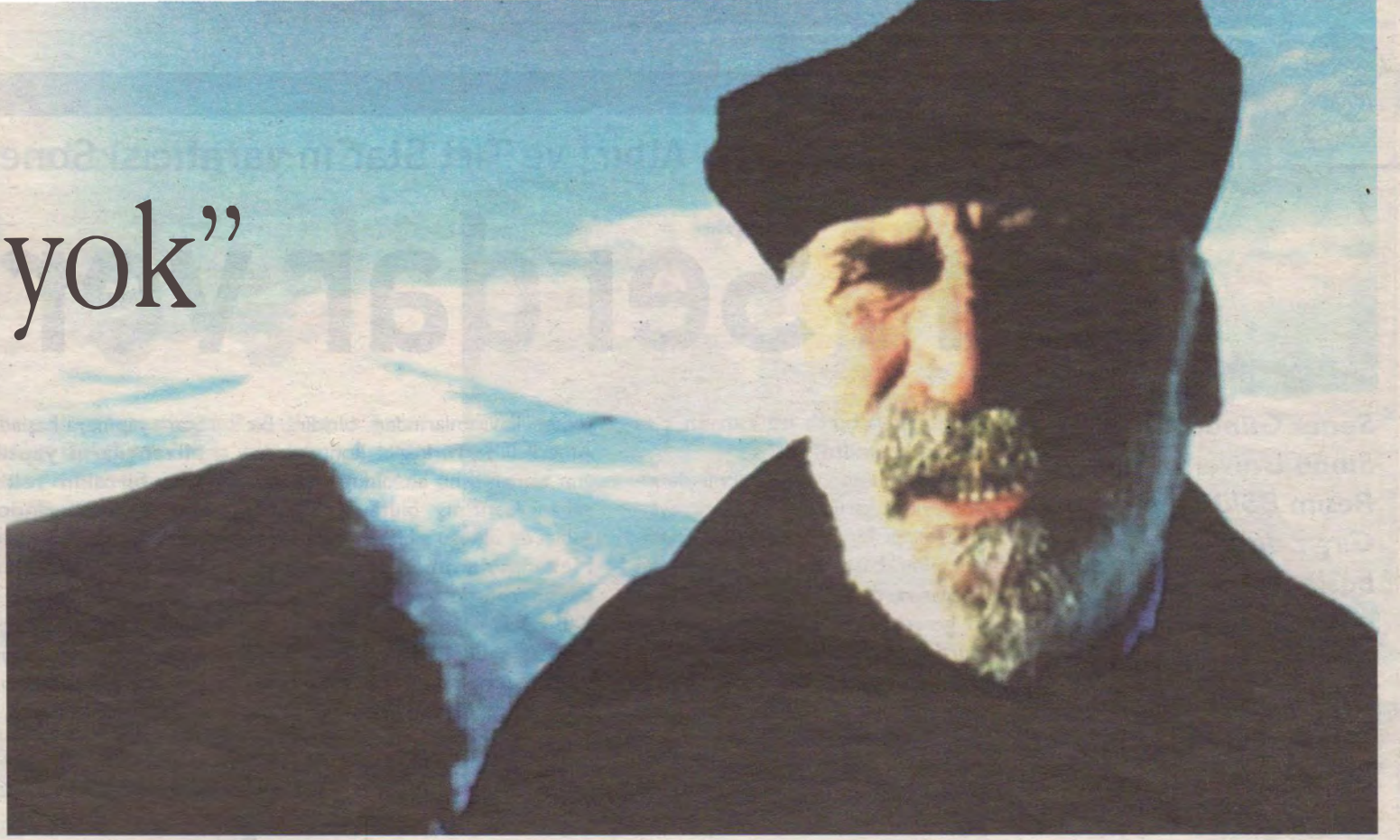
Yani risk almak lazım, yanlış yapabilmek lazım?

Evet mecbursun o riski almaya. Bazen kendi kendimden korkuyorum. Onun için birdenbire zıplamaya başladım mesela, Bedreddin çalışması öncesi. “Abi ne yapıyorsun?” dediler, dedim “zıplıyorum.” “Niye zıplıyorsun?” dediler. “Hep beraber zıplayalım” dedim, başladık zıplamaya. Tunceli'den 28 Kürt arkadaşı geldi, “Tuncel abi biz seninle çalışmak istiyoruz” dediler, “Zıplayacaksınız önce,” dedim. Aralarında 9 yaşında kız da vardı, 70 yaşında adam da. Hep beraber elele tutuştuk ve zıplamaya başladık, magmayı bulmaya çalıştık. Çünkü döndüğü bile belli olmayan, şu sakın dünyanın göbeğinde inanılmaz bir enerji var ve büyük bir davul vuruyor durmadan.. Ondandır birdenbire Etna'da ya da bilmem nerde patlayıveriyor. Schiller'in bir sözünü çok önemsiyorum; “doğru uçurumun dibindedir.” Oraya kadar gider iş yani.

Sizin göz kamaştıran bir oyunculuk kariyeriniz var. Tüm bu uluslararası çalışmalar, ödüller, artık burada iş yaparken belli bir kolaylık sağlıyor mu size?

Yok, nerde? Benden biraz ürküyorlar. Gene ne delilik yapıyor diye bakıyorlar. Çünkü piyasada iş öyle olmuş artık. Reklamda da oynayıyorum ben, dizi de yapmıyorum. Yılmaz Güney bir laf etmişti Umut'tan sonra, bir açık oturumda, dedi ki; “Tuncel Kurtiz ve ben Yeşilçam'da birer fahişeydik ama temiz kaldık. Ve işte Umut'u bashedik.” Bertold Brecht bir şiirinde; “önce ek-mek gelir, arkasından ahlak”, der. Ekmek parası için çalışan arkadaşları suçlayamam ama bir cip almak için, bir Hummer almak için yapıyorlarsa eğer, ben ona helal olsun diyorum. Türkiye çünkü dökülüyor. Çıldır'daki köyde o Porche'yi yada Hummer'ı kullanabilir mi? Utanmaz mı insan hiç diye düşünüyorum. Ben utanırım yani. Ama tabi bu bir görüş meselesi. Onun için

hakkımız yok”

ben de kendimi böyle bir noktaya alabildim. Benim artık ailemi geçindirmek için çok endişelenmem gerekmiyor ama lükse de ihtiyacım yok. Bir şarap içecek param var daima, buluyorum. Cebimde ekmek param var, yaşıyorum. Ben mutluyum hayatımda. Yapamayacaklarımı yazıyorum. İnaniyorum ki ilerde bazı delikanlılar, bazı genç kızlar bunu okuyacaklardır. Ve belki onlara bir eşik, üzerine basacakları küçük bir temel verebilirim diye uğraşıyorum. Vay anasına, bu deli neler düşünmüş, desinler diye.

Sizin, mesela Bülent Ersoy’u Ferhat ile Şirin’de oynatma projeniz vardı değil mi?

Vardı, yani hep hayal ettim. Bülent Ersoy oynasa keşke **Mehmene Banu’yu**, arkasında kırk kişilik saz heyetiyle, ondan sonra Şirin de küçücük bir kız olsa güzel sesiyle, Nakışçı delikanlı ile birlikte kaçsa, **Galata’daki bir Kürt** düşününe sığinsa...Yapamayacağımız şeylermiş ama yazıyorum işte.

Demin "Her zaman şarap içecek param var," dediğinizde aklıma geldi; Siz sağlam içiyorsunuz diye hatırlıyorum.

Yok, artık by-pass ameliyatından sonra içmiyorum. İçki beni hayatımda güzel yerlere götürmüştür ama sonuçta korktuğum bir şey oldu. Yani ben, alkolik olma tehlikesini artık atlattım. O ilk meşhur olduğum günlerde, abilerimizin yanında olduğum zamanlar, bir **Cahit Irgat’la**, bir **Münir Özku’la**, **Özdemir Asaf’la** beraber olmak, harikuladeydi. Onlardan çok şey öğrendim ama onlar da iyi içen insanlardı. İçkiyi onlarla beraber çok sevdim, hâla da çok seviyorum ama bir kenara itmesini de öğrendim çünkü yaşamak istiyordum... İçki sonradan çok pahalı bir hale gelir. Mesela o yüzden ben provalarda kat’iyen içki içmem.

Oyun başladıktan sonra bir kadeh şarap alırım, hatta yasak olan yerlerde bile şarabımla girerim kulise, koyarım şarabımı, çünkü o benim hakkımdır, o bir güzelliştir. O **İsa’nın** kanıdır, **Yunus’un** ve **Karacaoğlan’ın** içkisidir. Zaman zaman ötesine de geçtim. Sabah kalkıp içerdim. Sigara da içerdim, konyak da içerdim. Ama daima koşardım. Hala da koşuyorum.

Sigara içiyor musunuz hala?

Yok, kalp bir kere tekledi, bıraktım. Çünkü yaşamak istiyordum, çünkü yapmak istediğim çok şey var, çünkü yaşamak güzel. Yaşamak güzel şey

be kardeşim. Birşeyler üretmek, birşeyler katmak hayata, yani yetmişinde bile zeytin dikesin, hem öyle çocuklara kalır falan diye değil, yani yaşamak ağır bastığından.

Sonuçta oyunculuk disiplin isteyen bir iş değil mi? Benim bildiğim kadarıyla Mahabharata oyunu için günde 12 saat çalışıyordunuz. Çok ciddi bir performans istiyordur.

Tabii, o çok büyük bir projeydi. Akşam yedide başlıyordu oyun, sabah yediye kadar sürüyordu.

Üstelik biz dört saat önce gelip, ön çalışmamızı yapıyorduk. Bu tabii, alkolle filan olmaz ama üçüncü perde başladığı zaman ben gene iki kadeh şarabımı içiyordum. Rejisörüm hiçbirşey demiyordu çünkü ben işimi yapıyordum. Bir de mesela, Berlin Alman Tiyatrosu’nda oyun aralarında, herkese bir kadeh kırmızı şarap gelir, o çünkü sesi de açar. Ama İsveç tiyatrosunda içki tu kaka, küçük bir bira bile yasaktır, alkolün adını bile anmazlar. Çok alkolik vardır, o ayrı. **Mahabharata’nın** provalarında epey bırakan olmuş galiba?

Çok bırakan oldu. Birçok aktör **Peter Brook’la** çalışmak istemez. Aman yani! Gerçi her oyun öyle bir fiziksel performans istiyor. Ayberk’in de bir oyunu vardı, **Ayberk Çölok** benim çok iyi arkadaşımdı, sevdiğim oyuncularından biriydi, Ayberk bir sandalyede oturduğunda, gayet rahat oturan bir insan gibidir ama sahnede gayet rahat oturmak çok yorucu bir iştir. O rahat oturmak nedir acaba? O rahat oturma sofittan sarkmış bir ipi koluna dolayıp, tek elinle asılarak dinlemekle başlar belki. O kol kopacak gibi olur ama hala rahat dinlemeyi sürdürürsün. Bu iş zor, ben her işe korkarak başlarım. "Yaparsın abi, yaparsın abi," lafından ben çok ürkerim.

Neyi yapacaksın, ne olacak acaba? Şimdi, üstelik daha önce oynadığım bir oyunun filmi yapılacak, korku içindeyim.

Hangi oyun?

Ferhan Şensoy’un “Çok Tuhaf Soruşturma”sı. Biz bu oyunu dört sene oynadık, şimdi filmi yapılacak. Ne yapıcım acaba şimdi? Nasıl olacak film? diye korkuyorum.

Sonuçta farklı şeyler değil mi sinemada oyuncu olmakla, tiyatrodaki oyuncu olmak? Benim için değil. Ben sahnede de o rolü oynarım, sinemada da o rolü oynarım.

Sizi rahatsız etmiyor mu? Yani sahnede bütünlüklü olarak varsınız ama sinemada yönetmen sizi parça parça kesebilir.

Kessin. Biz tiyatrodaki de kesiyoruz. Öyle gözüküyor ama ben onu kimbilir kaç kere kesiyorum. Kaç yanlışımı görüyorum, düzeltiyorum, tekrar doğruyu buluyorum, bir kafesin içine giriyorum, o kafesin içinden çıkmak için geberi-

yorum, orda rejisör cut demiş, cut dememiş ne çıkar? Yorucu, öldürücü, gebertecek kadar yorucu, ikisi de öyle. Bir arkadaşımın sözüyle, farklar arasındaki farkta pek fark etmiyor yani.

Siz müdahale eden bir oyuncu musunuz?

Kendi tekliflerini getiren bir oyuncuyum. Bir çok teklifle gelirim ama rejisörümün seçtiğini sonunda kabul ederim. Bazen de sinirli anlar doğar, bu şekilde oynamak istemiyorum derim. **Derviş Zaim’le Tabutta Rövaşata** filminde olmuş galiba öyle sinirli anlar?

Ben öteki rolü oynamak istemiştım. Orda **Ahmet Uğurlu** çok iyi bir oyun oynadı, ama ben oynasaydım çok farklı bir güzelsik oynardım belki. Öteki rolü herkes oynadı, ben **Mahsun’u** oynasaydım başka birşey olacaktı gayet tabii. Ama rejisör onu seçti. Derviş sonradan ona hak verdiğimi söylüyor ama hak vermedim hiçbir zaman. Ben oynasaydım farklı bir adam olurdu. **Anthony Queen** oynasaydı farklı olurdu, **Hamdi Alkan** oynasa daha farklı olurdu.

Herkesin birikimi farklı tabii ki...

Doğru tek değil ki. Her insanın parmak izi ayrı. Milyarlarca insanın parmak izi ayrı, bu olacak iş mi? Parmak izleri ayrı olan insanların, aynı olabilmeleri mümkün mü? Böyle ordular yetiştirmek mümkün mü? Asla değil.

Kendimi seyretmekten hiç hoşlanmam

Oyuncu olmak nasıl birşey? İnsanın kendisini seyretmesi? Bu gündelik hayatınızı etkiliyor mu?

Etkiliyor. Ben kendimi seyretmekten hiç hoşlanmam. Çünkü hep başka birisini görürüm. Hele çekimin hemen ardından! Mesela, **Sürü’yü** oynadıktan sonra, görmek zorundaydım Berlin’de, çünkü oturttular, konuşturacaklardı. Bakamadım bile, gözücuyla falan, sıkıla sıkıla. Çünkü o adamın yarısı benim yarısı başkası. Ancak yıllar geçtikten sonra izleyebiliyorum filmleri, bu adamı da böyle oynamışım diye. Ben dünyaya açılmışım **Yılmaz Güney** sayesinde. Beni İsrail’e çağırdılar. “**Kuzunun Gölücüsü**” ve “**İnce Bir Köprü Üzerinde**” filmlerinde oynamam için. Bu iki filmin de rejisörü solcuymuş ve İsrail hükümetinin **Batı Şeria** bölgesini işgaline karşı yaptılar bu filmleri. İsrail hükümeti en azından şu doğruyu elde etmiştir; Artık propaganda filmleri yapmıyorlar. Her yıl 20 rejisöre birer milyon dolar verir ve bu adamlar istedikleri filmi yapmakta özgürdür. Çünkü propaganda filmiyle birşey yapılamıyor. İran

sineması da bugün bu yüzden önemli bir yerde. Üçüncü Dünya sineması eleştirel bir sinema. Bizde bu kalmadı. Bizde bir zamanlar işporta sineması vardı. Yılda 400 tane film yapıyordu ama bu 400 filmin içinden bir bakıyordun **Metin Erksan Kuyu’yla** çıkıyordu. Vaaay! Bir bakıyorsun **Yılmaz Güney**, **Lütfi Akad** ikilisi “**Hudutların Kanunu**” ile çıkıyor, **Duygu Sağıroğlu** “**Bitmeyen Yol’la** çıkıyor.

Bunları yapacak insan mı kalmadı şimdi?

Hayır, 400 tane film yapılırken, endüstri olarak çalışıyor sinema. Laboratuvar çalışıyor, teknisyen çalışıyor, stüdyo çalışıyor. Bunlar yapılırken **Yılmaz Güney** geliyor diyor ki, ben bunu yapacağım. **Metin Erksan** usta, inanılmaz bir Sevmek Zamanı, inanılmaz bir Kuyu çekiyor. Ben çalışmadım hiç **Metin Erksan’la** ama o Kuyu’ya hayranım. Büyük bir sinemadır. Ama o da küsmüş, bir kenara çekilmiş.

Bu ülkenin sanatçılarında haklı olarak öyle bir küskünlük var galiba?

İran sinemasından söz ediyoruz ama **Yılmaz Güney’in** **Duvar** filmi biz burda kenara attık, "işte bu adam bu kadardır" dedik. Oysa **Duvar** filmi bugün hala dünyanın en iyi yüz fimi arasındadır. Bizim anlayamadığımız şu; bizim örneğin bir **Tarkovski** gibi film yapmaya hakkımız da yok, yapamayız da zaten. **Tarkovski** nasıl **Ortodoks** bir kültürden geliyor? Ya da **Kieslovski** gibi film de yapamayız. O Avrupa burjuva sinemasının önderidir. Yapamayız, çünkü biz başka bir dünyayız yahu! Biz başka filmler yapmalıyız. Nasıl İran’lı başka filmler yapıyorsa ve dünyada yerini buluyorsa, biz de başka filmler yapacak güce, edebiyata ve şiire sahibiz. Bir de öylesine bir insan malzemesi var ki anlatacak. Hepsı etli, kanlı canlı insanlardır. **Recep Tayyip’i** olsun, sağlık bakanı olsun, **Bülent Arınç’ı** olsun, babaları, anneleri, ya da şu bizim hoca **Necmettin Erbakan**, çocukları. Ama bunları hep karikatür olarak anlatıyoruz. Ve diyoruz ki bu bizim geleneğimiz. Hayır, değil aslında.

Çok çalışmamız gerekiyor değil mi?

Mutlaka. Ve illa ki karşılık beklemeden çalışmamız gerekiyor. Ben gençlere biraz kızıyorum aslında. Bize herşeyi öğret **Tuncel** abi diye geliyorlar, “**bize Yılmaz Güney’i** anlat **Tuncel** abi” diyorlar. Yani onlar okumasın, film izlemesin, öğrenmesin, ben bildiklerimi hap yapayım, üzerine de şeker kaplayıp acısını alayım, dillerinin üzerine koyayım. Ben öğretmen olmaktan hoşlanmam.

söyleşi

Yüzbaşı Albirt ve Tirt Star'ın yaratıcısı Soner Günday, Cola Turka'yı çeke

"Mr. Serdar ver is yor e

Soner Günday, Mimar Sinan Üniversitesi, Resim Bölümü mezunu. Gırgır dergisinde başladığı profesyonel yazarlık ve çizirliği, sırasıyla Hıbrır, Avni, Dıgıl ve Pişmiş Kelle dergilerinde sürdürdü. Günday, 10 yılı aşkın bir süredir L-Manyak ve LeMan dergilerinde yazıyor ve çiziyor. Binali Kurtöz'ü ve Ailesi, Orçun Kunek, Yüzbaşı Albirt, Tirt Star ve Uzaylı Zikaçu yarattığı tiplerden bazıları. Soner Günday, bu hafta LeMan dergisinde kaleme aldığı, "Türk reklam camiasının dahi (!) çocuğu" başlıklı yazıda, Cola Turka reklamının yapımcısı Serdar Erener'e sert eleştirilerde bulundu. Yüzbaşı Albirt ve Tirt Star hikayelerini yaklaşık 8 yıldır çizdiğini ve bu hikayelerinin ana kurgusunun "Türkleşmiş Amerikalılar" olduğunu belirten Günday, LeMan'daki eleştirisine, "Bu kurgu reklamcı Serdar Erener tarafından, iznim olmadan Ülker firmasının ürünü olan Cola Turka'ya haraç mezat satılmıştır" iddiasıyla devam etti. Soner Günday ile Cola Turka reklamı ve kendi işleri arasındaki benzerlik üzerine konuştuk:

Yüzbaşı Albirt'i ne zaman çizmeye başladın?

'90'lı yılların başında Avni dergisindeyken karikatür çizdiğim sayfamın minik bir köşesine de, "Haftanın Filmi" başlığıyla ara sıra yazdığım yazılar vardı. Bu haftanın filmi yazıları, gerçekte var olmayan, benim uydurduğum Hollywood filmlerinin özeti şeklindeydi. Daha sonra bu yazıları ara ara LeMan'da da yazdım. Bu yazılarda filizlenen Türk gibi davranan Amerikalılar fikri, 1996'da L-Manyak dergisinde Yüzbaşı Albirt adlı resimli romanıma dönüştü.

Yüzbaşı Albirt nasıl bir karakter?

Yüzbaşı Albirt bir Efbiay (FBI) ajanı. Bütün polisiye öykülerde olduğu gibi onun hikayeleri de kriminal olaylar üzerine kurulu ama Yüzbaşı Albirt hikayelerinin asıl temeli bu değil, asıl temel; Amerikalıların Türk gibi davranıp konuşmasıdır. Örneğin Yüzbaşı Albirt bir gece taksiye binecektir, taksiciye, "Birader Menhettin'a gidicem, gündüzden götürür müsün?" diye sorar. Taksici, "Abi kurtarmaz" falan der. Albirt taksiiye biner. Taksici, "Abi nereden gidelim sahilden mi, çevreden mi?" der. Albirt, "Sahilden gidelim canım" der... Yol boyunca aralarında geyik muabbeti iyice harlanır. "Eee birader, memleket neresi?" "Arkansas", "Yapma ya ben de Arkansas'lıyım", "Kimlerdensin?" "Radırfort'lardanım..." İşte bu türden bizim gündelik hayatımızdaki diyaloglar gibi diyaloglardan oluşurdu, Albirt'in hikayeleri... Yabancılaşma mizahın en

temel kavramlarından biridir. Bir Amerikalı'yı Türk gibi konuşturduğun zaman, onu ait olduğu mekana yabancılaştırmış olursun; Yüzbaşı Albirt'da olduğu gibi.

Mekan anlamında da bir yabancılaştırma da var mıydı Yüzbaşı Albirt'ta?

Evet; sadece diyaloglarda değil, mekan anlamında da bir yabancılaştırma vardı. Mesela Amerika'da olmayan türden dükkanlar, işyerleri, konutlar çizirdim; büfeler, köfteciler, su istasyonları, çay ocakları, Efbiay lojmanları gibi. Albirt hikayelerindeki yan karakterlerden biri de Efbiay'ın çaycısıydı; Ceysin dayıydı. Bizdeki işhanlarında, devlet dairelerinde olduğu gibi küçük bir çay ocağı vardı, Efbiay binasının içinde Ceysin dayının; onu işletirdi...

L-Manyak'ta başladı ama daha sonra bir süre biz Yüzbaşı Albirt'i LeMan dergisinde de gördük. Ondan sonra ara verdin Yüzbaşı Albirt'a. Sonra da Tirt Star doğdu...

Tirt Star, temel mantık olarak Yüzbaşı Albirt'la aynıydı, yani Türkleşen Amerikalılar. Fakat Tirt Star Hikayeleri, Albirt gibi tek bir tip değildi. Yazdığım absürt hikayelerde Al Pacino, Sharon Stone, Leonardo de Caprio gibi Hollywood yıldızlarını çiziyorduk...

Levent'le (Çanga) birlikte yapıyordunuz...

Evet, o yazdığım metinlere illüstrasyon çiziyorduk.

Yüzbaşı Albirt'la Tirt Star 1996'da başladı. Ne kadar sürdü?

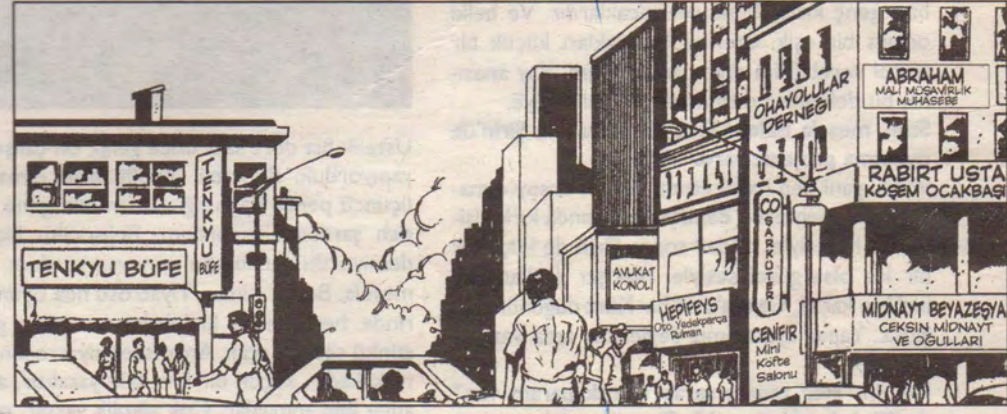
Yüzbaşı Albirt 1996'da başladı. 1999'e kadar L-Manyak, LeMan'da yayınlandı. Sonra da 2001'de Tirt

Star'ı yapmaya başladım.

Mizahçıların yaptıkları bazı işlerin birtakım reklam ajanslarının, TV dizilerinde ya da sahne şovlarında, izin alınmadan kullanılışlarına tanık oluyoruz.

Aşık olan, bilinen bir sürü olay var. Mizahi dille köşe yazısı yazan köşe yazarlarından tutun da, televizyon dizi-şov yazarları, korsan internet sayfalarına kadar, bir sürü yerde

nim 20 yıllık profesyonel mizahçılık hayatım. Yüzbaşı Albirt'i 1996'da çizmeye başladım ama birden bire olmadı elbette bu. 18 yaşında Gırgır'da başladım ben bu işe, yıllarca mizah yazarlığımı ve çizgiciliğimi geliştirmek için uğraştım, emek verdim. Böyle zorlu bir sürecin sonunda oluştu; Albirt ve Tirt Star. Bir hikaye vardır, evvel zaman içinde bir Çin imparatoru ve imparatorun da

kullanıldı mizah dergilerindeki işler. Geçen gün Metin Fidan söyledi. Birisi, "Ayrıntılar" diye internet sayfası açmış, aynı Metin'in LeMan'daki köşesi gibi... Bir televizyon kanalında Ahmet Yılmaz'ın, "Future Tense"ni aynen yapmışlar, Güneri'nin, "Du-

Sadece diyaloglarda değil mekan anlamında da bir yabancılaştırma vardı. Mesela Amerika'da olmayan türden dükkanlar, işyerleri, konutlar çizirdim; büfeler, köfteciler, su istasyonları, çay ocakları, Efbiay lojmanları gibi.

mur"unu internet sayfası yapmışlar. Bunlar yakın zamanda olan olaylar ki; bu durum yıllardır sürüyor, saymakla bitmez. Yani mizah dergilerinin argoya kazandırdığı bazı kelimelerden, mizah yazılarından, karikatürlerden, resimli romanlara kadar mizah dergilerindeki irili ufaklı herşey uğruyor bu talana.

Geçen yıl Cola Turka reklamlarını gördük. Yine senin oluşturduğun konsept; Türkleşmiş Amerikalılar. Bu durumu ilk nasıl fark ettin?

Gazete ilanları vardı, Hürriyet, Sabah, bir sürü gazeteye televizyon kampanyası başlamadan önce, "New York'ta bir Morning" diye bir ilan verdiler. O ilanı görünce anladım, ama asıl reklamları gördüğümde şok oldum! O kadar korkunç bir his ki... Orada oynayan reklam, be-

çok sevdiği bir horozu varmış. Bir gün imparator çok sevdiği horozunun resmini yaptırmaya karar vermiş ve Çin'in en büyük ressamlarından birinin atölyesine gitmiş. Ressama, "Bu horozumun resmini yap" demiş. Ressam, "Yaparım ama bir yıl burada kalması lazım" diye cevap vermiş. İmparator çok sevdiği horozundan bir yıl ayrı kalacağı için, istemeyerek de olsa ressamın dediğini kabul etmiş ve horozu ressamın atölyesine bırakıp sarayına dönmüş. Aradan bir yıl geçmiş. İmparator heyecanla ressamın atölyesine gitmiş ve "Yaptın mı horozumun resmini?" diye sormuş. Ressam, "Daha yapmadım ama şimdi yaparım" demiş ve horozun karşısına geçip kısa bir sürede resmi yapmış. İmparator çok sinirlenmiş, "Madem bu kadar kısa sürede yapacaktın, niye bir seneye boyunca bu horoz burda kaldı?" diye sormuş. Ressam büyükçe bir dolabın kapağını açmış. Dolabın içi horoz etütleriyle doluymuş, sayfalar dolusu gaga, ibik, tüy çizimleri. "İşte bunlar için burada tuttum bu horozu" demiş. Bizim hikaye de böyle; yani Türkleşen Amerikalılar iki kelime ama arkasında 20 yıllık bir emek var. O reklamın başarısı ne oynayan aktör, ne o reklamcının yazdıkları kofit metinler, ne yaptıkları prodüksiyon, ne bir firmanın onlara destek vermesi; o başarının nede-

en reklamcı Serdar Erener'e sert eleştiriler:

erdem!"

ni onlar değil. Benim yirmi yıllık mizah hayatım.

Cola Turka reklamları bir seri olarak devam ediyor. Senden bire bir alınmış kareler var mı?

Evet var. Bir sepet sarkıtma karesi var. Bir Amerikalı kadın bakkala sepet sarkıtıyor. "Joe efendi six Cola Turka" diye bağıyor. Yüzbaşı Albirt'ın bir macerasında vardı. Kadın bakkala sepet sarkıtıyor; "Tobias efendi bi ekmek bi Niyork Tayms (Gazete)" diye bağıyordu.

Başka bir karede Tirt Star'dan vardı Joe Peschi Loto-Toto bayisi işleten bir esnaf, dükkanın önünde diğer esnaf arkadaşlarıyla tavra oynuyor. Cola Turka'da da yaptılar; sokakta tavra oynayıp, geşik yapan Amerikalıları. "Öğren de gel oğlum" falan filan diye...

Yine Albirt'ta vardı futbol geyiği yapan Amerikalılar; Cola Turka'da da yapıldı futbol geyiği yapan Amerikalılar; "Your team besiktas, Ser-gen" falan diye.

Albirt'ta sokakta kamyonetle patates satan Amerikalılar yaptım, onlar el arabasıyla soğan satanını yaptılar. Herhalde dahilik soğan sattırınca oluyor, bizim gibi patates sattırınca olmuyormuş...

Hiç, "Yanılmış olabilir miyim?" diye düşündün mü?

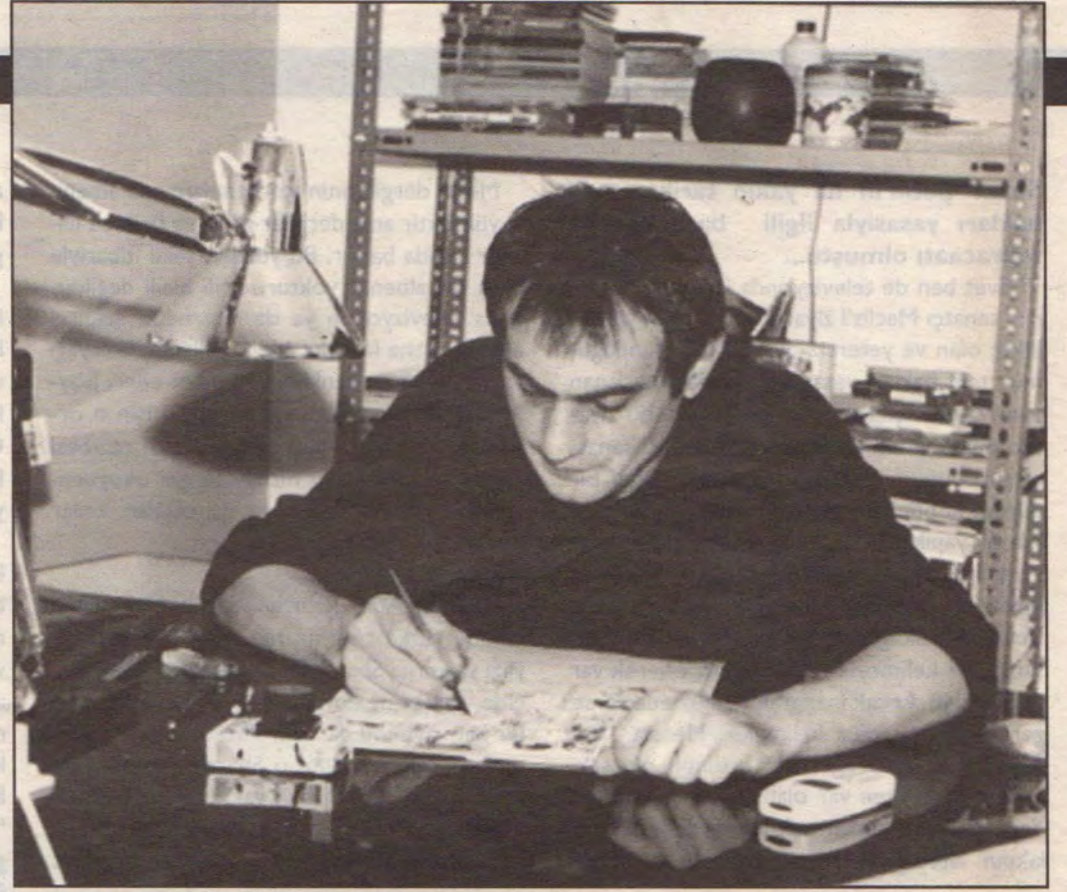

Asla, çeşitli formatlarda yaptığım on yıllık bir çalışma bu. Bana ait olduğuna eminim. **Reklam filmini Reklamevi çekti.**

Evet, ama kampanyayı yürüten kişi Serdar Erener.

Peki bu reklam kampanyasını yapanlar, bu reklamın felsefesini "pozitif milliyetçilik" diye de bir ideolojiye bağladılar. Yüzbaşı Albirt'ın ve Tirt Star'ın yani Türkleşmiş Amerikalılar fikrinin ideolojisi, kesinlikle mizahtan başka bir şey değildir. Zaten mizahın ne olduğunu bilseler, ne böyle bir tırtıklama işine kalkıştırlardı ne de, "Pozitif milliyetçilik gibi, ipe sapa gelmez ideolojiler falan uydururlardı. O kadar dandik bir kavram ki pozitif milliyetçilik... Milliyetçilik milliyetçiliktir. Bunun pozitif, negatif olur mu? Hani bi deyim vardır; "Minareyi çalmış, kılıf uyduruyor" diye. İşte onun gibi bir şey bu...

Cola Turka'yla ilgili ilk tartışmalar ürünün billboard afişlerinde yaşandı. Sabah gazetesinden Emre Aköz billboardların Amerikalı ressam Andy Warhol'un, "Campbells Soup" adlı resminden alındığını belirtti. Sen bunun Warhol'dan öykündüğünü hissetmiş miydin?

Tabii ki; akademi mezunuyum, resim okudum. Kaldı ki Andy Warhol'un resimleri çok yaygın olarak bilinir, popart akımının en büyük ressamlarından biridir.

İki reklam eleştirmeni Ali Atıf Bir ve Ali Saydam. Bunların gazetelerde reklam kritiği-yaptıkları sayfaları var. Cola Turka üzerine eleştiri yaparken, neden senin sonsuz emeğini görmüyorlar?

Belki haberleri olmamıştır. Yani ben onlarla irtibata geçemedim. Ama bir sürü gazeteciye, köşe yazarına konuyla ilgili e-posta yazdım. **Emre Aköz, Andy Warhol'un resmini görüyor ama... Çizgi kültürünü de çok iyi takip ettiğini biliyoruz. Böyle bir şeyi görmemesi söz konusu olabilir mi?**

E-mail yolladığım köşe yazarları arasında o da vardı. Ama her yazarın ne yazıp, ne yazmayacağı konusunda kendi önceliği olduğuna inanırım ben. Bu konuyu üzerinde yazı yazmaya değecek kadar önemli görmemiş olabilirler, bu tercihe saygı duymam gerekiyor. Serdar Erener, Reklamevi'nden ayrılıp kendi reklam şirketi Alameti Farika'yı kurunca, Emre Aköz'ün bu şirketin danışmanlarından biri olduğunu öğrendim. Bu da çok normal. Kendi danışmanı olduğu bir firmayla ilgili yazmaktan kaçınır.

Reklamcılar, TV senaristleri, şov yazarları mizah dergilerini yağmalarken, nasıl bu kadar cesur olabiliyorlar?

İki tür boşluk bu cesareti onlara veriyor. Birincisi resmi denetim yani hukuk alanındaki boşluklar. Telif hakları yasasının yeterli olmadığını hepimiz biliyoruz. Bırak bu türden ince tırtıklamaları denetlemeyi, daha kalın tırtıklama vakalarına karşı bile etkili olamıyor. Korsan kitabı basılmayan bir yazar var mı Türkiye'de? Korsan VCD'si çıkmamış bir film ya da korsan kasedi olmayan bir müzisyen? Bence yok. İkincisi resmi olmayan bir denetim, yani medya denetimi. Bu tür vakaları gazetelerde, dergilerde yayınlayarak, bir anlamda caydırıcılık sağlanabilir. Ama bu tırtıkçı arkadaşların, tırtıklayarak kotardıkları işler de medyada yayınlanıyor ve bu da medyanın gelir kaynağının büyük bir bölümünü oluşturuyor. Şöyle bir medya patronu var mı? "Yahu şu reklam ya da şu TV dizisi falanca dergiden arak bunu yayınlamam." Yok tabii ki, olmaması da normal. Çünkü patronun ya da genel yayın müdürünün asıl görevi o değil. İşte bu da ikinci büyük boş-

luk. Bundan sonrası yazarın, çizerin ya da reklamcının ahlak seviyesi ile ilgilidir. Kimisi yeteksizdir ama iş yapmak da istiyordur. Bu iki büyük boşluğu kullanarak, ondan bundan tırtıklayarak işini yapar. Kimisi de zaten yetenekli ve erdemlidir. Bu boşluklarla hiç işi olmaz emek verip, takır takır işini yapar. Bu arada Cola Turka ürününün sahibi Ülker firmasını konunun dışında tuttuğumu özellikle vurgulamak istiyorum. Çünkü bu tür kampanyalarda izlenen metot bellidir: Ürün sahibi firma reklam kampanyası yapması için bir ajansla anlaşır, bundan sonrasında ahlaki anlamda belirleyici olan ajanstır. Yani Ülker firmasından bir yetkilinin Serdar Erener'i arayıp, "Ya şu bizim yeni ürünümüz Cola Turka'nın reklam kampanyasını Soner Günday'ın L-Manyak'da yaptığı Albirt

Zaten mizahın ne olduğunu bilseler, ne böyle bir tırtıklama işine kalkıştırlardı ne de "Pozitif milliyetçilik gibi ipe sapa gelmez ideolojiler falan uydururlardı. O kadar dandik bir kavram ki pozitif milliyetçilik..."

ve Tirt Star işleri gibi Türkleşen Amerikalılar fikrine yaslasak, Cola Turka içseler Türkleşseler güzel olmaz mı?" Serdar Erener'in de "Evet, çok iyi fikirmiş öyle yapalım" dediğini sanmıyorum. Bu tamamen Serdar Erener'in inisiyatifinde olan bir olay. Zaten Serdar Erener'in deşifre olmuş epeyce bir vukuatı var. Benim bildiklerim, "12 dev adam kampanyası" Nike reklamından tırtık, "Türk Robotu Çelik", Bir sahne şovundan tırtık, "Garanti Bankası Ağlayan Çocuk kampanyası" bir mizah yazarının kitap kapağından tırtık...

Cola Turka'yı Sinan Çetin çekmişti. Evet.

Sinan Çetin'in de yakın tarihte telif hakları yasasıyla ilgili başbakanlığa müracaatı olmuştur...

Evet ben de televizyonda izledim. Bir grup sanatçı Meclis'i ziyaret etti. Halen yürürlükte olan ve yetersiz olduğunu düşündüğümüz telif hakları yasasının yerine hazırlanan yeni yasanın çıkartılması için yapıldı bu ziyaret. Sinan Çetin de Meclis'e giden bu sanatçı grubunun içindeydi. O kadar tuhaf bir durum ki bu; bana ait olan işlerden yola çıkılarak yapılan, korsan bir reklam çekiyorsun ve gidip TBMM'de, Başbakan'a, "Bu korsanla mücadele yasasını çıkartırsanız heykelinizi Yeşilçam sokağına dikeceğiz" diyorsun... İnsanlar bir kelimeyi sadece telafuz ederek var edemezler. Ancak inanarak telafuz ederlerse gerçekten var olur kelimeler. Mesela, "Erdem" kelimesi... Eğer biz erdemli olursak, erdem gerçekten var olabilir. Ya da Ahlak... Yani biz günü kurtarmak için erdemden ahlaktan istediğimiz kadar bahsedelim. Eğer

Mizah dergilerinin içerik anlamında albenisi yüksektir ama dergiler genelde üçüncü hamur kağıda basılır. Bu yüzden şekil itibarıyla fazla bir albenisi yoktur, cıvılcı değildir. Ama televizyonun ya da internetin şekilsel albenisi daha fazladır. Hem kullanım kolaylığı vardır, hem de renklidir, hareket eder. Böyle şekilsel avantajları var ve senin işin o ortamda kullanıldı mı, dergilerdeki cazibesi darbe yer. Bu harbi mizah dergisi okuyucusunu etkilemez, azınlıkta da olsalar, onlar neyin ne olduğunu bilirler.

Bir örnek versen...

Şovmen Ata Demirel. Sabah gazetesinin ekinde yazıyordu bir zamanlar. Bir gün bir yazı yazmış; "Sharon Stone mantıcı gözlemecide çalışsa ne komik olur" diye. Tirt Star'ın bir karesiydi bu da. Ben Tina Turner'ı gözlemecide çalıştırmışım, o Sharon Stone'ı yani arada dağlar kadar fark var (!) Bu arkadaşın yaptığı türden bir karenin tırtıklanıp bir yazıya konu olması Tirt Star'ı etkilemez ama Tirt

ajanslarıyla olan ilişkilerini nasıl değerlendiriyorsun?

Tercih mesefesi; herkesin mesleğini hangi kulvarda sürdürceğine dair tercih hakkı vardır...

Giderken sanatçı kimliklerini götürüyorlar mı?

Kendi sanatçı kimliklerini ve kendi işlerini beraberlerinde götürme hakları elbette ki var ama başkalarına ait olan işleri götürmeye hakları yok tabiki.

Bir de bunların, "Reklam sanattır" gibi bir takım felsefeleri var...

Hani bir teori var, "Reklam kapitalizmin sanatıdır" diye. İyi boş bir teori bence. Burada, "Sanat nedir?" geyiği yapmak istemiyorum ama bir iş kolunun yazıyı, çizgiyi, müziği, fotoğraf ve sinema teknikleri kullanılarak icra ediyor olması, o mesleğin sanat olduğu anlamına gelmez. Örneğin; bir kadın pedi reklamı için bestelenmiş bir şarkıyı, müzik sanatının içine dahil edebilir miyiz? Edemeyiz; o ticari bir üründür. Sonuçta reklamcılık bir iş koludur ve adabıyla yapıldığı sürece saygın bir meslektir.

Konuyla ilgili hukukçulara danıştın mı?

Evet; telif hakları konusunda uzman bir hukukçuyla dolaylı bir irtibatım oldu. Yüzbaşı Albirt ve Tirt Star hikayelerini ince-

Yine Cola Turka'nın icadından önce yaptığım için Türkleştirmeyi ıskaladığım Amerikalılara bir örnek daha. Silvester Stalone Nivorlins Boğazda, bir tavernada piyanist şantörlük yapıyor. Galiba kadınlar matinesi ve Stalone Fantazi Arabesk türden bir şarkı okuyor. Keşke akıl etseydim de "Dağ başını duman almış" marşını söyletseydim yada Stalone'ye hamamda kese atarlarken türkü okuttursaydım. O zaman tam Türk gibi olurdu işte Stalone. Piyanist şantörlüğün Türklükle ne alakası var, Amerika'da dağ taş piyanist şantör kayıyo(!)

ledi, iddiam konusunda bana hak verdi ama, "Avrupa ya da Amerika'da olsa belki ama burada birşey çıkmaz" dedi. Birebir tırtıklanmış cümleler olması gerekiyormuş. Hak vermemek elde değil, öyle örnekler var ki; adam bavulla para kaçırıyor. Güvenlik kameraları olayı çekiyor. Bir şey olmuyor, iki sene, üç sene yatıp çıkıyor. O onun kuzeni, bu bunun dayısı; böyle yürüyor bizde. Kamu vicdanı ve hukuksal anlamda böylesine büyük boşlukların olduğu bir sistemde, bizimki gibi davalar için hukukun kılcal refleksler gösterebilecek yeteneğe ulaşacağı günleri beklemekten başka bir şey yapılamayacağını biliyorum. Bence malzemeden çalan bir müteahhit ile malzeme çalan bir reklamcı arasında genel anlamda bir fark yoktur. Her ikisi de ahlak anlayışı olarak aynı kümededir. Bizde, Türkiye'de bu küme zirve yapmış durumda. Ama zirve yapışı bir anlamda başka bir olumluluğu da beraberinde getiriyor gibi duruyor. Çünkü tarihin bize öğrettiği bi şey var ki; o da zirveye çıkmış bütün iki paralık ahlak anlayışları gibi bu da inişe geçecektir.

Ya, "Dahi çocuk" sıfatıyla ödüllendirilmeleri?

Azımsamayacak bir biçimde kavram kargaşası var bizde. Hukuk anlamında, yada bir başka deyişle ödül ve ceza anlamında. Herkes birbirinin isminin önüne kafasına göre bir sıfat takıyor. Burada da aynı durum var. Birileri ona dahi(!) sıfatını uygun görmüşler, Sayın Serdar Erener bence başka, ama bambaşka bir sıfatı hak ediyor...

gerçek anlamda birşeyler yapmıyorsak, bu çarpıklık bir gün mutlaka karşımıza çıkar. **Yeni telif hakları yasası korsan yayına engel olabilir mi?**

Yasayı okumadım, bilmiyorum, belli bir dereceye kadar caydırıcı olabilir. Sonuçta iş yine gelip kamu vicdanına dayanıyor. Korsanı bir tek korsan yayın almayarak önleyebiliriz. Korsan yayıncılar, Orhan Pamuk'a, Yaşar Kemal'e ya da Dostoyevski'ye şahsi gıcıklığı olduğu için kitaplarının korsanını basmıyorlar ki. Birileri o kitapları satın aldıkları için basıyorlar. Dünyanın hangi ülkesinde, gazete almak için rüşvet isteyen bir gazete okur kitlesi vardır? "İllaki tabak vereceksin, çanak vereceksin bana. Yoksa haber okumam, yorum okumam. Şurada ne olmuş, şu yazar orda olan olay hakkında ne yorum yazmış. Umrumda değil. Gazeteyi almam için bana tabak çanak vereceksin" diyen bir okur kitlesi... Yani bu boyuta geldi bu işler, ortada bir çarpıklık var ve herkes dümenini döndürecek kadar besliyor bu çarpıklığı. Toplamda herkesin hayatını öyle ya da böyle, olumsuz bir şekilde etkileyen bir çarpıklık bu, ama çoğunluk farkında değil. Sonra da feryat figan, "Şu yasa çıksın soyuluyoruz, bu yasa çıksın talana uğruyoruz!" diye bağırıp duruyoruz. **Sanatçıların, yazarların, çizerlerin işlerinin izin alınmadan, telif hakları ödenmeden kullanılması sanatçıları ve dergileri nasıl etkiliyor?**

Star mantığıyla bir reklam kampanyası yaptın mı etkiler, çünkü milyon dolarlık bütçesi olan bir reklam karşısında bir anlamda çarpıcılığını kaybeder Tirt Star. **Diğer çizer arkadaşlar nasıl tepkiler verdi Cola Turka reklamına?**

Çok ilginçtir; yani mesela çok tepki gösteren arkadaşlarım olduğu gibi, bazıları da far-

Bir kadın pedi reklamı için bestelenmiş bir şarkıyı müzik sanatının içine dahil edebilir miyiz? Edemeyiz o ticari bir üründür. Sonuçta reklamcılık bir iş koludur ve adabıyla yapıldığı sürece saygın bir meslektir.

kına bile varmamışlar. Mesela Gürcan (Yurt), o tavla oynayan Amerikalıların olduğu reklamı benden önce seyretmiş telefon açtı, "Bu kadar da olur mu?" diye.

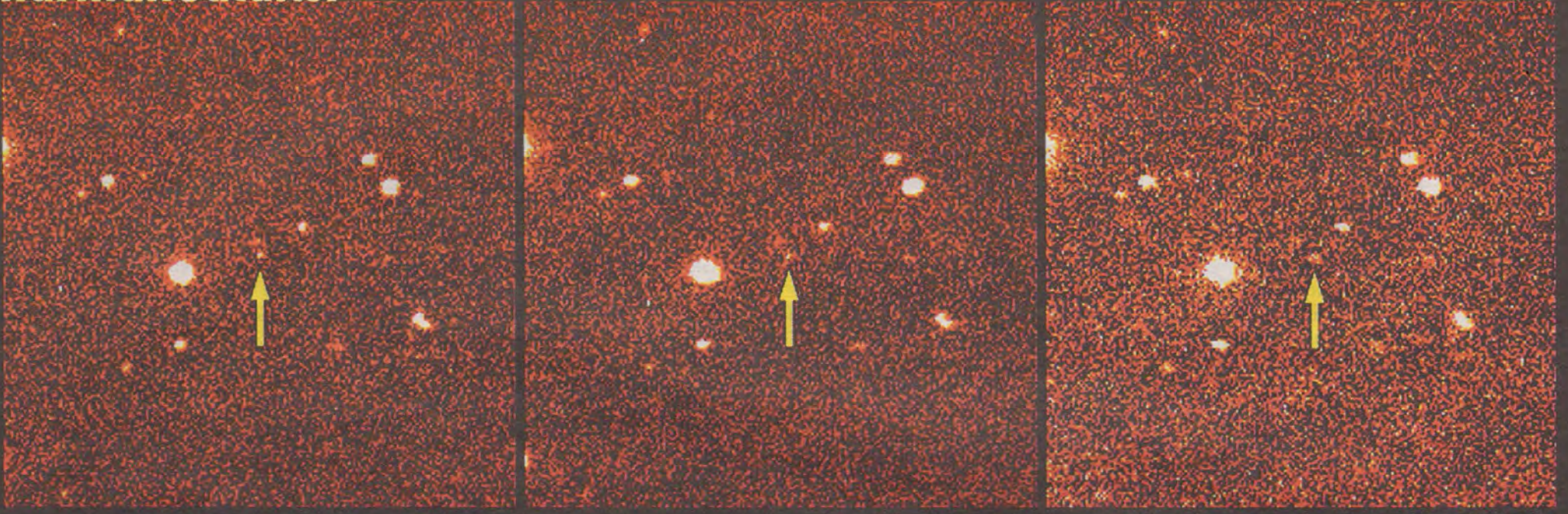
Serdar Erener'den herhangi bir teklif gelmiş miydi bu konuda?

Hayır...

Peki son dönemde reklam sektöründe mizahı ve çizgiyi daha sık görmeye başladık. Yazar ve çizerlerin reklam

Yüzbaşı Albirt çizgi romanımdan bir kare: Albirt, partneri Henri abi ve iki New York polisi. Lahmacun yiyip kola içmektedirler. (Bu hikaye L-Manyak dergisinin 29. sayısında yayınlandı, tarih: Mayıs 1998) O zamanlar daha Cola Turka icat edilmediği için Amerikalılar henüz Türkleşmemişlerdi(!) O yüzden lahmacun yiyip normal Kola içiyorlar, yoksa Cola Turka reklamlarında ki gibi biber dolması yerlerdi.

Nov. 14th, 2003

6:32 [UT]

8:03 [UT]

9:38 [UT]

Güneş sisteminin yeni sınırı, 10. gezegen: SEDNA

Pluto'nun keşfinden bu yana bilimadamlarının çoğu, bu yalnız gezegenin komşuları; Uranüs ve Neptün'ün yörüngelerindeki düzensizliğe neden olabilmesi için Pluto'nun küçük olduğu ve tek başına bu etkiyi yapamayacağı konusunda hemfikirler. Büyük bir gezegenin, bu iki gezegenin yörüngeleri üstünde böylesine bir çekim kuvvetine sahip olabileceği düşüncesi olası kabul edilirken, Pluto söz konusu olduğunda, belki de başka bir gezegenin varlığı üstünde düşünülmekteydi.

Dünya'dan yaklaşık olarak 13 milyar kilometre uzakta gözlemlenen yeni bir gök cismi, astronomlarca güneş sisteminin 10. gezegeni olarak saptandı. Gezegen, ilk olarak California'daki Mount Palomar gözlemevinde tespit edildi. Daha sonra bu gezegene, eskimo mitolojisindeki "okyanus tanrısı" olan Sedna'nın ismi verildi.

Gözlemler sonucunda gezegenin, yaklaşık olarak Pluto gezegeni boyutlarında olduğu belirlendi. (Çapı: Yaklaşık bin 180 - 2 bin 360 kilometre) Astronomlar, şu an için ellerinde Sedna'nın kendi uydusu olduğu yolunda kanıtlara sahip olduklarını söylüyor olsalar da, bunun doğrulanması gerekiyor. Aynı zamanda, Sedna oldukça parlak ve kırmızı bir gezegen ve bu yönüyle Mars ile benzeşmekte.

Bu yeni keşfedilen cismin bir gezegenin niteliklerine tam olarak uyup uymadığı yolundaki bir takım tartışmalar da sürüyor.. Ama bunun yanı sıra bilim camiasının bir kısmı, bu keşifle beraber güneş sisteminin yeni sınırının belirlendiğini savunuyorlar.

Pluto'dan, daha uzağa

Sedna, "2003 VB12" olarak isimlendirildiği gibi aynı zamanda da şimdiye kadar güneşimizin yörüngesinde bulunan en uzak cisim olarak gösteriliyor. Öyle ki; bu gezegen Pluto'nun dünyaya olan uzaklığının neredeyse 3 katına eşit.

Sedna, 2003 Kasım ayında Mount Palomar gözlemevinin olanakları kullanılarak, California Teknoloji Enstitüsü, Yale ve Gemini gözlemevleri astronomları tarafından keşfedildi. California Teknoloji Enstitüsü'nün araştırma bölümünün başında olan Doktor Mike Brown, Sedna'nın ilk tespit edildiğinde, bunun bir gezegen

olduğuna inanmadığını söylemişti. Brown, bir gezegen yerine "gezegencik ya da küçük gezegen" anlamına gelen, yarı kayadan yarı buzdan oluşmuş "planetoid" tanımını önermişti. Tabii, diğer bir adım olarak bunun da doğrulanması gerekmekte.

Bilimadamları, bu gezegenin kendi etrafındaki dönüş hızının nispeten yavaş olduğunu ve bu yüzden yörüngesi içinde bir uydusunun olma ihtimali üzerinde duruyorlar.

Tanagra Gözlemevi'nin bunu takip eden çalışmaları, Sedna'dan gelen ısı ışınımının üzerinde yoğunlaştı. Bu şekilde araştırmacılar Sedna'nın yüzeyinin yaklaşık olarak -210 derece olabileceği sonucuna vardılar.

Ne olursa olsun, Sedna'nın gezegensel statüsü doğrulandığında Astronomi Birliği, diğer gezegenlerin mitolojik isim uygunluğunu göz önüne alarak, tekrar tutarlı bir şekilde Sedna'yı ele almak isteyecekler. Bu nedenle, Sedna ismi henüz resmi olarak kabul edilmedi..

Bu bilimsel bilgilerin dışında şunu söylemeliyim ki; Sedna, Transpluto(planet x), ya da kimilerince Marduk ya da Nibiru olarak isimlendirilen bir gezegenin varlığı teorisiyle karıştırılmamalıdır. Çünkü daha önce Transpluto için belirlenen karakteristik gezegen hareketlerinin Sedna'ninkine uyuşmadığı belirlenmiştir. Yani Transpluto teorisinden yola çıkan araştırmacıların hedefi Sedna değildi. Tabi bunun doğruluğunu ilerleyen gelişmelerle göreceğiz.

Mitolojide Sedna

Sedna, eskimo mitolojisindeki çok önem arzeden bir figürdür. Sedna mitinin bir kaç versiyonu bulunmaktadır. Burada sizinle tercih ettiğim bir tanesini paylaşacağım:

Efsaneye göre, Sedna babasıyla birlikte yaşayan çok güzel bir eskimo kızıdır. Evlenmek için çok güzel olduğunu düşünmektedir, oldukça kibirlidir. Neyse, gel zaman git zaman Sedna kamplarına onunla evlenmek isteyen avcılar, kibiri yüzünden reddetmektedir. Ama sonunda babası kızına seslenir ve "Sedna" der, "Yiyeceğimiz tükeniyor, yakında aç kalacağız. Sana sahip çıkacak ve bakımını üstlenecek bir kocaya ihtiyacın var. Bu yüzden bundan sonra sana evlenme teklif eden ilk avcıyla evlenmek zorundasın."

Sedna, bunun üstüne babasını duymamazlıktan gelir. Sudaki yansımasına bakarak saçlarını taramaya devam eder.

Bir zaman sonra, Sedna'nın babası kamplarına yaklaşmakta olan bir avcı görür. Avcının yüzü kapalı olduğu halde üstündeki yumuşak kürklü giysiden, hali vakti yerinde bir adam olduğu bellidir. Sedna'nın babası adamın yanına gider ve şöyle der:

"Eğer kendine evlenecek bir kadın arıyorsan, benim çok güzel bir kızım var. Yemek yapabilir ve dikiş dikebilir, eminim ki bunun yanı sıra sana çok da iyi bir eş olacaktır."

Bunun sonucunda, Sedna isyan etmesine rağmen, avcıyla birlikte yeni evinin yolunu tutmak zorunda kalır.

Sonunda bir adaya varırlar. Sedna etrafına bakar ama bir uçurum ve sert kayalıklardan başka bir şey göremez; ne bir kulübe, ne bir çadır, hiç birşey... Avcı, Sedna'nın önünde durarak kafasındaki başlığı çıkarır ve kötücül bir kahkaha atar. Sedna'nın kocası düşündüğü gibi bir erkek değil, kılık değiştirmiş bir kuzgundur. Sedna çığlık atar ve kaçmaya çalışır. Ama kuzgun onu uçuruma doğru sürükler.

Sedna'nın yeni evi sert ve soğuk kayaların üzerine öbeklenmiş hayvan tüylerinden ibarettir. Yediği tek yemek ise kuzgunun ona gün sonunda getirdiği çiğ balıklardır.

Sedna çok ama çok mutsuzdur. Ağlar ağlar ve babasına seslenir. Kuzey Kutbu'nun rüzgarları, kızının haykırımlarını ve ağlayışını babasına taşır. Baba, kızının durumu ve yaptıkları yüzünden kendini suçlu hisseder ve onu kurtarma zamanının geldiğine karar verir. Kızının yanına vardığında, Sedna deniz kenarında duruyordur. Sedna, babasını görür görmez ona sa-

rılır. Hızlıca kayığına tırmanır ve kürek çekmeye başlarlar. Saatler süren yolculuktan sonra Sedna döner ve uzakta, ufukta belli belirsiz uçan siyah bir nokta görür. Çok korkar; çünkü gelen onu arayan öfkeden kudurmuş kocasıdır.

Büyük siyah kuzgun, okyanusun üstünde sallanıp duran kanonun üzerine çullanır. Sedna'nın babası küreğini alır ve kuşa vurmaya yeltenir, ama ıskalar. Kuzgun saldırmaya devam etmektedir. Sonunda kuzgun, kanonun yan tarafına sertçe çullanır ve daha sonra okyanusa doğru kanat çırpır. Tam bu sırada büyük bir fırtına kopmak üzeredir. Sakin kutup okyanusu, öfkeli dalgalarla bir o yandan bir bu yana sallanmakta ve kanoya vurmaktadır. Sedna'nın babası dehşete kapılmıştır. Kızını kavradığı gibi kanonun diğer tarafına, okyanusun içine atar. "Al işte senin paha biçilmez karın" diye haykırmaktadır. "Bana zarar verme sadece onu al."

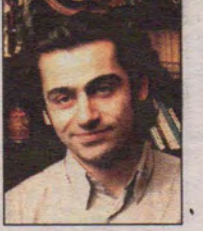
Sedna çığlıklar atarak, Kuzey Kutbu'nun buzlu suyunun içinde çabalamaktadır. Kanoya doğru yüzerken, vücudu giderek hissizleşmiştir. Sonunda kanoya doğru yüzer ve bir tarafından tutunur. Babası fırtınanın öfkesinden dehşete düşmüş halde, küreğiyle Sedna'nın kayığa tutunduğu parmaklarına sertçe darbeler indirmeye başlar. Zavallı Sedna'nın babasına yalvarmaları fayda etmez ve donmuş parmakları kırılıp okyanusa düşer. Parmakları okyanusun içinde bir anda fok balıklarına dönüşür ve tekrar yüzerek kanoya tutunmaya çabalar. Babası tekrar küreğiyle kızının donmuş ellerine vurarak kırılmasına neden olur. Kopan uzuvları denizin dibine düşerken bu defa balinalara ve diğer büyük memelilere dönüşür. Sedna'nın artık savaşacak gücü kalmamıştır. Ve okyanusun dibine doğru batmaya başlar.

Sedna çektiği acılar sonunda yokolmamıştır: Foklar ve balinalar ona her zaman eşlik ederler. Erkeklerle olan öfkesini şiddetli fırtınalarla ve zorlu dalgalarla gösterir. Avcılar ona karşı büyük saygı beslemektedirler. Bir fok ya da balina yakaladıkları zaman ailelerini beslemeleri için onlara yemek veren Sedna'ya teşekkürlerini sunarlar.

Güneş sisteminin 10. gezegeni Sedna'dan gelecek yeni haberleri ise size daha sonra ileticeğim.

Seks endüstrisi, insana değmeye görsün!

Bariş Mutlu
baris@leman.com.tr

Porno ve Türkiye'de porno

Dünya futbolunun emekleme dönemlerinde Uruguay, Macaristan hatta İsveç, iyi eklemek yemiş... Büyük yıldızlara sahip olmamalarına rağmen zikindirik oyun sistemleriyle koyunun olmadığı yerde abdurrahman çelebî olmuşlar..

Paranın dünyaya hakimiyetiyle doğru nisbette, bu memleketler de zirvelerden bir bir çekildi. Altyapı tesisleri, imkanlar, beslenme gibi konu başlıklarında başka ülkeler inceden öne itelendi. Tabi bu ilişkinin meydana gelebilmesi için tek şart ilgi. Bu karşılıksız aşkı yıllardır yaşayanlar var. ABD kıcını yırtmasına rağmen futbolu içselleştiremedi. Diğer dünya halklarının gözünde hala, bir erkek muhabbetine düşmüş angut misali "Nasıl futbolu sevmiyorsun ya? Futbol sevilmez mi" türü alaycı değerlendirmelerin bezginidir. Tek şart olan ilgi, kimi zaman paranın önüne geçer, bu sebeptendir ki, günün birinde bir dünya kupası düzenlendiğinde Kamerun gibi bir takım çıkıp üç beş ülkeyi katlar. Fakat tersi de çok uzak değildir, cumhuriyetin kuruluşundan beri futbola delicesine tutku besleyen Türkiye'nin potaya girmesi yeni gerçekleşir. Oysa yabancı rakiplere atılan her golde ülke cinnet geçirdiğimiz varittir.

Futbola olan ilimizi gün ışığına çıkarmaya başladıkça ilerledik. Dünya Kupası'nda balların balı bir müsabaka zinciriyle büyük başarı kazandık. Geçmiş yıllarda mahalle sakinlerinin sessizlik terörü altında inleyen sokak futbolu, zamanla bir disiplin kazanarak halı sahalarla geçmiş; üstelik mevzu bahis maç uzaklarda yapıldığı için periyodik olarak pencere-lerden üçüncü anonsu yapan annelere de çözüm bulunmuştu. Artık hiç bir çocuk için bitiş düdüğü işten gelen babasının ayak sesleri olmayacaktı. Futbolun cazibesi, kendilerine ne kadar uzak olursa olsun, bir çok insanı etkilediği için müdahale değişti. Önceden evlatlarının ayaklarına çift dalan ebeveyn şimdi topa nizami dokunmuş, bir çok kulübün seçmeleri için kapı aşındırır olmuştu. Bir zamanlar SSK için torpil arayan babada sosyal güvencenin adresi değişmiş, oğlunu takı-

ma sokmak için bir yandan antrenman ıskalamazken, diğer yandan da masabaşında galibiyetin ilk örneklerini oğluna vermek adına yöneticilerden söz almanın peşinden koşmuştur. Türkiye'de futbola olan ilginin odağında paranın yanısıra şöret vardır. Terazide bulunduğu sıradan bir maçın kahvede izlenirken topladığı küfürün bu rüya karşısında pek önemi olmayacak, keza şöretin insanlara sunduğu koruma kalkanı yabancılaşma ve yalnızlaşmadır. Bunu ise pratiğe para geçirir. Günümüzde fiziksel olarak en uzak mesafeyi en fazla parası olan alıyor. Ruhsal düzlemde en fazla yol alanlar başka bir yazı konusudur. Şöhretli bir insan için felaket parasızlıktır. Gümbür gümbür depresyona götürür. Ozan Orhon ve Burak Kut bu süreci en sıkıntılı yaşayan iki isim olarak henüz taze, hatırlarımızda.

Futbolda ise şöret mermisinin menzili on yıldır. Ne olunacaksa bu zaman içinde... İnsan hakları dendiğinde ardılı olarak demokrasinin kullanılması, "tarım, orman..." diye bir cümle başladığında, ve "köyişleri bakanlığı.." diye bitirme güdüsü, aynen şöret ile karı kelimeleri arasında mevcuttur. En pasifinden, en artistine kadar bütün futbolcular "karı olayını" dolu dolu yaşamak isterler. Öyle ki, bir gün mankenle, şarkıcıyla gezme-

Uyuşturucu da porno gibi bir çok anayasanın sentezini bozar. Evrensel net bir yaklaşım yoktur. Keza Erotik filminden pornoya uzanan skala uyuşturucuda esrardan eroine doğru seyrederek. Renk tonlarını birbirinden ayırıştırmanın güç olduğu bir geçiştir bu: hangisi vahşi, hangisi değil anlayamazsınız.

seler taksimetre yazıyormuş tedirginliği içinde ne yapacaklarını şaşırırlar.

Önceki gün Sabah Gazetesi'nin dağıttığı Şamdan Dergisi'nde Fenerbahçeli futbolcu Serhat Alon'ın İspanya'dan beraber döndüğü sevgilisi için "porno yayınlarda rol aldığı" yö-

yalnızlıkların hediyesidir.

Doğubank İşhanı'na yakın kaldırımlarda porno film reklamları fısıldayan insanlara rastlarsınız. Size en akla gelmedik insanların pornosunu satmayı teklif ederler. Öyle ki, bu yalanların büyüüne kapılıp satıcının peşi-

nünde haberler çıktı. Bir süre önce de Duvara Karşı filminin başrol oyuncusu Sibel Kekilli için benzer iddialar gündeme gelmişti. Kekilli'nin ödül aldığı eserden önce porno filmleri ülkenin korsan tezgahlarını istila etmişti. Türkiye'de korsan piyasasının çıkış noktası Eminönü gibi gözüke de, kayıt kışın ve turistik merkezlerde, çoğaltma ise Ümraniye, Dudullu ve Bahçelievler gibi hücre evlerde gerçekleştirilmektedir. Türkiye'de porno film çekmek, dağıtmak ve kısmen de izlemek suçtur. Cezai müeyyideler bazı esnek Avrupa ülkelerinde marijuana'ya takınılan tavra denktir. Yani yetiştirmek yasak ama tüketmek serbest. "E nasıl o zaman ölüme koyduğum" demeyin hemen. Uyuşturucu da porno gibi bir çok anayasanın sentezini bozmakla maruf. Evrensel net bir yaklaşım sağlanamamıştır. Keza erotik filminden pornoya uzanan skala uyuşturucuda esrardan eroine doğru seyrederek. Renk tonlarını birbirinden ayırıştırmanın güç olduğu bir geçiştir bu: hangisi vahşi, hangisi değil anlayamazsınız. Her ikisi de insanın nefesine hizmet halinde sınırlarını zorlamasıdır. İkisi de derin

ne takıldığınızda merakınız sizi yüzyıldır kullanılmayan pasajların bodrum katlarına sürükler. Meyve kasaları içinde salkım saçak vcd'ler... Hayvanlı, öküzlü, sarışın, esmerli... Çarşıdan alıp bir tane eve bin tane hayalleriyle geldiğinizde sonuç hep hüsrana olur. Türk porno endüstrisi aldatmak üzerine kuruludur. Dışarıda vaat edilen her şey harfiyen yerine getirilirken bizde bonus track hüzdür. Ödünç alınan VCD player'lar sahaya çıkmayan bir takım yüzünden sessizliğe gömülen stadyumları andırır.

Bir çoklarının Türkiye'de pornonun coştugu dönem olarak anımsatmak istediği yetmişli yıllar aslında kazanırken kaybetme dönemidir. Bülent Kayabaş, Aydemir Akbaş ve Zerrin Egeliler kligi "seks furyası" addedilen dönemi basit bir komedi filmi gibi yaşatmış, günü kurtarmanın dışında hiç bir şey yapılmamıştır. Bahsi geçen filmlerde sulu komedi, seksi zayıflatmış, pornoya hayat hakkı tanımamıştır. Eş zamanda Avrupa'yı kasıp kavuran fırtınanın gazı ülkemizde bu şekilde alınmış, bunun için de sert adamlar değil, komik karakterler tercih edilmiştir. Muhafazakarların o yılları utanarak anması da beyhude, keza küçük felaketler her zaman büyüklerinden korumak içindir. Kendi ilahi sistemlerinde de öyküsü anlatılan bir sıradır bu. Sözkonusu Türk aktör ve aktrislerin zihninde hala bir gelecek kurgusu olduğu için önemli işler çıkarmalarını imkansız kılmıştır. Zira porno oyuncusunun ne geçmişi ne geleceği vardır. Onu bazen günlük hayat bile sürükleyemez. Bir çok porno oyuncusu uyuşturucuyla koyun koyuna, acıyla doludur. Bizdeki örneklerin aksine ne gülmeye, ne de güldürmeye meyillidirler. Her şeyin ötesinde gülme kaslarının zıttında bir eylem olan seksin doğası, türlü komikliklerle tahribata uğratılmış; biyolojik ilkeler alabildiğine zorlanmıştır. O sıralarda yaşadığı her şeyi çöpe atan Türk halkı bu cephede de kaybetmiştir. Siyasette, futbolda ve de sanatta duraklamanın miladı bir dönemden çıkarak, yeni yeni kendimize geliyoruz.

Yüzyılın Porno star'ı Jenna Jameson diyor ki;

• Porno deyince akla konusu olmayan cinsel ilişkiler gelir.. Her ilişki bir konu değil midir? 'Tek gecelik aşk' ifadesi gibi.. Tek gece de olsa bir introsu vardır, yabana atılmamalıdır..

• Uzun süreli birlikteliklerde alışkanlık haline gelen bir eylem olarak mı daha samimidir seks, hiç tanımadığın birine aynı amaçla direk yaklaşım mı daha saftır?

• Lezbiyenlerin estetik, geylerin itici bulunması da aynı bir konudur porno camiasında..

• Fantezilere yer yoktur pornolarda, demek ki hayal gücü yoksundur.. Pavlov'un köpeği gibi işini görüyor olman tatmini yeter artar..

• Porno seyircileri röntgenci midir? Aktif olmadığın bir eylemden zevk alman başka ne anlam gelir? Film için gözden çıkardığın paraya bir fahişe bulabilirsin belki sokakta.. Fakat tekrarı yoktur ya, tercih nedeni budur.. Self service doruklara yorulmayı göze aldığın oranda tekrar tekrar tırmanabilirsin sonuçta.

üzerine...

Türk porno endüstrisi'nin önündeki bir engel de dublajdır. Yabancı örneklerinde güçlü senkronizasyon ve efektlere rastladığımız filmler bizde perişandır. Bunun teknikten öte mazeretleri bulunuyor: zira her dilin ayrı bir müziği vardır. Fransızların kesik kesik ilerleyen cümleleri, İngilizlerde köşeli çizgiler alır, Flamanca'da sapıtan kelimeler, İtalyan ekolünde canlılık kazanır. Almanca bir çoklarının Hitler geyiğiyle süslediği gibi sert değil, porno filmlerde başarılı örneklerini gördüğümüz kırmızı renktedir. Türkçe ise porno seslendirmelere aman vermeyen fonetik yapısı ve konsantrasyonu darmadağın eden ince deyimleriyle zordadır. Sevişmenin en ateşli yerinde "Aman yiğidiim" nidası her şeyi bok ederken, adamın zorlama "bebeğim" repliği iyice tuz biber ekmektedir.

Türk pornolarını yabancı emsallerinden geride bırakan bir sebep de ekonomidir. Bu teknik imkanları belirtmesi amacıyla sarfedilmiş bir maddi güç çağrışımı değil. Aksine, dekor ve çekim teknolojisi bakımından her yapımcıya eşit mesafede seyreden tek sinematografik tür diyebiliriz porno için. Asıl görülmesi gereken beslenme bozukluklarından kaynaklanan kötü vücut yapıları. Dışarıdan getirtilen pornolar izleyenlerde "Uleaaan nereden buluyorlar böyle karıları" sorusuna yol açarken, yerli örneklerde göbekli kadınların ve çelimsiz erkeklerin görüntüleri iç burkar. Benzeri bir gö-

rüntüye toplu askeri muayeneler esnasında rastlarırsınız. Düşünürsünüz bir millet ne dengesiz besleniyor...

İnternet üzerinde ise iyimser örnekler olmakla birlikte, durum yine komik. Temeller komik karakterlerle atıldığı için, torunlar da kaçamıyor. Sanal alemde Türk pornosu çeşitli illerin genelevlerine atfen örgütlenmiş. Örneğin www.bursakerhanesi.com'a tıkladığınızda Hollanda menşeli bir siteye bağlanırken, Google'da yapılan aramalarda eskort servislerine ulaşmak için "Ankara kerhanesi ve Bent Deresi" anahtar kelimelerini yazıyorsunuz. Avrupa ve Amerika'da yayın yapan sitelerde görece daha sakın ve estetik bir site tasarımı varken, bu bizde tüm resimlerin bir sayfaya tekme tokat itelenmesi olarak algılanıyor.

Seksenli yıllar Türkiye'de porno için kazanırken kaybetme dönemidir. Bülent Kayabaş, Aydemir Akbaş ve Zerrin Egeliler kligi "seks furyası" addedilen dönemi basit bir komedi filmi gibi yaşatmış, günü kurtarmanın dışında hiç bir şey yapılmamıştır.

Porno dergilerin seyri de dalgalıdır. Erken yaşta पोşete konulan yayınlar genellikle mahallenin piç isimleri tarafından ortak kullanıma açılır. Çocuk yaştaki insanlar ilk zula tecrübelerini o yıllarda yaşayacaktır. Hemcinslerin arasında sükse yapmasını sağlayabilecek en büyük aktör, açık saçık dergilerin sayısı ve içeriğidir.. Altın günleri türünden bir araya toplanarak en iddialılarını börek çörek yerine servis eden genç bünyeler beğenilerin dillendirilmesini bekler.. Kimileri tarif almak mahiyetinde kopyalama teklifleri getirir, seri sahibi böbürlenir.. Geçmiş yıllarda VHS kasetler fiziksel hacimleri itibarıyla da saklanması zor bir mızrak görünümündeydi. Teknoloji insanlara CD seçeneğini sununca işler kolaylaştı. Binlerce oyun CD'sinin arasında başka bir oyun CD'si olarak kolayca kaynadı yasadışı filmler.. Hatta bir çok insan CD bulundurmaya gereksiz görerek zulasını sanal alemde oluşturur.

Kabaca bir görüntü yardımıyla kendini uyarmak temelinde değerlendirilen porno filmlerin bazı tıp merkezlerinde bulunduğu da bilinir.. Bunlar spermine ihtiyaç duyulan insanın hayvan şemasında kendini uyarımından öte bir anlam taşıyor. Bu arada tıbbi erkanın tercihini konusuz türden yana kullanarak arşivini o ekolün gölgesinde bırakması da ayrı bir komedidir.

Türkçe ise porno seslendirmelere aman vermeyen fonetik yapısı ve konsantrasyonu darmadağın eden ince deyimleriyle zordadır. Sevişmenin en ateşli yerinde "Aman yiğidiim" nidası her şeyi bok ederken, adamın zorlama "bebeğim" repliği iyice tuz biber ekmektedir.

İnsanoğlu yıllarca "hayat mı sürprizleri hazırlar yoksa sürprizler mi teklifsiz ve bağımsız ilerler" karmaşasından çıkamadığı için aniden ekranı kaplayan porno görüntüler karşısında hazırlık sahibi değildir. Bu, rulette sıfır sayısının geldiği andır. Söylenecek tek bir şey kalmamıştır. Şok, ortamda bulunan insanların yakınlık dereceleriyle doğru orantıda artar. Mağdur şahsın şaşkınlığı da katlanarak artmaktadır, kah sesi kısar, kah değiştirdiği kanal da yine videoya ayarlı çıkar.

Porno gönüllü şaşkınlıkların ürünüdür. Bir gün karşınıza çıktığında sarsılmadan, vaziyeti idare etmeniz dileğiyle..

Porno Türleri

Kategorizasyonu orjinal lisanında oluşturmak suretiyle yeniHarman okurlarına büyük bir hizmeti amaçlıyoruz. Sanal alemde hareket imkanını sağlamanın ilk yolu şuursuzca her el gözüktüğünde tıklamak değildir. Memleket yanlış bir yönlendirmeye Seyşel adalarından porno sitelere bağlanan insanların Telekom önündeki isyanına çok sık şahit olmuştur.

Celebrity

Ünlülerin yer aldığı porno filmler. Bunların büyük bölümü asılsız olup, filmde rol alan en kabadayı ünlüler Pamela Anderson, Cicciolina gibi endüstriyle burun buruna isimlerden oluşur. Spotunda Britney Spears, Joan Baez, Anna Kournikova ifadelerine yer veren sitelerin ciddiye alınmaması gerekir. Elinizi verseniz kolunuzu almazsınız. Bir tıkla on bin pencere açılır. Bir daha da kapanmaz. (error)

Animal

Hayvanlı. Mevzuya direk girmem için incesine girmek istemeyişimin kaynaklanıyor. Hayvanlı işte, hayvan var... Hayvansın...

Bangbus

Bir grup erkeğin yolda bekleyen bir hayat kadını edindikleri minibus ya da karavana atarak cinsel ilişkiye geçmelerini öykü olarak işler. Arabadan bazen eksik para takdimiyle kovulan kadınların püskürdükleri ateş filmin kapanış jeneriği gibidir.

Fetish

Adından da anlaşılacağı üzere belirli bir noktaya odaklanmasını gerektirir. Bu ekolde bol zencirli aksesuarlar gözde, digital zoomu sağlam kameralar revaçtadır.

Snuff

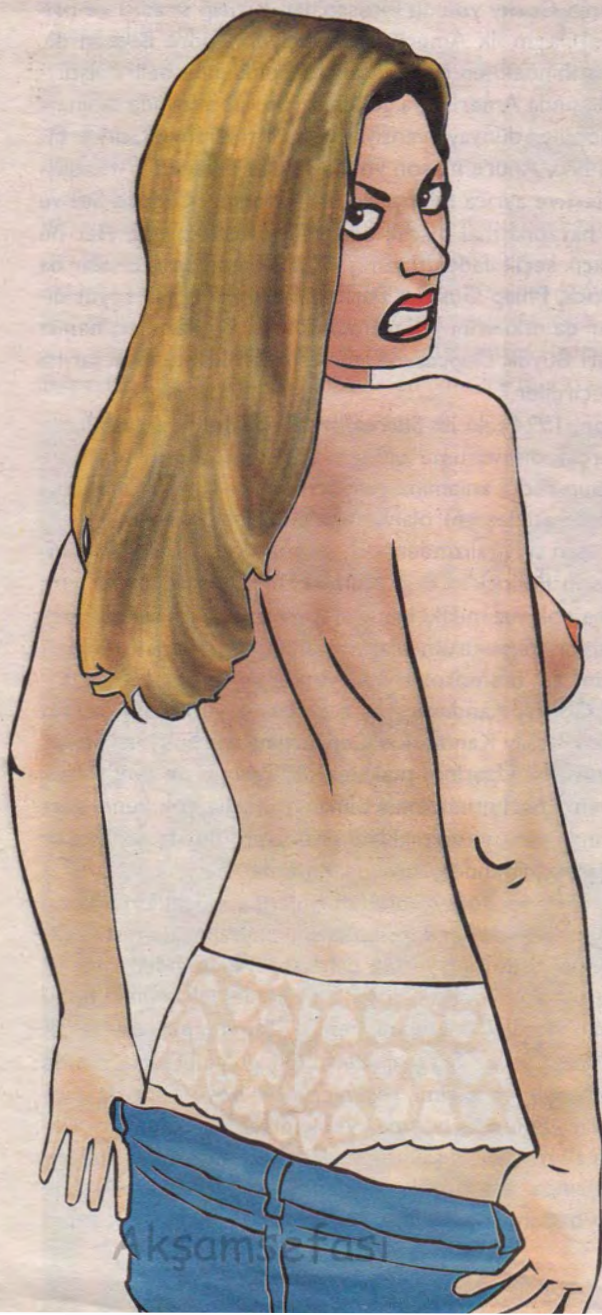
Önsevişmesinin tecavüz, orgazminin cinayet olduğu porno türlerine "snuff" denilir.. Yapımcıları kadar talepte bulunan izleyici güruhunun da sapkınlığı aşıkardır.. Pornolarda sahte de olsa karşılıklı bir istek ve tatmin vardır, oysa snuff'larda kadınlara hiç bir söz hakkı tanınmamaktadır..

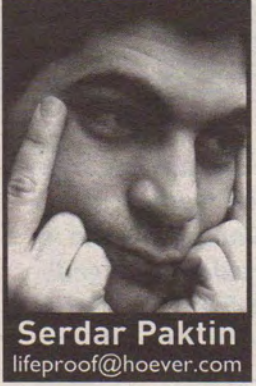
Subjective

Filmin genelinin bir konuya hizmet etmesi ve belli bir mantık örgüsü içinde gerçekleşmesi kaydıyla üretilen porno filmler. Genellikle dev şatolar mekan olarak seçilir ve bir kadın müştemilattan başlayarak tüm haneyi sıradan geçirir. Bir müzikali andırırlar. Orada da ne anlatırsa anlatılsın baskın olan müziktir.

Objective

Herhangi bir konusu, anlatacak meramı olmayan, ilk saniyesiyle birlikte coşan filmlerdir. İleri ve geri sarma düğmelerinin üzerinde bu kadar etkisiz olduğu başka bir film türü bulunmamaktadır. Konusuz film hizbinden olan gençleri hayatlarının ilkeri dönemlerinde erkek boşalmadan kaynaklı sorunlar elinde zopayla beklerken, konulu örnekleri tercih edenler dönemi daha az hasarla atlatır.

Serdar Paktin
lifeproof@hoever.com

Çağın en büyük ressamlarından biri:

Arshile Gorky

Arshile Gorky, Amerikan çağdaş sanatını, bünyesinin her hücreğine yedirdiği içten acısına fırçasını çalarak, Avrupa modernizmini, yeni tütmeye başlayan Amerikan dışavurumculuğuyla karıştırıp tuvaline çok sakın, Doğu Anadolu bahar ertesi dinginliğini hüznüne giydirip; hayran bırakırcasına şekillendirmiştir.

Arshile Gorky, "Vosdanik Adoian" ismiyle, 1904'te Van'da doğdu. Çocukluğu Amerika'ya iş bulmaya giden babasından yoksun geçerken, (yazının bu kısmı gerçekten problemlili) her kitlenin kendi tarih anlayışına göre yorumladığı 1915 Ermeni tehciri ya da soykırımı -benim yegane kaygım sanatçıdan bahsetmektir, ayrıca bir yorum katmak istemiyorum- baş gösterdi. Annesi ve kız kardeşiyle Gürcistan'a göçtüler. Gorky'nin hayatı boyunca eserlerinde ve hayatında saplantı boyutunda bağlanacağı annesi, çocuklarını yaşatmak uğruna Gorky'nin kolları arasında aklıktan öldü. Arshile, ailesi dağılmış ve annesi ölmüş 16 yaşında bir genç olarak Amerika'ya ayak bastı.

Vosdanik, Amerika'daki yeni hayatını başlangıç olarak görmüş, eskiye ait ne varsa yaşamından çıkarmıştı. Üzüntüsünü ve annesini bilinç altından sökmesi hiç mümkün olmadı. Adını hayran olduğu Rus yazar Maxim Gorky'den esinlenerek Arshile Gorky olarak değiştirdi, doğum tarihini de 16 Nisan'dan Picasso'nun doğum günü olan 25 Kasım'a çevirdi. Ayrıca, Arshile Rusça'da Yunan mitolojisinde topuğundan başka bir yerden yaralanmayan Achilles'e, Gorky de "azap çeken"e denk gelmesinin de önemi olmalı. Amerika'daki bohem yaşamının bir bölümü ortamlarda Maxim Gorky'nin yeğeni, dahası aslında kendisinin de bir Gürcü prensi olduğunu iddia ederek hava atmasıyla geçmişti. Gorky, yeni yaşamını kendi kendini eğiterek idame ettirmeye başladı. Büyük Bunalım döneminde, Franklin D. Roosevelt'in New Deal projelerinde yer alarak diğer sanatçılarla tanışma im-

kani, sanatını geliştirme fırsatı buldu. Bir çok resmi ve sivil toplum binasının duvarlarına freskler yaptı.

Picasso'ya ilgisi çok büyüktü. Gelişme sürecinde çoğunlukla Sürrealizm etkisinde Picasso'nun yapıtlarını nerdeyse kopya edercesine benimsedi, sonraları kendini buldu. Picasso dönemin genç sanatçıları için çok yüksek bir çita belirledi; amaç onu geçmekti. Çoğu yapılabilecek en büyük hatayı yaptı, "etrafından dolaşmayı" denedi. Gorky ise daha da tehlikelisini "direk içinden geçmeyi" denedi, saydamlaştı. De Kooning yeni tanıştıkları dönemde bazı resimlerini gösterdiğinden söz ederken Gorky'nin kendisine, "Aha! Demek senin kendine ait fikirlerin var" dediğini anlatıyor bir röportajında ve ekliyor:

"Bir açıdan, bu pek de iyi bir şey değildi."

Daha sonraları menajeri olacak olan Julian Levy, polemik yaratmak için, "Tam Picasso'nun bıçağının ucuna vardığında, o damlamaya başlıyor" demişti ve Gorky kısa ve net karşılıdı:

"O damlarsa, ben de damlarım."

Jackson Pollock ise, "Adam hep çok konuşurdu zaten" demişti. Belki öyle, ama Gorky yolunu Picasso'dan geçirip sıradışı ve orijinal bir şeye ulaşan ilk Amerikalı sanatçıydı. Andre Breton da, "Amerikan tarihindeki en önemli sanatçı" olduğunu belirtmişti. 20. yüzyılın başında Amerika'ya göçen sanatçılar arasında tanınan, yalnız ismi popüler dünyaya yansıyamamış biri Arshile Gorky. Picasso, Joan Miro, Andre Mason ve Matta'dan etkilendi. Arkadaşları, öğrencileri ve ayrıca takipçileri de Kooning, Clyford Stil ve bir anlamda hayatına mal olacak olan Mark Rothko'ydu. Her ne kadar bunu açık seçik ifade etmemiş ve yakınlaşmamış olsalar da Jackson Pollock, Philip Guston, Barnett Newmann gibi soyut dışavurumcular da etkilerini gizleyememişlerdi. Bu insanlar, henüz tanınmadıkları Büyük Depresyon günlerini birbirlerinin acılarına dayanarak geçirdiler.

Andre Breton, 1924'teki ilk Sürrealist Manifesto'da bilinçaltının zihnin en gerçek dışavurumu olduğunu yazmıştı. Bu mantığın ve estetik kaygının reddi anlamına geliyordu ve terimsel olarak automatizm (otomatikleşme) olarak nitelendirilmişti. Soyut dışavurumcuların zaten sürrealizmden ve kübizmden etkilendiklerini biliyoruz. Jackson Pollock'ın drip (damla) tekniği de buradan çıkmıştı. Bu daha çok yazımdaki bilinç akışına ya da Jazz'daki doğaçlamaya benziyor. Dışavurumcuların manifestoda benimsedikleri diğer bir terim de biomorphism (soyutlaşmış ve basitleşmiş doğal şekiller.) Gorky, Kandinsky'nin resimsel soyutlamasından da etkilenmiştir. Wassily Kandinsky, *Concerning the Spiritual in Art (Sanattaki Ruhsallık Üzerine)* makalesinde resmin de aynı müzik gibi dış dünyanın bir betimlemesi olmaması, daha çok kendi gerçekliğini barındırması gerektirdiğini yazmıştır. Bu da sanatçının kendi içsel gereksiniminden, kaynaklanmalıdır.

Gorky, resimlerinde doğayı, bitki formlarını, böcekleri konu edinmiştir. Ardından da kendi psikolojisini peyzaja eklemiştir. Çizimlerinde güçlü konturlar yerine daha sade, akıp giden renkler kullandı. Çalışmalarına coşkun soyutlamalar demek mümkün, bu da hem resmin incelikli anlatımını, hem de şairane bir resimsellik içeriğini anlatmaya yeter. Sürrealistlerin olduğu gibi Gorky'nin de Freud'un fikirleriyle etkileşimi, resimlerin bir boyutunda da erotik çağrışımlar bulundurmasına yolaçmıştı. Automatism de Gorky'nin ve tüm soyut dışavurumcuların duygularını resimlerine aktarmalarında en büyük yardımcılarından oldu. Arshile Gorky'nin bu bağlamda en büyük ressamlardan biri olarak kabul

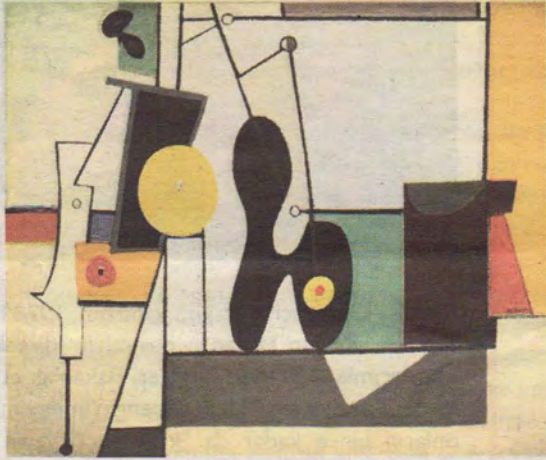

Akşamsefası

Karısı evliliklerinin yedinci yılında Gorky'yi en yakın arkadaşı ve öğrencisi olan Mark Rothko ile iki günlük bir kaçamak yaparak aldattı. Achilles yara alabileceği tek yerinden yaralandı ve buna dayanamadı. 21 Haziran 1948'de kendini Connecticut'taki dağ evinde ahırın çıkığına astı. Ardında sadece kenardaki sandığa tebeşirle yazılmış, "Hoşçakalın sevdiklerim" vardı.

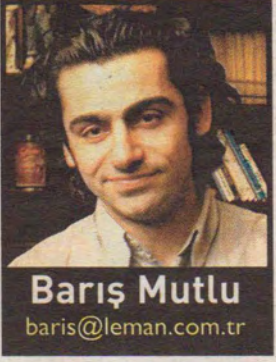
görmesine şaşırılmamak gerekir, çünkü Gorky'nin hayatı duygu seli gibi acıların sürekli ona doğru akması kadarından ne kadar kaçarsa kaçsın her yerde onu bulmasıyla resmine yansımıştır. Yeni bir hayat diye geldiği ve uğruna her şeyini değiştirdiği Amerikan rüyasını o pek göremedi. Resim hocalığı yaptı. Bunalım dönemi projelerinde yer aldı. Bohem hayatı en çok o yaşadı. Çoğu zaman resimlerini yeniden boya almak için alelacele 5 ya da 10 dolara elden çıkardı. Bir konuşmasında, "Fakirler için fakir sanat!" diyerek politik ve gelir kaygılı sanata ne kadar uzak olduğunu belirtmişti. "Azap çeken"e önce kanser teşhisi kondu. Kayınbabasının verdiği ahırdan bozma atölyesinde yangın çıktı, en verimli döneminde yaptığı bir çok resmi de hayatı gibi için için yandı. Sonra menajeri ile Absynth bardaklarının ardına gizlendikleri bir gecenin sonunda, acı onları eve dönüş yolunda buldu. Araba kazasında Gorky'nin boynu kırıldı ve resim yaptığı kolu geçici felç oldu. Uzun süre boyunluk takmak zorunda kaldı. Annesine olan saplantısı yüzünden hep mükemmel kadını aradı. Başından iki evlilik geçti. İkincisinde bir süre mutlu oldu. İki

kız evladı da gelecek olan yıkımı gizlemek için gönderilmiş avuntulardı. Karısı evliliklerinin yedinci yılında Gorky'yi en yakın arkadaşı ve öğrencisi olan Mark Rothko ile iki günlük bir kaçamak yaparak aldattı. Achilles yara alabileceği tek yerinden yaralandı ve buna dayanamadı. 21 Haziran 1948'de kendini Connecticut'taki dağ evinde ahırın çıkığına astı. Ardında sadece kenardaki sandığa tebeşirle yazılmış, "Hoşçakalın sevdiklerim" vardı. Arshile Gorky, bütün acılarını biriktirerek, sürrealizm ve soyut dışavurumculukla kaynatarak kendi sanatını ılıştırıp ılıştırıp sanatseverlerin önüne koydu. O acısıyla, gelişiyse, yaşayışıyla, diğer Amerikalılar'dan farklıydı. Ne tam bir Amerikalı olabildi, ne de Avrupa'da kalabildi. En sonunda o da kendini aradan çıkardı.

(Bugünlerde çok tartışılan Ararat filminde geçen öykülerden biri de Gorky'nin hayatına dair. Ayırt edildiği üzere benim anlatımım ile filmin anlatım kaygısı çok farklı olduğundan, oradan daha farklı bir izlenim edinebilirsiniz. Benim şahsi fikrim sanatsal ve hayati konularda demogoji yapmak, kesinlikle ahlaki açıdan doğru değildir.)

Bir dergi kritiği: The ballad of yeniHarman

Gazetecilik ucu bucağı olmayan bir ormana elinde baltayla girmektir. Çevredeki tüm yeşillik bir haber.. Ve her muhabir, bu aleme ilk adımını attığında çevresindeki koca ağaçlara şaşar. Ne güzel haberler var, hiç dokunulmamış, dalları birbirine girmiş ağaçların; uyanan olmamış.. En değme habercisi çalılarla uğraşmış, yukarıya bakmaya cesareti kalmamış. Bu yüzden gazeteciliğin büyük bir bölümü işe yaramaz otları ve çimleri yolmakla geçmiş. Oysa kamp kuran bir dergi, var türlü rantların koşuşturduğu koca ağaç dallarında. İnce bir vazo gibi kırılarak, hapsettiği çiçeklere tezkere veren baharın içinde aynı anda...

Seksenli yıllar sıkı geçti. Haribo şekerler, Milka'lar, Osmanbey merkezli bond çanta adamların apartman girişlerinde belirmesine bağlıydı. Akın eden Almancılar'ın insafında bir besin değerimiz ve teknolojik tecrübemiz vardı. Memleketin içinde üretim tek tip olduğu gibi, dışarıdan hücumlara karşı da kapılar dikkatle tutuluyor, bundan nasibini kültür hayatı da alıyordu. Ülkede siyaset baskı altında, süslü romanlar ve kofti araştırmalar dışında ortaya bir şey konduğu görülmemişti. Besteler dışarıda yapılıyor (bkz:Zülfü Livaneli), içeride çabalayanlar ölüme terk ediliyor (bkz: Ruhi Su) ya da düşürülmeye çalışılıyordu (bkz:Ahmet Kaya). Akvaryum dışı siyasete Avrupa ülkelerinden yön veriliyor, yanı başımızda yaşanan bir olay en sağlıklı dışardan duyuluyordu. O vakitlerde sol örgütlerin yasak yayınları da sınırdışıdan teşrif halinde... Bu, pek tabii beraberinde riski de getiren bir yolculuk. "Yasadışı doküman" kategorisinde değerlendirilen sayfalar sanki LSD emdirilmiş muamelesine tabi, bazen uyuşturucu kaçakçılarına reva görülmeyen uygulamalar sempatanlara görülüyordu. Nihayetinde, söz konusu dergiler de normal boyutlarının dörtte biri oranında küçültülür, bu aynı zamanda tehlikenin boyutunu küçültmektir. Sınırdışı yakalanmamak ile kopya çekerken yakalanmak neredeyse eşit olduğundan, somutlaştırmak için minik kopya kağıtlarını hayal edebilirsiniz. Ve şehre sınırlı sayıda gelen Pamuk Prenses'in yedi cüce dergilerini okuyabilmek için büyüteçler, anneanne gözlükleri seferber edilir; uzun gecelerde siyasi bilinç seferlerine çıkılırdı. Ne fotokopi sistemleri gelişmişti o sıralar tekrar büyütme üzere sayfaları; ne de güvenilir bir fotokopici köşe başında... Bazen bir dergi aylarca elden ele dolaşırdı. Bir dergiyle tüm şehir ölüm oruçlarından haberdar olur, bir sayfayla herkes maziye giderdi... Dünyada en çok okunan nüsha bizimki sanırdık. Bir müddet sonra, merakla beklenen derginin sayfaları yıpranmaya başladı. Evin birinde takılır oldu, hacıya gitti... Bir sebeple gezinti soğudu. Dergiyi hazırlayanlar kapalıdan ses gelmediğini görünce sarı demekten vazgeçtiler, çok geçmeden de kayboldular... Zaman sonra gazete bayiiilerinde sergilenmeye başladı, fakat aynı esintinin çok uzağında. Biraz huzursuz, biraz da geriye döndüğünde yerinde bulamadığı top sahası tadında... Gazetecilik ucu bucağı olmayan bir ormana elinde baltayla girmektir. Çevredeki tüm yeşillik bir haber.. Ve her muhabir, bu aleme ilk adımını at-

tığında çevresindeki koca ağaçlara şaşar. Ne güzel haberler var, hiç dokunulmamış, dalları birbirine girmiş ağaçların; uyanan olmamış.. En değme habercisi çalılarla uğraşmış, yukarıya bakmaya cesareti kalmamış. Bu yüzden gazeteciliğin büyük bir bölümü işe yaramaz otları ve çimleri yolmakla geçmiş. Oysa kamp kuran bir dergi, var türlü rantların koşuşturduğu koca ağaç dallarında. İnce bir vazo gibi kırılarak, hapsettiği çiçeklere tezkere veren baharın içinde aynı anda... Mevsimin inceden itelemesiyle, bütün kış birbirlerine susan sevgililerin kesişen gözlerinde yeniHarman... Yerel seçimlerde başkanı değişmiş, olası bir kadrolaşmanın tedirginini zabıta yusuf bu sayfalarda, onun o gerilimle kovaladığı iştiracılar da... Bütün bir dönemi sallamış, palyaço gibi sınavı bekleyen öğrenci de var bizde, kopya zemin çalışmalarını çerçevesinde masasına porno dergiler sıralanan öğretmen de... Bir de bizim vadediğimiz haberi hiç duyulmamış gibi Pazartesi toplantılarına indirenler var, kitaplarına alanlar...

Bir haber, bir kaynaktan iki şekilde alınır. Ve aramızda kalsın, her iki koşulda da kaynağını göstermek mecburidir. İlk koşul; yer aldığınız yapı daha geniş kitlelere ulaşıyordur ve yola çıkmayı düşündüğünüz haber düşük tirajlı bir gazetede yayınlanmıştır. İstersiniz ki, fazla sayıda insan okusun bu haberi. İnsancıldır... İkinci koşul ise işin iddiasıdır. Yani dersiniz ki, "Bu herif haberi iyi görememiş ya da öldürmüştü". Girişirsiniz ve bir sokak tablosundan Claude Monet civarlarında bir şaheser çıkarırsınız. Bunun dışında gelişen haber transferleri ise tembellikten kaynaklı kurnazlık örneği... Beşyüz yıl burnunun menziline gezse, göremeyeceği haberi; bir buket gül gibi sunan yeniHarman'dan iyi işleyemeyeceği ortada... Bir Monet tablosuna tekme tokat girişmek de neyin nesi...

Şimdi seksenlerin sutyenlerde taşınan muhalif yayınlarına mahçup bir hatıra yeniHarman. Şehrin konuştuğu, ama bu kalabalık sohbetin orta yerinde yalnız gezinen bir dergi. Belki müptelaları yoksul, sadece bir kez uzanabiliyor. Belki kolpacı, masanın üstünde duran sayıyı kapıyor, sonra bir tren istasyonunda bırakıyor. Belki de bizi dinlemiyor; harmansız kalmayı, harman kalmaya tercih ediyor...

Fakat iyi biliyor, açık tribünde dünyanın yağmurunu yese de, güzel bir rengi hep bağırarak bu dergi; yeter ki ince bir "kırmızı" gelsin karşı yakadan...

Raffi A. Hermonn

Paris'te bir Zülfü Livaneli:

"Ben de, Kemal de başkan olamayız"

PARIS - Gazetecilik stajımı yaptığım, 1978'lerin 'tıfıl'lığında, Cumhuriyet Gazetesi'nde, Doğan Hızlan'ın deyimiyle 'dirsek temasımızı' fazla açtık, siz değerli okurlarımla... Fransız Dışişleri Bakanlığı etrafındaki dostlarımla hafiyeliği sayesinde, Türkiye'nin, -Hadi Uluengin'in deyimiyle- "Karanlıkçı Ulusal Solcular" ve onların bir o kadar da "karanlıkçı" yayın organlarının kenarlarında birikmiş odaklarca organize edildiğini, öğrendiğim bir "virüs gazabına" uğramıştı bilgisayarım ... Bu, işte siz değerli okurlarımla, o sözünü ettiğim "dirsek temasımızın" biraz açılmasına neden olan konulardan biri ... Neyse ki, bizim "Sorbonne Üniversitesi"ne bağlı -Doğu Dilleri ve Uygarlıkları Ulusal Enstitüsü"nde, benim geçtiğim yolları izleyen, Türkoloji eğitimi alan, eski Fransız ordusunda asker, genç bir Fransız arkadaşım var ve o da, tam bir "askeri dayanıklılıkta" beton gibi sağlamlaştırdı bilgisayarımı. Üstelik, bilmiyorlar ki, "başkalarının okumasını istemediğim bilgileri ve de belgeleri" hayatta bilgisayarımda bırakmam. Asıl "başkalarının okumalarını istediğim" bilgi ve belgeleri, özellikle bilgisayarımda saklarım. Herneyse ... Ayrıca, Diyar-ı Frengistan'ın şehir-i Muazzam'ı, yani Paris'teki gündemimiz de hayli yoğundu... Bendenizin de, sizlere bunları, sağlıklı bir yapıda aktarabilmem için, özellikle koşturmam gerekiyordu ... Efendim, her şeyden önce, Türkiye'mizde Yerel Seçimler de bitmiş olduğundan, bundan iki ay önce, CHP milletvekili Zülfü Livaneli'ye, Paris'te vermiş olduğum "out of the recorder" sözünü tutarak ifşa etmediğim, bazı izlenimleri artık size aktarabilirim. Seçimler öncesinde "AKP'nin genel politikalarının, CHP'nin bir zamanlar savunduğu fikirleriyle örtüştüğünü, eğriye 'eğri', doğruya ise 'doğru' denilmeli, hem CHP'nin 'sırf AKP yapıyor' diye, asıl kendisinin savunması ve yapması gerektiği fikir ve uygulamalara karşı çıkması, devletten daha fazla devletçilik oynaması, gerçekten kabul edilemez" olduğunu söyleyen Zülfü Livaneli sonra "Bu sözlerin, seçimlerden önce ilân edilmemesi gerektiği, zirâ Deniz Baykal'ın bu sözleri bahane ederek, seçimi kaybettiğini söylemesine meydan vermek istemediğini" belirtmişti. Ayrıca Livaneli, kendisine "Baykal sonrası CHP'ye nasıl baktığı" sorumuza da şöyle yanıt vermişti: "Vallahi, gerek Kemal Derviş, gerekse ben, iddia edilenlerin tersine, liderliğe hiç de hevesli değiliz ve üstelik bunu yapamayız da, çünkü hayatta çok daha başka ilgi alanlarımız var. Ama yaşı 40 ile 46 arası, genç ve dinamik bir lider bulunabilir ve onun çevresinde Kemal, ben ve diğer deneyimli arkadaşlarla bir tür 'ağabeylik' veya 'danışmanlık' yapabiliriz ve bunu bulmalı ve yapmalıyız da."

İşte bazen böyle olur, bazan değil sıkça olur... Japonya iç politikası hakkında ilginç bir gelişme, bir demeç ya da bir ön hazırlık, Tokyo'da falan ortaya çıkmaz da, bir bakarsınız, İngiltere'nin göbeğindeki "Picadilly Circus"da patlar... Şimdi çıkıp "yahu quelle âlâka" falan demeyin ...

O, Süper Lig'in peşindeki Sakaryaspor'un fırtınalar estiren teknik direktörü:

Dokunmayın Şabanıma!

1970 Sakarya doğumlu olan Şaban Yıldırım, futbola Sakaryaspor altyapısında başlamış. Sakaryaspor dışında Bursaspor'da uzun süre forma giymiş, Seep Piontek ve Gordon Milne gibi hocalarla çalışıp futbolun gelişimini yakından takip edebilmiş. Futbolu erken yaşta bırakıp Sakaryaspor altyapısında hoca olarak göreve başlamış ve yine kısa süre sonra, yani bu sezonun başında Sadi Tekelioğlu'nun istifasıyla diploması olmamasına rağmen takımın başına getirildi. Bu, gerçi, mecburi bir operasyondur; lakin Şaban Yıldırım futbolun o takımdaşlık ruhunu yakaladı, parça değil futbolca konuştu, meşin yuvarlağı 18'e böldü, bütün takıma birer parça verdi. Taraftarlar da içlerinden birisini, kendi şehriliğini, kapı komşusunu, mahalle arkadaşını sahiplendi. Futbolculuk zamanında sol bek oynayan Şaban Yıldırım sol ayağıyla herkese ters köşe yaptı. Hoşgeldin Şaban Yıldırım, hoşgeldin.

Hocam sizin duruşunuz, takım üzerindeki etkiniz, başka bir felsefeniz var. Biraz kendinizden bahsetseniz...

Değişik olabilir, evet... Felsefe olarak soracak olursan, hayata bir bakış açımız, onu anlamlandırışımız var. Bu da özünde takıma olumlu bir etki yaptı. Belli bir taktik disiplini-miz var, bizim takımımızda. Belli bir sistem ve takım arkadaşlığı var. Gelen başarılar da bizim için sürpriz olmadı. Tabii gelişen ve değişen hadiselerde kendimizi kontrol etmemiz gerekir. Sağlıklı düşünmek için kendi duygularınızı kontrol etmeniz lazım. Asla duygular ve hisler aklın önüne geçmemeli, ben böyle düşünüyorum. Duygu, bir moto güç olmalı. Yoksa bizim aklımızın önüne geçip de bizi sürükleyen bir nehre dönüşmemeli. Maç da hayatın bir parçası, hayattan çok öğeler taşır. Onun için oradaki duruşumuz böyle. Bir eksiğim varsa Ahmet hoca kapatıyor.

2.Lig A kategorisinde kalite nasıl?

1. Lig kalitesinde değil tabii. Ama çok kötü de değil. Eskiye göre kıyaslarsak daha iyidir kesinlikle. Türk futbolundaki gelişmeye paralel olarak kalite artıyor.

Futbol bir sektör haline geldi. Bu işin sonu nereye varır?

İnsanların bencillikten kurtulması gerekiyor. Hep bana, hep bana olmaması lazım. Herkesin kanunlar karşısında eşit olması gerekiyor. Futbolda bunun üç büyüğü falan olamaz, olmaması lazım. Hatta başbakanın, bakanların, milletvekillerinin de kanun karşı-

sında eşit olmaları gerekiyor. Bizim kanunlarımızda bir problem yok, uygulanmasında, tatbik edilmesinde var. Sahada haksız kararlar verildiğinde hep konuşuyoruz. Aynı haksızlık rakibe yapıldığında neden susuyoruz, es geçiyoruz... Her şeyi hakeme, polise, yargıca bırakmamak lazım. Sorumluluktan kaçıyoruz ve benciliz.

Şimdilerde amatörlik ruhu daha mı cazip?

Bizim derdimiz zaten amatörliktir. Amatörlik nedir, içimizden geldiği gibi oynamaktır. Biz henüz kulüpler bazında profesyonel değiliz. Avrupa'yla aramızdaki fark bu. Onlar profesyonel, bizde ise "vatan, millet, Sakarya" şiarı var. Tamam bu da olacak ama profesyonellik şart. Mesela biri geldi, burada oynuyor, "damarımı kesseler yeşil-siyah akar" diyor... Akmaz! Bu, hikayenin ta kendisidir. Benim de akmaz. Aşk derecesinde sevmek zorunda değilsin ama işini doğru yapacaksın. Ama taraftarımızı biliyoruz, neredeyse ölecekler, onların da bir felsefesi olması lazım. **Takımları belediyelerin yönetmesi ve siyasetin futbola karışması ne kadar doğru?**

Her yer için doğru değildir tabii. Ankara, İzmir, İstanbul gibi şehirlerin belediye takımlarının olmasını doğru bulmuyorum. Buralarda gerekli ilgi zaten var.

Yatırım yapılıyor. Büyükşehir belediyelerinin daha çok destek bulamayan sporlara yönelmeleri lazım. Onlar da lazım bize. Ekonomik olarak gelişmemiş şehirlerde ise be-

diyelerin desteğini doğru buluyorum. Bu hepten böyle mi olmalıdır, hayır. Bu bir geçiş dönemidir. Şartlar düzelince belediye asli görevine dönmelidir. Kulüpler de daha sivil olmalıdır. Siyasete gelince; hangi konu var ki siyasete alet edilmiyor... Ama ölçüyü yalamak ve iyi tartmak lazım. Sakarya için, şu anda belediyede olması daha iyidir. Bazen hayırları elde etmek için cüzzi handikapları kabul etmek lazım. Her şey çok mükemmel olmayabilir.

Sakaryaspor taraftarını nasıl buluyorsunuz?

Genel olarak iyi buluyorum. Bizim taraftarımız, Türkiye taraftar profili açısından en iyi taraftarlardan. Hatta şu an itibarıyla, ve benim gördüğümle kıyaslarsak en iyisi. Ama daha da iyi olabilir...

En iyi taraftar grubu hangisi sizce?

Ben Bursaspor'da oynarken Bursaspor taraftarı çok iyiydi. Şimdiki Sakarya taraftarı ise şimdiki Bursa taraftarından daha iyi. Taraftar mentalitesi olarak daha iyi. Daha iyi olabilir derken; bazı yanlışlar yapmadılar mı, bence yaptılar. Zaten ben de yanlışlar yapıyorum. Önemli olan yanlışların farkına varıp, birşeylere alet olmadan kendimizi düzeltmek.

Takıma göre sistem mi, sisteme göre takım mı?

Her ikisi de olabilir. Bizim şimdi bir oyun sistemimiz var. Fakat her zaman bir esneklik olabilir. Oyuncu kalitesi ve şartlar değişebilir. Genel oyun yapınızdan taviz vermeden küçük esneklikler olabilir diye düşünüyorum. Örneğin, Ortega ya da Sergen gibi oyuncularınız varsa, bu oyuncuları sistemin içerisinde nasıl kullanabilirim diye düşünmek zorundasınızdır.

Hakan Şükür'ün, zamanında "sistem ne kadar etkili olsa da sahada futbolcunun sözü geçer" diye bir çıkışı vardı. Nasıl değerlendiriyorsunuz?

Tabii ki oyuncu önemli. Belki oyuncu farkında olmayabilir, adını da koyamayabilir, ama farkında olsun ya da olmasın herhangi bir sistemi oynuyordur. Bazen bu, ya da şuurlu bir şekilde olmayabilir. Ama zamanla taşlar yerine oturur. Ama bir sistem her zaman vardır. Sistemsiz oyun olmaz. Ama bu durumlar istisnadır. İyi takımlara bakın, onların bir sistemi vardır ve onu oynamaya çalışırlar.

Tabii ki başarının bir çok faktörü var.

Sakaryaspor'un Türk futbolunda önemli bir yeri var. Ama lobisi pek güçlü değil...

Lobisini kullanıp ne yapacak, maç kazanmak için mi kullanacak...

Hakemleri etki altına almak için mi... Evet, lobi kullanılmalı ama kulübü daha iyi bir yerlere getirmek için kullanılmalı. Biz milletvekillerleriyle görüşüyoruz, onlardan söz aldık tesis için... Ekonomik destek istedik. Onlar da ellerinden geleni yapacaklarını söylediler. İşte lobi bunun için lazımdır. Lobiyi bu tip şeyler için kullanmalıyız. Herkes çıksın, bileğinin hakkıyla kazansın. Kimse kimseyi etkilemesin.

Neden İstanbul'da da bir "Sakaryalılar Gecesi" yapılmaz?

Evet yapılabilir, şu anda bir birliktelik söz konusu. Türk futboluna bir çok oyuncu yetiştiren Sakaryaspor'un 1. Lig'de istikrarlı bir kulüp olarak bulunması gerekiyor. Ben gelecekte çok ümitliyim. Sahip olduğumuz potansiyele bakıyorum ve yakında 1.Lig'de 5. şampiyon çıkabilir diyorum ve bu da neden Sakaryaspor olmasın... Şu an hayal gibi gözüküyor ama belli şartlar yerine getirilirse, bu bir ütopya olmaz...

Diploma sorunuz ne alemde?

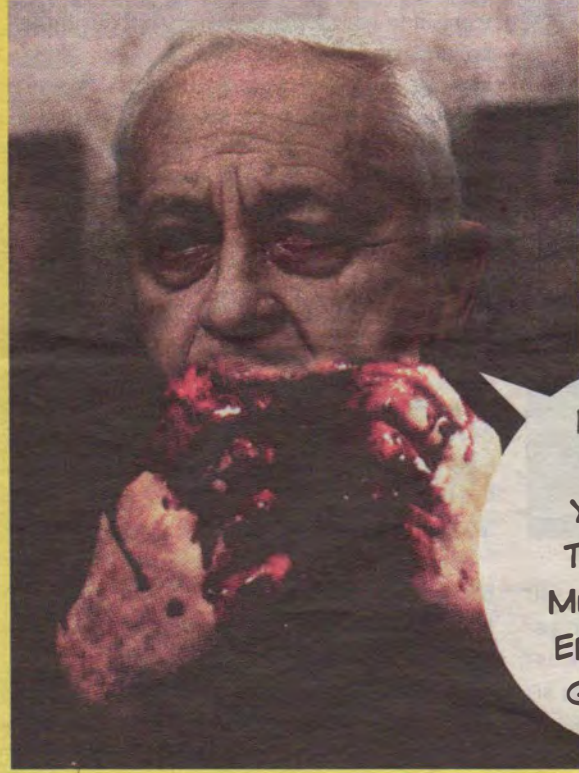
Benim durumumda olan hocalar da var, emsalleri var bunun. Anlayış gösteriyorlar. Dolayısıyla bir sorun yok. •

Harman aktüalite

Foto espriler:
Sefer Selvi

Devlet Demir Yolları'nda Başbakan Tayyip Erdoğan'ın baş bayiliğini yaptığı Ülker ürünleri bedava dağıtılıyor.

Başbakan
Tayyip
Erdoğan,
Time
dergisinin
dünyanın "en
güçlü"
100 kişisi
arasında

Behiç Pek eski çizimler

• ABD'li askeri yetkili: "Irak'ta camiye değil, cami duvarına bomba attık." dedi!

• Çöp bidonlarında yiyecek birşeyler arayan dokuz yaşındaki Nedime, daha sonra okuluna gitmek için karşı kaldırılma geçerken bir tankerin altında kalarak hayatını kaybetti...

Bayilerde

yeni Harman

Sahibi
LM Basın Yayın Ltd. Şti. adına
Tuncay Akgün

Sayı: 59 - 23 Nisan Cuma
15 günde bir yayımlanır

Yayın Yönetmeni Tuncay AKGÜN Editör Kutlu ESEDEMİR
Yazışleri Müdürü Kerem ŞENEL (Sorumlu) Yazışleri Müdürü Ayhan ERDOĞAN Art Direktör Reyhan KARACADAĞ Sayfa Tasarımı Tanzer ERCANPOLAT
Fotoğraf Editörü Sinan GÖKSEL Satış Müdürü Cengiz KOCALI Baskı Sorumlusu Tanju Kırte Müessese Müdürü Ali YAVUZ
Harman Kaldırımları Mihri Belli-Eflatun Nuri-Yonca Poyraz Doğan-Sefer Selvi-
Derya Sayın- Behiç Pek-Ahmet Sümbül-Mutlu Esendemir-Ata Erad-Cahit Cilttaş-Raffi A. Hermonn-Yudum Şaşmaz- Pelin Gökmen-Yılmaz Şen-B.Mutlu- Özgür Atak-Oktay Taftalı-Gürkan Hacır-Helin Şahin-Reni Parker-Yeşim Çobankent-
Yusuf Yavuz-Timur Danış-Kaan Sezay- Elif Nurşad-Yılmaz Şen-Kaan Ertem-Serkan Köllük-Murat Yücesan-Özge Turgut- Kayoke İsohe-Nil Akerman-Candan Dinç-
Melike-Barış Ünal-Günay Boz-Tugba Çiçek-Deniz Pak

Tel: 0212 - 292 94 50 - 292 94 51 Adres: Firuzaga Mah. Deftardar Yokuşu No:47 Beyoğlu/ İstanbul E-mail: yeniharman@leman.com.tr Baskı: LeMan Matbaası Tel: 0212 - 858 00 93 (Pbx) Dağıtım: BBD Merkez - Avrupa Distribution: ASV

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantev.org>

Pelin Gökmen | pelingous@yahoo.com

Entel çöplük

İstanbul Film Festivali'nin söyledikleri.....

Sanat ne güzel şey, yaşama coşku, heyecan ve renk katan... Dünyanın en büyük metropollerinden olan biricik İstanbulumuz da, elbette sanata itibarda kusur etmiyor. Bu yıl 23.cüsü düzenlenen İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı'nın eseri, İstanbul Film Festivali de, bu itibarın en büyük kanıtı. Ancak bu kadar yoğun bir ilginin gösterildiği bu festivale dış mihraklarca fazla değer verilmemesi üzücü. Bugüne kadar kimler geldi kimler geçti diyebileceğimiz bir geçit töreni de yok 23 yıllık tarihinde festivalin. Şahsen ben saygıdeğer ve sevgili moruklarımdan Robert Altman'ı, David Lynch'i, Donald Sutherland'ı İstanbul'da görebilmeyi çok isterdim.

Tabii bu organizatörlerin ve sponsorların elindeki imkan dahilinde bir vaka. Bu yüzden sanırım karşı tarafı giyablarında suçlamak yersiz olur. Ben festivalin fanatik takipçisi değilim ancak ilgimi çeken filmlere giden sıradan bir izleyiciyim. Bu benim bir Hollywoodçu olmamdan kaynaklanıyor. Ben patlamış mısırmı yiyerek normal Hollywood filmlerini seyretmeyi seviyorum. Nedenlerim var elbet. Hollywood, Festival'de bolca gösterilen, çoğu fason sanatsal filmlere göre daha az gerçek, daha çok hayal ve kurgu içeriyor. Bu yüzden de benim gibi hayatı hayal kurmak ve kurgu yapmakla geçen insanları daha çok etkiliyor. Bu yılki Festival'de tek gördüğüm film Catherine Breillat'ın Anatomie de l'enfer'i oldu. Meali: Cehennem'in Anatomisi. Cehennem de bizim bildiğimiz kadın bedeni. Ana tema da, gey bir adamın kadın anatomisini farklı ve ince yollardan keşfi. Başrolde bizim Rocco var. Porno yıldızı. Nedense Türkiye'de porno yıldızlarıyla

merkepleri kendimizden biliriz ya. Ondan değil tabii.. Rocco Siffredi bir İtalyan ve acayip de Türk'e benzeyen bir herif. Benim filminden anladığım; tehlike sınırında bir feminist olan yönetmenin gey bir adamı koltuk altı kıllarını almayan bir kadına -yaptığı tüm kadınsı iğrençliklere rağmen -aşık edip salya sümük ağlatmasıdır. Bu zaten yeterince iğrenç ve gereksizken bir de filme, "aksiyon" görmek için giden sanat aşıkları, oldukça durağan bir entelektüel trash'le karşılaşınca şok yaşadılar. Çoğu sadece Rocco'nun 20 küsur santimlik damarlı zamazingosunu görmeye gelmemişti. Nihayetinde feminist yönetmen+kıllı koltuk altı+bol diyalog ve müziğin neredeyse hiç kullanılmamasıyla tipik bir festival filmiydi bu...

Festivalin tarihçesine baktım da, İstanbul Film Festivali'nin düzenlenmeye başlamasındaki ilk atılımın amacı:

"Türkiye'de sinemanın gelişimini destekleyerek, nitelikli filmlerin ticari dağıtımını teşvik etmek ve Türk sinemasının uluslararası düzeyde tanıtımına katkıda bulunmak" olarak neşredilmiş. Ne kutsal bir görev. Ancak Türk izleyicisi ve Türkiye'de yaşayan bizim yabancıların dışında pek kimse de bu kutsal amacın nihayete ermesine sebep olamaz ne yazık ki. Bu amaç bir film festivalinin amacı olmamalı zaten. Çünkü sinema bir sanat koludur bir spor müsabakası değildir. İnsanlar sinemanın büyüüne kapıldıkları koltuklarında milliyetlerinden, dinlerinden, dillerinden ve hatta cinsiyetlerinden bir kılçık gibi sıyrılarak özgür kalırlar. Kalmalıdır. Bir film bunu başarabildiği zaman zaten tüm sınırları aşar. Tabii Türk filmlerinin yurt dışına pazarlanması sorunu milli bir dava değil de "elin adamı da mahrum kalmasın bizim filmlerden" tarzı daha yumuşak bir dille söylenirse belki daha iyi algılanabilir. Bu da tabii pazarlama şirketlerinin sorunu olmalı sanatçıların değil. Türkiye'de bir festival yapılıyor ama gösterilen ve yarışan filmlerin çoğu yabancı menşeli oluyorsa, bu da yönetmen ve yapım şirketlerimizin sorunudur. O vakit biz de başka ülke insanların yaptığı filmleri izle-

AMIRA CASAR ROCCO SIFFREDI ANATOMIE

DE L'ENFER

UN FILM DE CATHERINE BREILLAT

Bu yılki Festival'de tek gördüğüm film Catherine Breillat'ın Anatomie de l'enfer'i oldu. Meali: Cehennem'in Anatomisi. Cehennem de bizim bildiğimiz kadın bedeni. Ana tema da, gey bir adamın kadın anatomisini farklı ve ince yollardan keşfi. Başrolde bizim Rocco var. Porno yıldızı.

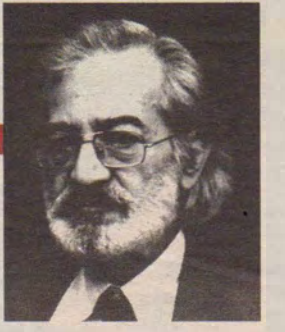
riz. Bunda ne kötülük var ki... Sonuçta bu filmlerin hepsi tüm insanlık için yapılmıyor mu?

Türk filmlerine dair bir hassas konu da son yıllarda trend olan benim türk-trash olarak tanımladığım güldürükçü türde filmlerin piyasayı parsellemesi. Bu güldürükçü film furysı Neşeli Günler'den Rahm. Kemal Sunal filmlerinden ve Amerikalı, Arabesk vs. tarzı pregüldürükçü çağ Türk filmlerinden farklı olarak mesaj kaygısı taşıyorlar bir de. Sanki herşey günlük güneşlik de bir mesajımız eksik gibi. Paraları cebe atan onlar bildik teranelere ve klişelere boğulan biz. Oh ne ala vallahi. Biz diyoruz da ben acaba gidiyor muyum Yılmaz Erdoğan filmlerine veya işte ne bileyim başka ne var ki... Kimbilir gölgede bekleyen ne azılı ne hasta beyinler sinema yapmak için dışları gıcırırken paraları sayanların bunlar olması acı veriyor bana. Üstelik sinemacı bile değil bu adamlar tiyatrocı. Hem sinemadan hem tiyatrodan kazanıyorlar. Çenem yoruldu vallahi.

Festivalleri festival yapan tek şey coşku-

dur. Cannes Film Festivali'ni gözünüzün önüne getirin.. Filmlerden çok, ilgiyi konuk sanatçılar, onlarla yapılan mülakatlar ve coşkuyla sokaklarda cirit atan yıldız adayları çeker. İstanbul da en az Cannes kadar böylesi bir organizasyonu hak ediyor. Hem kaliteli seyircisiyle hem de Cannes'a 100 basacak mekanlarıyla. Festival'in dev sponsorları keselerini biraz daha açıp sinemaseverleri iki merkebin yanyana zor yürüdüğü kalabalık İstiklal Caddesi'nden kurtarıp Festival'i daha ferah deniz kenarı mekanlara taşısa. Tarihini biraz ileri alsa, mesela okulların tatil olduğu, vizelerin bittiği Haziran başına falan. Sonra usta yönetmenleri, büyük aktörleri aktrisleri çağırarsa, onları saraylarda ağırlasa, akıllarını alsa... Bakın o zaman Cannes kalıyor mu. Yoksa iki film daha görelim diye festival yapılıyorsa hiç yapmasınlar kardeşim. Digital platformlardan ya da Amazon.com'dan ısmarlayarak bile her tür filmi izleyebiliriz istersek. Sonuç olarak bu yıl da her yıl olduğu gibi Altın Lale'nin cefakar seyirciye verilmesi gereken bir festivali geride bıraktık. Mesela yani.

Yuvarlanan düşlerde-2

Açık pencerelerden gelen serinlik, terli vücudumu ürpertti, pikeyi üzerime çektim. Ayak ucumda uyuyakalmış kara kedi, odanın ortasına kadar sıçradı. Gece içtiğim şarabın etkisiyle başım hala dönüyordu. Karşı duvardaki kalın yaldız çerçeveli tabloya gözüm takıldı. Doğrudum, karşıdaki koltuğun üzerindeki gömleğimi, pantolonumu giydim. Karyolanın kenarına iliştim. Çoraplarımı giyerken, karşı duvardaki tabloda "N" harfi gibi yatan kadına baktım. Canlı gibiydi! Sanki dönüp kollarını bana doğru açacaktı. Bir süre onu bekledim! Dün gece de, o tablodaki kadının beni çok etkilediğini farketmiştim. O sarhoş kafayla, belki de ona sarkmıştım! Kimbilir! Yatak odasından çıktım. Atölyeye dönüştürülmüş büyük odaya girdim. Duvarlardaki tabloları hayranlıkla izlemeye başladım. Gözüm, resimlerden yalnızca birinin sol köşesinde belirsiz bir imzaya takıldı. lyce eğilmiştim. O an kulağımda bir fısıltı duydum.

- Perizat... ama "zati" yok, yalnız "peri" diye imza atıyor!

Arkamı döndüm, Metin'e;

- Demek seninki bir "peri", ama bana kalırsa o bir "melek" dedim... O:

- Eflatun, ben gidip ocağı yakayım, çayı da koyayım demlensin, dedi...

Pencereden dışarıya baktım. Gökyüzü griydi. Nisan yağmurlarının hızı kesilmemişti. Neyse ki kara bulutlar bugün uzaklara doğru gidiyordu. Karşıdaki eski ahşap evin oluğunun ucuna bir kumru konmuş, gagasında ince bir dalı sıkı sıkı tutuyordu. Damın üzerinde, onu yiyecekmiş gibi bakan alaca bir kedi yalanıyordu. Yandaki üç katlı, ayva sarısı boyanmış eve baktım. Penceresinden, şişman bir kadının ilk önce kocaman göğüsleri, iki süs kabağı gibi sarktı. Kollarını pencerenin kenarına dayamış, dışarıya bakıyordu. Yanağında kara bir sinek konmuş gibi kocaman bir ben vardı. Bir ara başını kaldırdı, gözgöze geldik; bana güldü, göz kırptı... Pencereden çekildi, elinde bir tarak vardı. Uzun siyah saçlarını yolar gibi taramaya başladı. Sonra döndü, odanın içine doğru yürüdü. Siyah, beline kadar kısa, etekleri fırfırlı bir kombinezon giymişti. Ağzındaki ince dalla, kumru bana doğru uçtu, pencerenin önünde tam doksan derece dönüp uzaklaştı. Alaca kedi, kumrunun, biraz evvel

konduğu çatının kenarındaki su oluğunun yanına kadar gelmiş, şimdi kumrunun arkasından, dişlerini birbirine vurarak bakıyordu.

İki binanın arasına sıkışmış, beli kalın bir incir ağacının üst dalında arkası dönük, yaşlı bir karga hafif çöktü, "pirt" diye vapor jetonu büyüklüğünde kaka yaptı! Kaka, ağacın yapraklarına değmeden bütün hızıyla yere doğru indi, "lap" diye kaldırım taşına düştü, etrafa sıçradı. Oradan geçen sıska bir sokak köpeği ürktü, arkasını dönüp etrafa korku dolu gözlerle baktı. Metin'in yanına mutfığa gittim. Bardaklara çay koyuyordum:

- Sen masaya otur abi, ben çayları şimdi getiriyorum...

Ön odaya girdim. Masada akşamdan kalma hiçbir şey yoktu. Masa pırıl pırıldı. Metin çayları getirdi.

- Perizat seni çok sevmiş, gece hep senden konuştuk.

- Ben de onu çok sevdim, çok şanslısın, o bir melek...

- Duydun mu? Sabahleyin, ona modellik yapan bir delikanlı var, o geldi. Ona yattığı yerden "Sakin gürültü yapma, misafirimiz var. Kim; biliyor musun! Eflatun Nuri... Adamcağız çok geç yattı zaten, aman uyanmasın" diyordu...

O sırada Perizat geldi, bana:

- Rahat uyuyabildiniz mi? Çok da geç yattık. Bu Metin'de suç! Onu bıraksak sabaha kadar içelim! Kendi içerken, karşıdaki kadının de ona ayak uydurmasını istiyor. Güldüm, sözü değiştirip, "Yalnız, yattığım odanın duvarındaki tablonuz-

Karyolanın kenarına iliştim. Çoraplarımı giyerken, karşı duvardaki tabloda "N" harfi gibi yatan kadına baktım. Canlı gibiydi! Sanki dönüp kollarını bana doğru açacaktı. Bir süre onu bekledim! Dün gece de, o tablodaki kadının beni çok etkilediğini farketmiştim. O sarhoş kafayla, belki de ona sarkmıştım!

dan çok etkilendim, uykum kaçtı!" diyecektim, kendimi zor tuttum. Başım önümde, "Herşey için teşekkürler" dedim... Metin, "Perizat'ın bütün sülalesi ressam; dedesi de, babası da çiziktiriyormuş" dedi. "Onlardan kalan birşeyler yok mu?" diye sordum... Cevabı Perizat verdi; "Var tabii, ama dedelerim hep taş üzerine çalışmışlar".... Birden irkildim: "Yani ilk insanlar gibi, öyle mi?"... "Aynen öyle, düşündüğünüz gibi, benim de en çok ilgimi çeken, o mağaralara çizilen ilkel resimlerdir."

- O ilk insanların resim çizme içgüdüğü, tutkuya dönüşmüş olmalı.

- Evet bence de öyle...

- Düşünün, bir de o yanardağların patladığı, yer yerinden oynayan o ortamı. E-5 karayolunun kat kat genişliğinde, dere gibi alev alev akan kavrı. Yeri göğü inleyen dinazorların homurtularını; çığlık çığlığa kaçışan hayvanları, insanları. Ama öte yandan bir mağaranın duvarına banmış biri, bütün dikkatini kayalara oyduğu çizgilere vermiş. Bu çizdikleriyle, yaşananları, bu ortamı belgelediğini ve günümüze dek geleceğini düşlemiş midir acaba?

Saati sordum... "Dergiye gitmem gerekiyor. Yazımı tamalamalıyım".

Masadan kalktım, tokalaştık, öpüştük. Perizat kapıyı açtı, dışarıya çıktım. Perizat, "Eflatun bey, ben sizi yolcu edeceğim" dedi ve önüme düştü. Ben de arkasından yürüyordum. Bir an gözlerimin karardığını hissettim. Merdivenlerin korkuluklarına sıkıca yapıştım. Yavaş yavaş inmeye başladım... Perizat, "Eflatun Bey, çakmağınızı verir misiniz?" dedi. Çakmağı uzattım ama onu seçmiyordum. O çakmağı çaktı, etrafımız aydınlandı. Demek ki korkacak bir şey yokmuş, meğer ortalık bir anda kararmış. Nasıl olduysa! Perizat, yerden bir toprak çanak aldı. Çanağın içindeki yağlı çaputu tutuşturdu. Yeşil bir alev, oynamaya başladı. Yanık yağ kusu etrafa yayıldı. Perizat'ın yüzü yemyeşil ve

çok yaşlı gözüküyordu. Bana, "Siz lütfen çanağı tutun ve arkınızı dönün" dedi. Deddiğini yaptım. Daha sonra, "Şimdi dönebilirsiniz..." Ona doğru döndüm. Az kalsın, elimde alev alev yanan yağ kandilini yere düşürecektim. Üzerinde gelişigüzel parçalanmış, bir yaban hayvanının postundan yapılmış, bikini mayoya benzer bir giysi vardı. Göğüs yarıyariye açıktı. Alt tarafı da öyleydi. Bana, "Bu giysiyi giymeden şu karşıda gördüğüm mağaranın kapısından içeri girmem! İşte bu mağara benim atalarımın yaşadığı mekân. Bu yeri koruma altına aldım. Bizim evin ikinci çıkış kapısı buraya çıkar. Mağaranın giriş yerini gizleyebildim, geriye kalan kısım dışarıdan bakıldığında kayalık bir tepe görünümünde" dedi. Önümde yürüyordu. Dikkat ettim, ensesinden kıvrıla kıvrıla inen bir yılan dövmesi vardı. Yılan, bel kemiği üzerinden iniyordu. Yılanın başı Perizat'ın tam pasteki külotunun içinde kayboluyordu. Mağaranın girişine doğru giderken yerlerde hayvan kemiklerinin üzerine basmamak için dikkat ediyordum. Girişte büyükçe bir çukur vardı; kenarları isli; içi kül doluydu. Bu sırada Perizat mağaranın içine girdi, karanlık içinde kayboldu. Elimdeki kandili mağaranın ağzına doğru tuttum. Sanki ağzını açmış dev bir yaratık gibi gözüküyordu. Az kalsın "Perizat!.. Perizat!!" diye bağırıacaktım. İyi ki bağırمامışım. Tam da Cihangir'dek asmalı kahvenin önünden geçiyordum. Kahvede bir masada Kozalak'ı, yan masada da kucağında kedisi Bezgin Bekir'i gördüm. Selamlaştık. Önümde küçük sıska bir sokak köpeği topallayarak yürüyordu. Yandaki manavın önünde, şişman kısa kombinezonlu kadın, eğilmiş bir poşete domates dolduruyordu. Bir kumru kanatları başıma degecekmiş gibi geçti. Arkasından baktım; ağzında ince kuru bir dal vardı!..

Şairde 30 yılın ardından bir efsane: Şair Leyla, Leyla Şahin

Şiirlerini kendi ağzından dinleyen kimi çevreler “‘O’nda Nazım’ın tadı var” diyor... Eflatun Nuri, “Şiirlerinde çok büyük bir şairin tadını hissediyorum”, Ataol Behramoğlu ise “hem hece şiirine yatkınlığı, hem destansı bir soluğu var” diye tanımlıyor onu.... Bugüne kadar yedi şiir kitabına imza atan, 1988’de Enver Gökçe şiir ödülünü kazanan, ortalarında gözük-meyip kimselere konuşmayan ve sadece şiir ve yazıyla yaşayan Leyla Şahin ile, 30 yılın ardından edebiyat üzerine:

Otuz yıldır şiir yazıyorsunuz. Bir çocukluk tutkusu muydu şiir?

Çocuklar, küçük yaşlarda yeteneklerini belli ederler. Dikkatli bir anne-baba da bunu farkeder. Ben de hem annemden hem de babamdan, kitap okumak ve şiir yazmak üzerine büyük destek aldım. İlkokuldayken İstanbul’a göç ettik ailecek. Babalı’yla de bu sayede tanıştım. Yayınevlerinin, yazarların içerisindeydim o yıllarda. Çeşitli yazı deneyimlerim oldu ama şiir her zaman ağır bastı. Şiir aşk işidir. Şiir’i bıraksaydım, pek çok şeyden vazgeçmiş olacaktım. Maddi beklentileri olan bir insan olmadım hiç.

Bir dönemin büyük şairlerinin ardından, bundan sonraki kuşaklar kimleri okuyacak? Geleceğe bu dönemden şiir kalacak mı?

Şiir bu coğrafyaya yakışıyor. Bu coğrafya içli ve derin bir coğrafyadır. Çok çeşitli, çok zengin, farklı imgelerle dolu bir coğrafyadır burası. Ve bu devam edecektir. Şiirin geleceği hiçbir zaman karanlık değildir. Yeni büyük şairler ister istemez çıkacaktır bu topraklardan. Kendini zamanın feleğinden geçirebilecek genç şairler görüyorum. Çok umutlu ve güzel şeyler yazıyorlar ama şöyle bir tehlike de söz konusu; her zaman olduğu gibi bir şair enflasyonu var gibi. Neyse ki roman enflasyonu çıktı da şiir bunun biraz gerisinde kalacak gibi...

Roman enflasyonunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yayınlanan romanlara baktığımız zaman, roman hiçbir döneminde şu anki kadar kı-

sır bir durumda değildi. Bu kadar kötü ve çürümüş değildi. Okunacak bir roman görremiyorum. Üç beş günde romanı yazıp bitiren yazarlar türedi. Gerçekten oturup yazıyorlar mı, yoksa teypte mi okuyorlar, yolda giderken mi yazıyorlar, bilemiyorum... Eli biraz kalem tutan herkes roman yazabilir duruma geldi. Ben romanın bugünkü durumunu pop şarkıcılarının durumuna benzetiyorum. Pop’ta da her gün birileri çıkıyor, birbirinin tıpatıp aynısı insanlar ve şarkılar çıkıyor. Ama geriye çoz az-ları kalıyor.

Siz nasıl yazan bir şairsiniz? Anlık mı yoksa daha geniş zamana mı yayılan şiirler yazıyorsunuz?

Buradan Adalet Ağaoğlu’na teşekkür etmek isterim, bizi “an”lar üzerine de düşünmeye alıştırdığı için. Yaşadığımız anlar birikiyor ve bir an bir aydınlığı getirebiliyor. Bir şiirin ipuçlarını, bir şiirin kıpırdanışını ya da bana çarpan bir şeyin hemen şiire dönüştürebileceğini hemen hissedebiliyorum. Ve uzun bir zaman dilimi içerisinde başka yaşamışlıklar ve imgeler de ekleniyor. Sonra

Bazı insanların, kendi yetersizliklerini, kusurlarını, kuramsal bilgi eksikliklerini gizlemek için “içtenlik” ve “samimiyet”e sığınmalarını anlamlı bulmuyorum. Soyutun soyutu olan şiirde şöyle bir gerçeklik vardır; İnsanın kaniyla yazılır... Damarından kan çekersin, o senin mürekkebin olur. “Kırmızı mürekkep”tir şiir.

şiir ortaya çıkıyor. Ama şiirin üzerinde çok çalışıyorum. Çabuk ve kolay yazmıyorum. Alkolle ya da ilhamla yazmıyorum. Birinden ayrılıp, birine kavuşup yazmıyorum. Çalışarak yazıyorum. Ama tabii aşklarımız, acılarımız, cinselliğimiz, erotizmimiz, kadınlığımız, erkekliğimiz; tüm bunlar şiirin dolaşımı içerisinde. Ama her gördüğümüzü şiire katarsak da, sabahtan başlanıp, akşamı tamamlanan romanlara benzer şiirlerimiz.

Kadın şairlerin sayısı oldukça az. Bunu neye bağlıyorsunuz? Edebiyat dünyasında kadınları dışlama söz konusu mu?

Kadınların şiirde kendilerini ifade etmeleri zordur. Şiir en zor sanat dallarından birisidir. Resim yaparsın; içinde boya, renk, çizgi vardır, bir çerçevesi vardır. Duvara asarsın, karşı karşıya gelirsin. Roman yazarsın, senaryolaştırabilirsin, tiyatrolaştırabilirsin ya da radyo programı olabilir; nitekim Orhan Pamuk’un “Benim Adım Kırmızı”sı radyo oyunu haline geliyor. Şiirin böyle olanakları yoktur. Soyutun soyutudur şiir. Ama aynı zamanda çok nesnel, çok güçlü

ve çok da somuttur şiir. Bir de şimdi herkes itirafçı oldu; herkes ayrılıklarını, aşklarını, duygularını anlatıyor, buna da samimiyet deniyor. Bu samimiyet değil, laubalilik. Entellektüel birikimlerini tamamlamamış şairlerin, yazarların, gazetecilerin ortaya attıkları her çürük yumurtaya “samimiyet” demeleri çok kötü. Murathan Mungan ve Fusun Akatlı bu konuda çok önemli yazılar yazdılar, bu konuya değindiler... İçtenlik başka bir şeydir. Bazı insanların, kendi yetersizliklerini, kusurlarını, kuramsal bilgi eksikliklerini gizlemek için “içtenlik” ve “samimiyet”e sığınmalarını anlamlı bulmuyorum. Soyutun soyutu olan şiirde şöyle bir gerçeklik vardır; İnsanın kaniyla yazılır... Damarından kan çekersin, o senin mürekkebin olur. “Kırmızı mürekkep”tir şiir.

Genç yazarlardan takip ettikleriniz, beğendikleriniz var mı?

Var. Özellikle öyküde ve şiirde son on yılda değişik imzalar görüyorum. Ve izlemeye de çalışıyorum. Böylesine içi boşaltılmış, çığırından çıkmış ilişkiler içinde, şiirin meselelerini çözebilmiş genç arkadaşlar var.

şama kadar havva” diyenleri biliyorum. Edebiyat dünyasındaki samimiyetsizliği yakından biliyorum. Bunlar çağa ve sisteme ayak uydurmuş insanlardır. Dolayısıyla böyle davranmak durumunda olacaklardır. Türkiye’de bir günde herşey değişebilir. Yarın bir kadın kalkar, iki göğsünün üzerine bir şiir yazar ve bir anda şöhret olur. Bunu yapmak çok kolaydır, önemli olan derinlik ve anlamdır.

Leyla Şahin’den...

kırmızı bir ırmak
köpüre köpüre akıyor tenimden içeri
açılıyor yaramdan sızan kuşlar
kalbimin ve düşlerimin tarihini unuttum
unuttum çünkü birbirini tutmuyor
ve ben her gece siyah düşünüyorum
beyaz bir uçurumdan
dolgun gövdem güneşin, tozun altında yatıyor
kimsesiz unutulmuş öyle
neden sonra bir kızıl derili
atını yitirmiş
parçalarını buluyor tek tek
kayalarda kurutuyor yarımı
Apaçi gözlerinde bir bulut
“bu da bizdenmiş” diyor

Yeraltında Rap'in sesi-6

Faça ile rapin Yoktur

Barış Ünal
barisunal@leman.com.tr

Sokak dili ve edebiyatı: **YENER**

Yener
Çevik,
1979 İzmir
doğumlu.
Rap mü-
ziğini
farklı
bir ses
tonuyla
yorum-
luyor.
"Varoşla-
rın içinden
gelen" bir

kişi olarak, arka sokak kültürünü yansı-
tıyor. Kendine mes-
ken olarak İzmir'in
yeraltını seçmiş ve ca-
mlada "Turbo", "Dj
Mahmut", "Dj Çağdaş"
ve "Volkan" ile bera-
ber çalışıyor. Daha
önce "Yeraltı Operas-
yonu", "Yeraltı Ope-
rasyonu2", "Dj Mah-
mut- Mixtape" ve son
olarakta "Vatan-
Single"da parçaları
olan "YENER",
"SUS"u geçtiğimiz
günlerde çıkardı.

Yener ile son al-
bümü ve rap
üzerine:

**Yener kimdir? Okur mu?
Başka işlerde çalışır mı?
Hep Türkçe rap ile mi
uğraşır?**

Ben ticaret lisesi banka bölümünden mezunum. Fab-
rikalarda ve inşaatlarda çalıştım. Ka-
zancımı oradan sağlıyorum. Rap ile ilk
tanışmam 10 yaşında 'Run Dmc' dinle-
yerek oldu. Ardından da film koptu bu
arada. Arabesk dinliyorum küçüklü-
ğümde beri ve hala da dinlemekteyim.
Orhan Gencebay fanatigi bir varoş
genciyim, gerçi hepsini dinlerim ara-
beskin...

Neden arabesk?

Arabesk neden dersin, ben de sana
derim ki; küçüklüğümde simit satardım
kahve önlerinde. Orada da Orhan ba-
bayı dinlerdim. Sonra rap geldi ardın-
dan ve artık ben de arabesk ve rap'i
birleştirdim ve bu işin en iyisiyim ve
rap ve arabesk isyanımı anlatıyor. O
yeterli bana.

**"Varoşlar faça dolu, yok rap'in sa-
ğı solu..." Bu sözün senin için an-
lamı nedir?**

Koldaki her atılan faça, hayatın belli
anlamlarını yansıtır ve varoşlarda her
oturanda bir faça vardır. Ya kolunda ya
da suratında ve öyle olur ki; ne sağdan,
ne de soldan gelir... Yönü yoktur çile-
nin. Ne tarafa bakarsan bak, her yer
dert dolu. Faça illaki jilet ve bıçakla da
olmaz. Suratında kırışıklar oluşmuş in-
sanların da suratındadır. Faça ve rap'in
yoktur sağı solu, çilekeş herkes bizden-
dir...

**Albümün, çalışmaların nasıl gidi-
yor? Toplama albümlerde yer al-
yorsun. Senin kendi albüm çalış-
maların nasıl gidiyor?**

Valla ilk albümüm geçen hafta çıktı.
Adı SUS. Kod müzik ve Universal'den
piyasaya çıktı. İkinci albümüm ise tam
bir Arabesk rap. Meyhanelerde dinle-
necek; iddia ediyorum ve az kaldı 3
track sonra "Kepenk" albümüm bitir-
yor. Bu albümüm de tüm varoşlara he-
diyem olsun.

**Dinleyici ile gruplar arasındaki
iletişim nasıl? Bu müziği dinleyen-
lerin istekleri neler?**

Türkçe rap'te hareketlilik var. Rap'çi
kardeşlerim ruhlarıyla yapıyor bu işi.
İnanın ki; bu işten para kazanılmıyor.
Gönül vermeniz gerekiyor ve bir takım
konseptleri üstlenmiş olmanız gereki-
yor ve vatanımda rap yükseliyor; bur-
dan herkese söyleyeyim... Dinleyiciler
var. Eyvallah; hepsi saolsun. Zaten rap'i
öyle sosyete, burjuva takımı dinlemez
aga; varoşlar rap'i dinliyor. Kitle-
miz zaten parasız, Allah'tan in-
ternet var da herkes bir mil-
yon verip rap'ini dinleyebili-
yor. Gruplar arası çekişme
çok fazla var. Gerçi kimi-
ne göre iyi, kimine göre
kötü ama... Herkes bili-
yor; eski dost düşman
oldu şimdilerde.

**İzmir'deki Türk-
çe rap albüm çı-
karan veya ye-
tenekli olan
isimler kim-
ler? Stüdyo-
nun kapısı**

**herkese açık bildiğim
kadarıyla.**

İzmir canım benim; İzmir'den kötü
rapçi çıkmaz üstad... Şöyle söyleyeyim
ben; "Emir", "Alper Tunga" "Dj Çağ-
daş" ve "Volkan" "Sabotaj". Daha da
bir ton gelen var aramızdan. Biz çok
güçlüyüz İzmir rapçileri olarak ve tam
gaz geliyoruz... Feat'lerim var, Emir'in
Underground albümü çıkıyor, onda fe-
at var ve "Dj Çağdaş" ile "Volkan"ın al-
bümünde de feat'im var. Dedğim üze-
re İzmir'de rap'in üssünü kuruyoruz...
**Son zamanlardaki organizasyon-
lardan bahsedermisin? Neler var?
Senin sahne alacağın bir yer var
mı?**

Daha önce de h2o ve j&b dans tech-
no festivalinde sahne almıştım. 23 Ma-
yıs'ta "RZA" ile sahne alacağım. Burdan
herkese duyurayım: Çok büyük bir or-
ganizasyon, daha bir ton tanınmış Türk
Mc sahne alacak. Bakın artık; hey med-
ya uyan! Türk rap'i ayaklanıyor. Ya

**Koldaki her atılan fa-
ça, hayatın belli an-
lamlarını yansıtır ve
varoşlarda her oturan-
da bir faça vardır. Ya
kolunda ya da suratın-
da ve öyle olur ki; ne
sağdan, ne de soldan
gelir... Yönü yoktur çile-
nin. Ne tarafa bakar-
san bak, her yer dert
dolu. Faça illaki jilet
ve bıçakla da olmaz.
Suratında kırışıklar
oluşmuş insanların da
suratındadır. Faça ve
rap'in yoktur sağı so-
lu, çilekeş herkes biz-
dendir...**

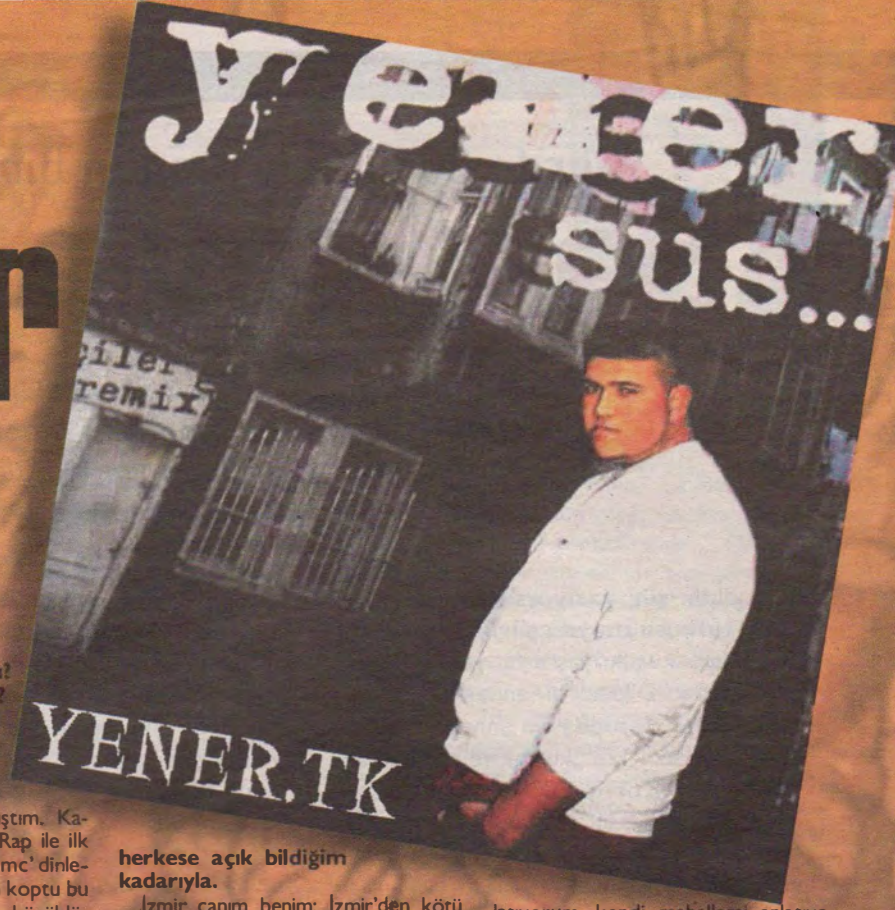
destek ver ya da verme... Türkçe rap
daima var olacak... 23 Mayıs'taki or-
ganizasyona tüm hiphop kültürüne gönül
vermiş herkesi bekliyorum...

**Şarkı sözlerinde neyi hedef seçer-
sin? Nasıl yazarsın?**

Yaşadıklarımı yazarım ve çektikleri-
mi yazarım raplerimde. Sadece ben ve
benim gibi yaşayanlar var. Yani arka so-
kaklar ve yaşamlar...

**Yani bizde Türkçe rap undergro-
und gidiyor. Derinlemesine felse-
fe yaparak, yaşananları ve yaşana-
cakların üstü çiziliyor; öyle mi?**

Underground da kaldı çünkü, güzel
sözler gerçekçi değildir, gerçekçi söz-
ler de güzel değildir. Yeraltında kalalım
daha iyi... Aşk rap'i, kari kız rap'i... Sos-
yeteye dalkavukluk yapıp yerüstünde
olmaktansa... Her yüreğe yazarım isya-
nımı; ben mutluyum... Soluklarımı an-

latıyorum, kendi mahallem anlatıyo-
rum yani underground dünyayı. Bizi ta-
nımayanlar zaten hiç tanımayacaklar,
taniyanlar da yanımızda kanımızda ola-
caklar...

Kimler yapıyor hiphop'u?

Vallahi, herkese ayrı ayrı rapçiler hi-
tap ediyor. Yani herkesin sevdiği grup-
lar var, rapçiler var ama hiç hiphop kül-
türüyle uğraşmayan çok da dinleyicim
var. Profesörden, sokaktaki en affili
berduşa kadar... Dedğim gibi herkese
hitap etmek zor. Bunlar benim dinle-
yenlerim; hepsi saolsun... Aga; dedik bi
defa, çektiğim dertlere mert diyenler
var, ondan serttir rapim, anlatılanlar
var.

**Beğenmek veya beğenmemek se-
çim dinleyenin öyle ise.**

Elbette.

**Türkiye'de hiphop'un bir baş-
kaldırış, bir isyan, bir sorgulama
yönü var mı?**

Elbette, rap zaten isyan etme siste-
midir. Çıkışına da bakarsanız isyanın en
afillisini görürsünüz. Rap iyi ki var. Ben
varoşları yazıyorum aga, sadece bay-
ramda sevinen çocukları anlatıyorum, as-
gari ücretle çalışıp işinden atılanları ya-
zıyorum, sokaklarda yaşadıklarını yazıyo-
rum, isyan ediyorum. Kiminde çok pa-
ra, kiminde yok para, ara ara belki bu-
lursun bozulmayan dara.

**O zaman en büyük çalışma kalite-
li rap yapmak olacak anladığım
kadarıyla...**

Kaliteli albüm çıksın, herkes alır aga
inan olsun ki ama... Şu an var mı piya-
sada para verilip alınacak albüm? Siga-
ra parasını zor buluyor benim tanıdıkla-
rım. 10 milyon büyük para kimine
göre. Yaşam standartı kötü aga... İyi al-
büm çıksın, herkes basar parayı alır.
Ama kimin albümünü alacaklar ki?

**Amerika'daki ne benzer bir
"west coast, east coast" ayrımı
var mı bizde de? Ayrılıyor mu
Türkçe rap kendi arasında kata-
goriye? Tatlı sert bir gruplaşma
var sanırım.**

Evet ama öyle adam vurma boyutu-
na gitmedi, gitmez de. Türk hiphop
kültürü çünkü bu aga. Diss'lar (karşılık-
lı bir birine şarkı ile atışma) oluyor el-
bette, ama tatlı bir mecaz bunların
hepsi.

**Sana kolay ulaşılabilir mi? Senin
ile iletişim kurmak isteyenler na-
sıl bulacak seni?**

Yeni official bir site açtım www.yener.tk diye ve www.raphaber.com'da
dinleyicilerle iletişim içerisindeyim.
Onların istekleri, yorumları benim için
her zaman önemlidir. Demo albüm
yollayabilirler.

**Genellikle son söz vardır hep söy-
lenecek...**

Rap yığıde dokunmaz, adileri vurur,
güneşimde yağmur kurur.

Bir film: The Butterfly Effect

Yudum ŞAŞMAZ
yudum@leman.com.tr

Ben Kelebek etkisi gördüm...

Bir kelebeğin kanatlarını çırpmasıyla oluşturduğu hava hareketinin, yüzlerce kilometre ötede bir kasırga başlatması mümkündür!
Bu teori matematikte "kelebek etkisi" olarak bilinir.

"Keşke"lere yöneldiğimiz bir hayat yaşıyoruz.. Herkesin aklında "ah ulan" diye başlayan en az bir serzeniş vardır.. Oysa şu an olduğumuz kişi tüm bir yaşamımızın sonucudur. "Bu günkü aklımla şu zamanda olsaydım." Olmazdın be arkadaş, tüm o hataların ve ayrıntılarınla sensin!

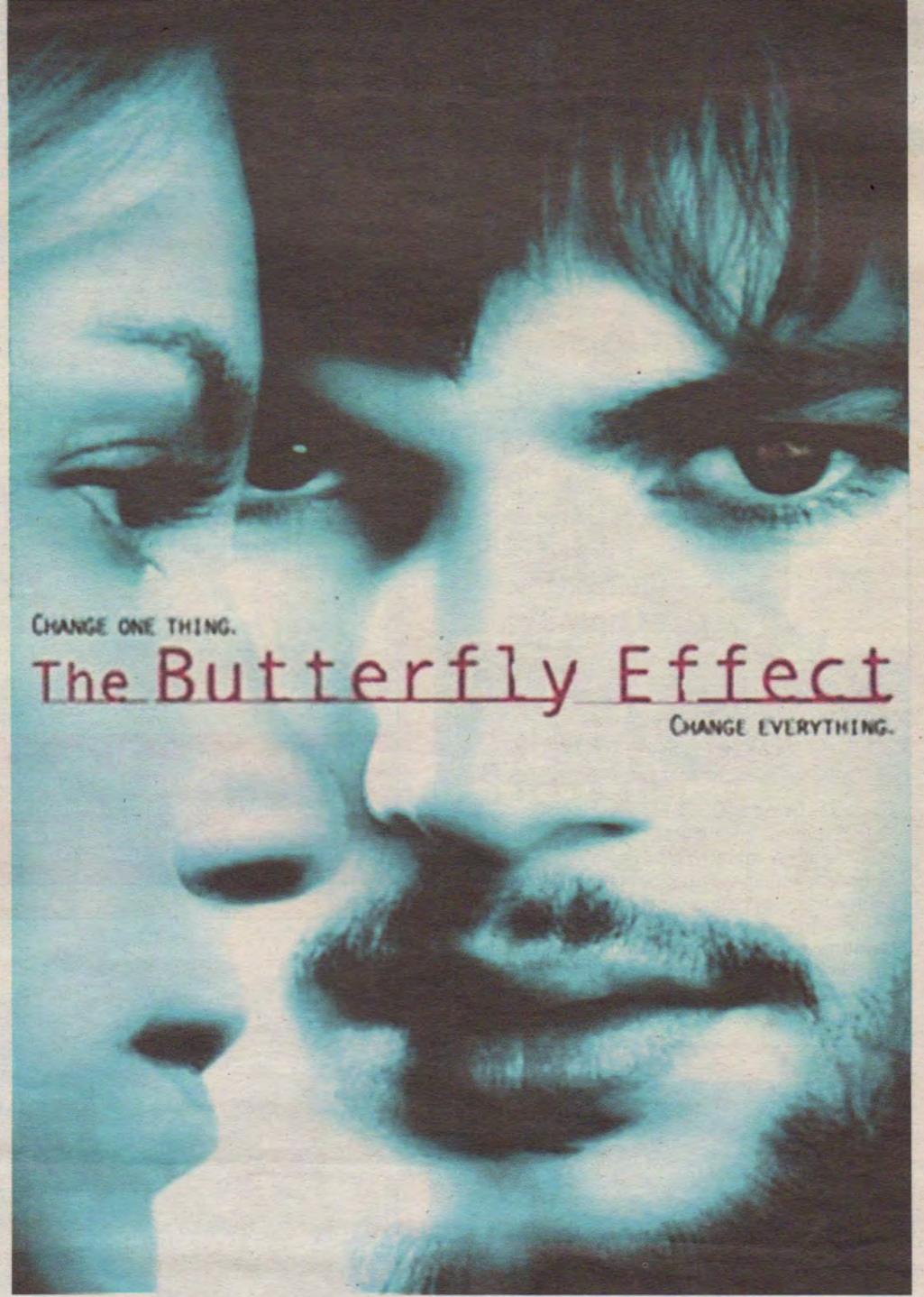
Filmi seyrettikten sonra derin bir nefes alıp düşündüm, elime böyle bir fırsat geçseydi; değerlendirir miydim?

Evan, iyi kötü çocukluk anılarını bir kenara bırakıp hayatına devam ederken ve gayet keyfi yerindeyken, salak bir kızın günlüklerini bulması ile başlayacak kabusun temelleri atıldı.. Verdiği sözü hatırladı; Kayleigh için geri dönecekti... Dönme idi ne olacaktı? Kayleigh'i tamamen hayatından çıkarmak zorunda kalmak yerine yaşadıkları yanına kar kalacaktı.. Hayır, bir de şu var bahanen aşksa bunca geç düşmezsin yola.. Ama sen hatunu diğer ayrıntılarla çoktan itelemişsin yatağın altına, zorla gündeme getirildiğinde hissettiğin sadece vicdan azabı olabilir.. Ayrıca film boyunca Evan'ın hikayesiydi başrolde olan, aşkı değildi. Ne zamanki kızı geldi, bir otel odasında perişan vaziyette buldu, o zaman aklına geldi sevdiği ibnenin. O zamana kadar yok şişko çocuk delirdi, yok diğeri kolunu bacağını kırdıyla oyalandık. Halbuki Evan, Kayleigh'le olayını baştan koysaydı çok güzel bir aşk filmi olacaktı. Daha önce kopuk kopuk giren kareleri sonradan toparlayıp, geri dönüşlerinde yaptıklarına bağlasalar da, bu adam geri dönmenden önce bahsi geçen anları nasıl yaşamıştı? Çünkü tüm film o ayrıntılar üzerine kurulu aslında, o ayrıntıların varlığı yüzünden hafıza sorunu yaşadığına inanılıyor, günlükleri tutmaya öyle başlıyor, o yüzden geri dönüyor... Oy oy aklım iyiyce karıştı... Kopukluklar olmasa günlükler olmayacak, günlükler olmasa kopukluklar olmayacak... Zaten filmin ilk yarısında verilen ara izleyenlerin, "Ulan adam eyi dağıttı, inşallah toparlar" dilekleriyle geçti. Frigoların kırk yıllık estetiğini

bir kenara iterek, anılarımıza bir haciz me-muru gibi dalması ve en değerli parçalardan birini götürmesi unutulacak gibi değil bu arada. Yıllarca bilinmeze hasret Türk insanını "Bu dondurma mı çikolata mı" sorusuyla oyalamış, bir dönemin antraktı böyle değerlendirilmiştir. Tamam ayrıntıların bütünü oluşturduğu mesajını aldık, tüm kavramların ve insanların birbiri ile ilintili olduğunu da... Mesele Kayleigh'in babası, kızıyla Evan'ın pornosunu çekerken aradaki kopuk ana geri döndüğünde orjinal halini izleyemedik, onun yerine geri olayı nasıl değiştirdiğini gördük.. Evan'ın babası ile karşılaşmasında da babasına hayatını nasıl değiştireceğini keşfettiğini söylediğini izledik, bu yüzden adamın ona saldır-dığını.. Peki babası ile orjinal diyalogu neydi? Belki de geri dönmenden önce onun ölümüne sebep olmayacaktı çünkü bu sırrı bilmiyordu ve paylaşamazdı.. Babası ölmese idi ne olacaktı?

Bir sürü kopuk ayrıntı var... Yönetmenin elinde şans olsa değiştirir miydi o sahneleri desem tuzağa düşen kim olur?

Anları değiştirebiliyorsun ama genelin şeklin-den sıyrılmıyorsun.. Sonra bu ayrıcalığı yakalayış şeklinin genetik olması da ilginç, babası bunu daha önce keşfettiği için tımarhaneyi boylayıp, yediği ilaçların etkisi ile de olsa, "Tanrıyı oynayamazsın" gerçeğini kabul etmiş... Gerçi bu tür bir tribe girmiş insanın Tanrı'ya inancının nasıl kaldığı da tartışılır. Kollarını kaybettiği versiyonda, acınası halini pekiştirmek için Kayleigh'in hiç gerek yokken çantasından gofret çıkarması ve Evan'ın gofreti tutamamasının da hiç manası yoktu kanımca.. Sanırım orada yönetmen izleyicilerin vicdanlarına bir zarf attı ama ne olacak film boyunca vuvv bir o yıla bir bu yıla kafa mı bırakmışsın millette. Komik sahnede ağlayan-dan tut, duygusal sahnede kişneyene kadar muhtelif halet-i ruhiye içinde tamamladık filmi. Ve annesinin sigaraya başlar başlamaz bir kaç sene içinde kanser olması... Çok basit bir

önerme. Hangi resim gönüllüsü kısa sürede ressam olur. Bunları, filmi sezona yetiştirme gayesindeki yönetmenin itelediği sahneler olarak hoşgörüyorum. En büyük ses sanatçı-ları, yorumcular hep eksik şarkıların çelmesi-ni yemişlerdir. "Hepsi süper abi" diyebilece-ğiniz albüm sayısı sınırlıdır. Olağanüstü bir sırada ortaya çıkan şaheserler zihinleri uzun süre meşgul eder zaten. Bir futbolcu da saha-nın başından sonuna kadar çalım atamaz. Bu-nu yapsa bile topu filelere göndermek için gücü yetmez. İşte bunun için icat edilmiştir hazırlık pasları, derin toparlar ve deparlar... Di-ego Maradona'nın İngiltere'ye attığı gol gibi istisnalar film sanatında da mevcuttur. Hem her karesi bir sanat, hem de hedefini bulan yapıtlar da şaheserlerdir.

Annesi Evan'ı okula bıraktığında korkunç öğ-retmenin yaptığı resimi göstermesi ama sonra hapisede yardım almak için saçma adama yaptığı rol sırasında ellerini o her neyse ona saplamasını dillendirmemesi. Ayrıca sen aman herkes mutlu olsun diye ka-sarken, bu adamların tüm kaderi nasıl oluyor da senin seçimlerinde kilitleniyor.. Onlar kendileri için ne yapıyor? Onların yaptıkları seni nasıl etkiliyor? Bunlar zaten tedbiri el-den bırakarak tevekküle esir olmuş bünyeler ise bırak ne halleri varsa görsün. Özellikle şişkonun tüm emeklere rağmen uzun süre asosyallikte direnmesi gündelik. Bebek patla-dı, ya da ipi kesemedin.. Ne olacak? Sen ço-cuksun kardeşim. Hayat çocuklara eşi benze-ri olmayan bir kredi açmıştır. İlk yirmi yılı önödemesiz ama sonra her taksiti işkence olan krediler...

Şimdi benim yaptığım da ayrıntılara kaçmak değil mi? Bırak işte film güzel, kurgu güzel, geçişler zevkli.. Neden öküzün altında buza-ğı arıyorsun? Böyle bir tutumla yaşadığın anın hiç bir zaman tadını çıkartamazsın ki... Ne Evan çıkarır, ne ben.. İyi ki elime böyle bir fir-sat geçmedi yani diyeceğim odur.. Kendin için en iyiyi dilerken, vicdanının alacaklı gibi kapıya dayanması çok saçma!

Tabi psikiyatri kliniğindeki Arap doktoru da es geçmemek lazım. Film boyunca dost mu düşman mı belli olmayan bu şahıs, sonlara doğru Evan'ın kendisine ayar vermesiyle sar-sılmış (bkz: hastalıkla ilgili bilgileri doktordan iyi bilmek); nihayetinde intikamı başka bir hastaneye nakil kararı çıkarmakla almıştır.

Yine de filmin mesajı inceden veren o mute-dil havası herkesin gönlünü aldı diyebiliriz. Evan'ın şişkoyla şehir dışına gidip bir varilde tüm defterlerini, resimlerini ve video film-lerini yakması sağlam bir soruydu. Donuk bir fotoğraf karesine, eski yazılara ve görün-tülere bakmanın amacı nedir? Neden her yeni aşkta ilk olarak eski fotoğrafların hepsi istenir? Sevgililer birbirinden ödünç alacakları saatlerin hesabını mı tutmaktadırlar, yoksa bir fotoğrafın bir döneme sürükleyeceğini ve sevdiklerinin ömür boyu orada kalacaklarını mı düşünürler?

Filmin başlangıç sahnesinde beliren yazıda odak nokta "Onu kurtarmak.."
O'dan kasıt Kayleigh.. Sonunda Kayleigh'i kendinden kurtarıyor, odur yani.. Demek ki esas gulyabani aşk, kaçmak lazım bucak bucak..

Rumuz: Goncağül

Selam dünyalı arkadaşlar. Ben kendi halinde 24 yaşında bir ev robotuyum. Derginizle yaklaşık 4-5 ay önce içkili bir ortamda tanıştım. Bildiğiniz gibi bu devirde robot olmak zor. İnsanlarla muhabbe- te girebilmek için derginizde okuduğum her şeyi hayatımda uygulamaya başladım. Sayenizde bir yuva kurdum evlendim. Eşim Adile 4-5 aylık ha- mile. Anlıyacağınız derginizle ilk tanıştımda koydum çocuğu... Aferim lan bana.

Rumuz: Gotte ararken yerde buldum

Ah ne mutluyum bir bilsen. Yeni bahar aylarında sessiz çiçek açan erguvanlar gibi sade, mutlu ve kımıl kımıl bir insanım artık. Keza derginiz saye- sinde hayatımın aşkını buldum. Pelin Hanım size sesleniyorum. PELİİİN HU0000P YAAAAV-RU- UUUUM!!! Neyse daha fazla sesimi zorlamayayım. Hadi gel bekliyorum Pelin. Eski köprünün altında, Aptülîka'nın hemen yanında tereyağlı küçük is- kender'le oturuyor olacağım. Hooop alooe kime sesleniyorum!

Rumuz: Tantuni sevdalısı

Derginizde neden gele- neksel Türk yemeklerine yer verilmiyor onu sor- mak istiyorum. Neden bir cezerye, bir tantuni, bir mumbar dolması, bir şirdan tanıtılmıyor. Yok- sa NTV'deki sorolay aşçı gibi yakışıklı adam mı yok dergi- nizde. Yoksa bütün dergi çalışanları ola- rak, karakolun önün- den geçseniz hepiniz tıpsızlıktan en az 6 ay ağır hapis cezası alacak kapasitede tıpsız misiniz? Lan olum ben bile bu sek- limle Deniz Akkaya gibi manitları balınlıyorum, siz bi dergiye hakim olamiyo- nuz, size gülüyorum. Çok gülüyorum. Hem de yarım ağız dolusu gülüyorum. Nhahahaha!

Rumuz: Kılıçpaluu

Selam sizi. Biz iki arkadaş olarak güçlerimizi birleştiriyoruz. Güçlerimizi bir- leştiriyoruz derken sakın yanlış anlamayın, biz tuvalet kuyruğu bol olan içki- li mekanlarda iki kişi tuvalete girmek yoluyla güçlerimizi birleştiriyoruz. Ya- ni kılıcına. İşe babam işe. Şorrrrrrrrrrr.

Rumuz: Etiler sosyete mantı

Arkadaşım derginizde beğenmediğim bir yön var. Derginiz bataklıkta okun- muyor. Suya ilk soktuğumda bir iki sahifesini okuyabilirsem kendimi mesut hissediyorum. Ardından sahifeleriniz fasüküllere ayrılıyor, lime lime oluyor. Bizi de düşünün be yav! Amfibiyenleri kim düşünüyor bu dergide soruyorum. Orman kaçkını sahte dalgıç Deniz Pak mı yoksa?

Rumuz: Şinasi İslam

Kızım 23 yaşında, İstan- bul Üniversite- si'ne almıyor- lar. Neden mi çünkü türbanı- nın üzerine taktığı peruğun üzerine türban taktığından... Bunu kınıyorum arkadaş, bundan sonra beni kapağınza koyun. Acılı bir babayım. Babay...

Rumuz: Yüzde Bin Düşünce Gücü

YeniHarman mantıklı bir dergi. Okumak kısa zamanımı alıyor. Demek ki akılcı bir dergi. Yalnız, iki haftada bir çıkması beni bazen çok mutsuz ediyor. Hayallerimle ya- şayan bir birey olarak ben insanda daha çok zekaya önem veriyorum. O yüzden yeniHarman okumadan ken- dimi zeki hissedemiyorum. Derginizin piyasada bulun- madığı bir hafta boyunca kendimden iğreniyorum, üze- rime işiyorum, ayakkabılarımı çıkartmadan evde dolaşı- yorum. Lütfen rica ediyorum sizden.

Rumuz: Dobi melek

Harmankardeşlerim. Derdim Sibel Can'lı kadın bağı rek- lamları. Hiç basene göbeğe karışmış Siber Can Çarlı de- nen maymunun meleği olabilir mi? Adet kanı yerine ma- vi sular ne kadar akacak? Çok afadersiniz manitaların hemucukları alev alev mi yanıyor. Nedir lan bu reklam? Bu metin yazarı arkadaşlar kaç para alıyor? Başımı ağrit- tilar be! Derdimi duyurun, yeter ki paylaşalım bu denyo- luğu tüm bilinen evrenle.

Rumuz: Isk Fayls

Derginizde para- normal olaylar hakkında yazılar okumak istiyoruz. O yazıları da orada burada artistlik yapıp işini gücünü yapamayan, 12-13 yaşındaki çocukla- rın önünde cırbak danseden godoş yazarınız Kaan Sezjum yazacak. Yazmassa biz uzaylılar olarak- tan, onu kaçırp balın manyağı ya- pacaz. O zaman o godoş göreceğiz gü- nünü ıks fayls izle- yerek geçirmeyi. Acımayın o godo- şa, çalıştırın köpe- ği! Yoksa derginizi başarız Bahadır Boysal 3-4 yıl an- latır 'beni uzaylılar kaçırdı' diye.